

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
Szerkesztőség.
Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Leszerelt mosolygás.

Budapest, április 22.

(s.) Ne tessék mindig csak mosolyogni azoknak a derék idealistáknak a rovására, akik a világbéke áldásának szent nevében a leszerelésről álmodoznak és prédikálnak. Lám, ma megjelent közülök egy lelkes és elmés francia, s jött, csevegett és — leszerelt.

Igenis, egy elmés csevegő megtette azt a csodát, hogy háromnegyed óra alatt sikerült leszerelnie egy rengeteg armádiát. Azt a rengeteg armádiát, amely jó és rossz tréfák, léha élcelődés, cinikus gunyolódás képében vonult fel világszerte, hogy a hágai konferenciának az emlékezetét kiírta a jelenkor történetjének komoly epizódjai közül. *Destournelles* ur jött, csevegett és egyszerre elhitte neki mindenki, hogy az a sokat csufolt konferencia nagyon is komoly epizód volt, sőt több volt epizódnál: epokális esemény volt, amelynek a következményei a maguk teljességében még beláthatatlanok. Ám ezeken a beláthatatlan következményeken kívül vannak látható eredményei is. Csak éppen meg kell őket látni. *Destournelles* ur ma egy hatalmas reflektor fényével világította meg a hágai konferencia igazi jelentőségét, amelyet eddig, Isten tudja mért, olyan kevesen láttak meg. Nem mondott patetikus védőbeszédet, csak csevegett, vidáman, egyszerűen és okosan. Mosolygva szerelte le a mosolygást. Derült nyugalommal — amint egy békeapostolhoz illik — derített fel egyszerű igazságokat, amelyeket mosolygva homályosítottak el eddig. A gunyosoly elmenekült a békésen hódító igazság elől és helyet adott szebbik testvéreinek: a bizalom, a megelégedés, a reménység mosolyának.

De hogy is lehetett volna másképpen, mikor olyan egyszerű az egész? Csak egy kicsit félre kell tenni a homoru szemüveget

és szabad szemmel kell megnéznünk, hogy volt, mint volt a dolog. És még valami kell hozzá: abba kell hagyni a szkeptikus fejcsóválást. Ha az ember csóválja a fejét, akkor a dolgokat nem láthatja a maguk valóságában; konturjaik összefolynak, színeik elmosódnak, képük homályos lesz és hazug. Egyenesen odaszegzett, tiszta szemmel keressük a valóságot; itt van előttünk, csak komolyan kell akarnunk, hogy meglássuk.

Igen, mondja erre a szkeptikus, de hogy lássam meg, mikor tele van a világ azóta lőporfüsttel; és hiába hallgatom a hágai szót, mikor három világrészről hallatszik felém az ágyudörgés. Soha annyi háború, mint a hágai konferencia óta. És valljuk meg, nagyon tetszetős első pillanatra ez az ellenvetés. Ez az, ami megvesztegeti még azokat is, akik szerettek volna hinni a hágai kísérletben; ez az, ami kiábrándulással fenyegette a békeevangélium legtöbb prozelitáját. Pedig még ez a legsúlyosabbnak látszó ellenvetés sem állhat meg, amint ezt ma *Destournelles* ur kimutatta. Mert hiszen először is a hágai konferencián a világ összes államai voltak képviselve és a miről ott tanácskoztak, amit ott megállapítottak és elhatároztak, az kötelező lehet minden államra, minden kormányra, de nem lehet kötelező — a boxerekre. Ime, a kínai háború összeegyeztetése a hágai békepontokkal. Kínában nem a kormányval volt baj Európának, hanem felkelőkkel. Felkelőkkel pedig nem lehet nemzetközi megállapodásokról tárgyalni. Ez világos. De hát a délafrikai háború? Nos, az már javában folyt, mikor a hágai kiküldöttek összeültek. És *Transvaal* igenis odafordult hozzájuk, hogy ismerjék el civilizált államnak — aminthogy az is — és védjék meg a jogát, igazságát. Csakhogy ott volt ám *Anglia* is és *Anglia* tiltakozott, sőt kijelentette, hogy otthagya azonnal a konferenciát, ha szóba állanak a

boerokkal. Tessék most már gondolkozni ezen és belátni, hogy talán mégsem lett volna helyes ezért az egy kérdésért szétugrasztani az egész konferenciát — pedig ezt jelentette volna *Anglia* távozása — és lemondani egy sikertelen kísérlet miatt minden lehető egyéb sikerről és minden sikernek még a reménységéről is.

Siker és reménység. Reménység az volt, de hol vannak a sikerek? Nos, már maga a konferencia is sikere volt önmagának. Hogy az egész művelt világról huszonhat államnak körülbelül százhusz képviselője hónapokig együtt tanácskozott és — össze nem vesztett, már ez is siker, még pedig akkora, hogy ehhez fogható nincsen a világhistóriában. Voltak nemzetközi kongresszusok az európai államok közt, voltak kongresszusok *Európa* és *Amerika* közt, de világgongresszus, amelyen a legellentétebb érdekű államok kormányai képviseltették magukat, s ezeknek az ellentétes érdekeknek a képviselői egy közös célt tanácskoztak, dolgozni és meg-
egyezni tudtak: nem volt eddig soha és hatalmas vívmánya egy mindeneket átható hatalmas gondolatnak, hogy létrejöhetett egy ilyen gyűlekezet, s egy ilyen hosszú, komoly és eredményes tanácskozás.

Mert volt egyéb eredménye is a hágai világpárlamentnek, azon kívül, hogy — volt. A nemzetközi békebiróság, igaz, nem lett kötelező. De eddig semmilyen sem volt, hogyne lenne haladás, hogy most van már valamilyen? Aki nem akar békebiróságot, annak számára nincs most sem. De azelőtt megesett, hogy mind a két viszálykodó állam alávetette volna magát egy nemzetközi békebiróságnak, ha lett volna; és mivel nem volt, azon veszték aztán össze istenigazában, hogy ki legyen a békebiró?

Nem kell kicsinyelni azt sem, hogy a harmadik államok közvetítését a viszálykodó

TÁRCA.

A kézitáska.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcaja. —

Írta: *Heltai Jenő*.

Ezt a gyönyörű és szomorú történetet öreg barátomtól, a kitűnő Puybroche márkától hallottam. A kedves és haszontalan márkai az ő jól ismert, széles ecsothozásával körülbelül így adta elő a dolgot. . . .

I.

Abban az időben a vezérőrnagy és én Párisban éltünk. Ha azt mondom, hogy éltünk, ez költői tulzás. Legfőljebb laktunk és lakás közben vártuk a szebb jövőt. De a látóhatár állandóan boros volt, a megváltás ragyogó csillaga nem akart kibukkanni a felhők mögül, más szóval, hogy prózai őszinteséggel megmondom az igazságot: — a pénzes levélhordó hónapokon át nem jelentkezett.

— Ha legalább egy hollónk vagy galambunk volna — sóhajtott a vezérőrnagy.

— Hogy kiküldjük a bárkából — sóhajtottam én.

— Nem! Hogy megsüssük és megegyük!

De hollónk és galambunk sem volt, azonfelül pedig semmink, amit eladhattunk vagy elzalogosíthatunk volna. Hiába néztünk körül idegen butorokkal butorozott szobánkban, amelynek bérével ah! oly régen tartoztunk a derék Madame Blanchenak, kutató szemünk semmiféle érték tárgyat nem tudott benne fölfedezni. Seholy semmi, amiből egy kis pénz nézett volna ki. Ruhának

cipőnek és a többi fölösleges fényűzési cikknek már régen lába kelt és mi nekibusult Mariusok most szomorúan ültünk egymás romjain.

A vezérőrnagyak hirtelen fölragyogott az arca. Fölugrott és kezét ünnepélyesen esküre emelve így kiáltott föl:

— Amilyen igaz, hogy I. H. Stopp vezérőrnagy a nevem és amilyen igaz, hogy a nikaraguai szabadságharcot én vittem diadalra, ugyanolyan igaz, hogy meg vagyunk mentve!

És amikor én bizonyos kétkedéssel néztem rá, ő kolumbuszi mozdulattal az ágy alá mutatott. — Föld! Föld! — kiáltotta olyan hangon, mintha ki akarna esni az árboctosárból.

Abba az irányba néztem, amelybe a vezérőrnagy mutatott és csakhamar én is fölfedeztem a „föld“-et. Egy kis sárga kézitáska volt, jobb időknél egyetlen maradéka, amely elhagyatva és elfeledve pihent hosszú hónapokon át az ágy jótékony árnyékában. Egyszeriben én is beláttam, hogy ez a kézitáska mit jelent nekünk és én is esatlakoztam a vezérőrnagy ujjongásához. Csakhogy komolyan és méltóságteljesen.

— Föld! Föld! — szavalta a vezérőrnagy a boldogság túlradó hevében.

— Föld! Föld! — mondtam én előkelően s hideg nyugalommal.

Erre mind a ketten az ágy alá másztunk és végtelen sok gyöngédséggel kihoztuk onnan a kézitáskát.

II.

Mindenekelőtt letöröltük róla a hosszú hónapok porát, aztán müértő szemmel megbecsültük az értékét.

— Kapunk rá vagy nyole frankot — mondtam közömbös, de az izgatottságtól reszkető hangon.

A vezérőrnagy gunyosan föl kacagott: — Nyole frank? Ostobaság! Legalább tizet kapunk rá. . . .

Egymásra néztünk, mint mindig olyankor, amikor valami nagy öröm ért minket. A szemünk könnybe lábadt.

— Őrnagy! — suttogtam meghatottan.

— Márki!

És egymás nyakába borultunk. Tiz frank! Hisz ez a Rothschild-csoport kincse! Tiz frank! Ebből mi mérhetetlen időskig élünk és még adósságot is csinálhatunk mellette! Tiz frank! Megfelezzük, öt jut az őrnagynak, öt nekem. Megvaországunk, szivarra gyújtunk és elmegyünk a kávéházba. A kávéházból elmegyünk egy másik kávéházba és ebből egy harmadikba. Addig megyünk, amíg a pénzben tart. Szóval előkelően és fejedelmileg élünk, ahogy egy francia márkához és egy nikaraguai vezérőrnagyhoz illik.

Ahhoz azonban, hogy ez a gyönyörű álom megvalósuljon, a kézitáskát el kellett vinnünk a zálogházba. Ezt a műveletet pedig nem lehetett észrevétlenül végrehajtunk, a táskát nem lehetett föltűnés, sőt botrány nélkül kivinni a házból. Mert a derék Madame Blanche, akinek ah! oly régen voltunk adósai a házbérel, aggódó szemmel ült a kapu alatt és galád öberséggel ügyelt arra, hogy a magunkfajta hátalékosok semmiféle érték tárgyat ne vihessenek ki az isten szabad ege alá. Az őrnagynak volt ugyan egy nikaraguai katonaköppönye, egy hihetetlenül terjedelmes lebernyeg, amelynek jótékony védelme alatt már egy egész ruhatár szebb hazába vándorolt, de a kézitáskát még e köppönyeg alatt sem lehetett ki-csempészni. Annál kevésbé, mert Madame Blanche különös gonddal éppen a mi lépéseinket ellenőrizte és valóságos vizsgálóbírói tekintettel furta keresztül az őrnagy lebernyegét, valahányszor

Államoknak el kell fogadniok; valamint azt sem, hogy felszólíttatván, az összes hatalmak kötelesek közbelépni. A határvillongások kötelező megvizsgálása, a geni konvenciónak a tengeri hadjárata való kiterjesztése egyenesen megmérhetetlen áldások kuforrásai.

Igazán csodálatos, hogy annyi igazi, nagy eredménnyel szemben mégis eredménytelenségről beszélünk; ennyi komoly, nagy dologról mosolyogva beszélünk.

Destournelles ur így szolt ma hozzánk: *le a gunyosolylyal*. És úgy érezzük, hogy ezt a gyilkos feyvert, amely méltatlanul villogott a hágai konferenciának részesei felé, le fogja tenni előbb-utóbb az egész világ. Be fogják látni mindenek, hogy a mult századnak egyik legnagyobb, de mindenesetre legszebb eseménye játszódtott le a csendes hollandi székvárosban. Tisztába fognak jönni az emberek, hogy az a konferencia nem kergetett elérhetetlen agryemeket, hanem egy messze, nagyon messze jövőben elérhető cél érdekében megtett mindent, amit megtehetett és elért mindent, ami elérhető volt. A háborut persze meg nem szüntette, csak magasabbra emelte és megerősítette a békének védőgátjait. Ezek a gátak át fognak még szakadni ezentul is nagyon sokszor, de a rémes áradat pusztítása, úgy érezzük, egyre enyhülni fog. És úgy érezzük, el fog jönni az az idő is, amikor nem lesz szükség a védőgátakra. Közelebb érezzük ezt az időt is, ha a hágai napok történetét szemüveg nélkül vizsgáljuk. Látjuk ott jelentkezni azt a csodálatos erőt, amely a népeket egy közös vágyban, egy közös reményében egyesíteni tudta. Látjuk ennek az erőnek komoly, kitartó, áldásos munkáját... Az ördögbe is, hogy tudtunk ezen időig mosolyogni?

ORSZAGGYÜLÉS.

Budapest, április 22.

Ez már nagy haladás. Ma hat pontot sikerült leörölni az Adria-szerződésből. Pedig az ellenzéknek majdnem minden ponthoz volt valami határozati javaslata vagy módosítása. Kivált a néppártnak. Két ilyen határozati javaslatot (a Kossuth Ferencét és a Major Ferencét) el is fogadott a Ház s ezzel utasítást kapott a kormány, hogy egyrészt a kereskedelmi szerződések lejártakor szükséges változtatásokat tegyék a hajójáratokon, másrészt pedig minden évben jelentést

csak megpillantotta. Sértő gyanakodásában megtette azt is, hogy a köpönyegről leszedte a gombokat, amelyeket mi nem tudtunk újra fölvarrni, mert a tüt és cernát konokul megtagadta tőlünk. Itt tehát csak esel segíthetett, nagyszabásu, hogy ne mondjam nikaraguai esel.

III.

A vezérőrnagynak azonban ma leleményes napja volt. Miután vagy tíz pereig komoran és szótlanul járkált a szobában föl-alá, hirtelen megállt és a homlokomra ütött.

— Megvan! — mondta archimédesi hangon. És megragadván a kézitáskát, vidáman lábálra kezdte. Szememből a kérdőjelek légiói cikáztak az őrnagy felé, aki csakhamar megmagyarázta tervét.

— A dolog roppant egyszerű. A kézitáskát leviszem Madame Blanchehoz. Azt mondom neki, hogy te el akarsz utazni és kulesot akarsz a táskához csináltatni. A táskát el kell vinni, mert egész Párisban csak egyetlenegy bolt van, ahol a hozzávaló kulesot szakszerűen el tudják készíteni. Félóra mulva lejössz és hideg nyugalommal elviszed a táskát. En a sarkon várlak és... és...

Az őrnagy szavát elfojtotta a meghatároztság. A zálogháza gondolt szegény, a zálogháza, amely nekünk most a paradicsomot, az angol bankot jelentette.

— Szerencse föl! — mondtam én is meghatottan és megszorítottam az őrnagy kezét.

— Szerencse föl! — ismételte az őrnagy és a táskával lezuhant a lépcsőn...

Nem akarom a most bekövetkezett magányosság borzasztó pillanatait esztelenül. A szívem hangosan dobogott, a vér a fejembe szökött, lázám volt. Az első szerelmes találkozásom sem lehettem igazottabb. Számláltam a pereket. Most beszél az őrnagy Madame Blanche-sal... most sikerült a gyanakvó öreg nőt ékes szavakkal elkábítania... most tette le a kézitáskát... most rohant ki az

tegyen a hajójáratokról. Egyébként a mai vita nem változtatott a szerződésen s a néppárt sűrű módosításait Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter és Helkai Ferenc előadó kimerítű felvilágosításai után a többség mind mellőzte.

Az ülés végén Szell Kálmán miniszterelnök beterjesztette a *kvótajavaslatot*.

Ugyanakkor kéte a Házát, hogy holnap a koronaőr beigtatása miatt, csütörtökön pedig az osztrák biborosok bíretumának átnyújtásával kapcsolatos udvari szertartás miatt ne legyen ülés. Ennek az indítványnak második részébe belekapaszkodott Polónyi Géza s azt kérdezte, hogy vajjon az osztrák Reichsrath tartott-e valaha szünetet, ha magyarok miatt volt valami udvari szertartás? Eppen azért ellenezte is a csütörtöki szünetet. De Szell Kálmán tiltakozott az ő indítványának ilyen elcsavarása ellen, mert hiszen nem az osztrák biborosok kedvéért ajánlotta a szünetet, hanem a budai várban tartandó udvari szertartás miatt, melyen a t. Ház tagjai közül is többen szeretnének jelen lenni.

— A Barnum előadásán is többen akarnak jelen lenni? — gunyolódott Polónyi.

Erre a frivol megjegyzésre Rakovszky István azt mondta, hogy Polónyi Szoboszlónak beszél így, de Szell Kálmán az egész Ház tapsai közben erősebben is letorkolta, mert éppen a függetlenségi pártnak régi gravámenével hozakodott elő és konstata, hogy csak örvendenünk illik, ha a magyar király magyaroktól lesz körülvéve, mikor a budai várban, mint osztrák császár, államjogi funkciót végez.

Az egész Ház helyeselt. Rakovszky István a néppárt nevében kijelentette, hogy a miniszterelnök indítványát annak megokolásával együtt elfogadja.

S erre a szélsőbal a néppárt ellen fordult: — Ez a néppárti politika! — fakadt ki Polónyi.

— Persze, — toldotta meg Kubik Béla, a néppárt mindjárt kezes, ha katolikusokról van szó. Még az országot is eladná!

Egyébként a képviselőház természetesen elfogadta a miniszterelnök propezióját s így kedden ó csütörtökön nem lesz ülés...

A képviselőház ülése április 22-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Szell Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula, Darányi Ignác.

utára, hogy örömtől repeső szívvel várakozzék réam a sarkon. Az ablakhoz siettem és kinéztem. Már esteledett és sebes szárnyon közeledett az az időpont, amikor a zálogházakat bezárják. Ez a körülmény még fokozta az izgatottságomat, amely csaknem az örületig emelkedett, mikor az őrnagyot sehol sem tudtam fölfedezni. Hol jár, mit csinál, mi történt vele? Es valami rettenetes sejtés azt sugta nekem, hogy az őrnagy terve nem sikerült, hogy a nikaraguai esel a francia józanságon hajótörést szenvedett. Szédülve és ingadozó lépésekkel megindultam lefelé, amikor hirtelen föl-pattant az ajtó és az őrnagy, kezében a kézitáskával, beröpült a szobába.

IV.

Az őrnagy, aki olyan sáppadt volt, mint a legutolsó nikaraguai fölkelés leveretésének a napján, megsemmisülve rogyott egy székbe. Erőtlén kezéből kihullt a kézitáska, amely most szomoruan hevert a földön mindaddig, amíg az őrnagy egy erőteljes és határozott rugással visszaküldte régi fészkébe, az ágy alá.

— Mi történt? kérdeztem megdöbbenve.

Az őrnagy keserűen mosolygott, azután lemondóan legyintett a kezével.

— Vége, vége! — mondta szomoruan.

Nem mertem fájdalmát megzavarni, annál kevésbé, mert hiszen az ő fájdalma az én fájdalom volt. Néhány pereig szomoruan néztünk egymásra, azután az őrnagyból kitört a régi katon. Fölugrott, az egyik kezével megpödrölte a bajuszát, a másikkal pedig így szolt hozzám:

— Légy erős!

— Az leszek!

— Mikor a kézitáskát levittem Madame Blanchehoz és beadtam neki azt az ártatlan hazugságot, amelyet itt fönn kiesztünk, Madame Blanche előzékenyen mosolygott. „Oh kérem, őrnagy ur!” — mondta szeliden — „azért korántsem kell a táskát elvinni. Van itt mindenféle régi kules,

As Adria-szerződés.

Helkai Ferenc előadó a 2. pontnál tekintettel azon nagy jogra, melynek kifejtésére a hajójáratok módosítására vonatkozólag e pont a minisztert felhatalmazza, az alkotmányos ellenőrzés céljából a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A képviselőház utasítja a kereskedelemügyi minisztert, hogy az Adria m. kir. tengerhajózási társasággal kötött szerződés 1. §-ában megállapított járatrend módosításáról az engedélyezés megtörténte után haladéktalanul tegyen jelentést az országgyűlésnek.

Rakovszky István nem fogadja el a határozati javaslatot, hanem a maga részéről a következő határozati javaslatot terjeszti be:

A magyar királyi kereskedelemügyi miniszter köteles haladéktalanul ezen változtatásokról a törvényhozásnak jelentést tenni és ennek hozzájárulását kikérni.

Major Ferenc csatlakozik Rakovszky határozati javaslatához, annál is inkább, mert a hajójáratok terén már eddig is nagy visszaélések lettek előtvetve. Példa az albini járatok változtatásának története. A képviselőháznak ily ügyben előzetesen és nem utólagosan kell határozni.

Kossuth Ferenc: Megtörténhetik az, hogy más szerződések úgy kötnek meg, hogy a most kijelölt hajójáratokat feleslegessé tennék és egy új szerződés megkötését tennék szükségessé, mely az országunk új 100.000 koronájába kerülne. A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utasítatik a kormány, hogy ha a megkötendő kereskedelmi szerződések folytán a kereskedelem irányzata megváltoznék, abban az esetben a kormány, egyetértve az Adria-társasággal, módosítani fogja érdekeinek megfelelőleg a járatok irányzatát és számát és ha az új járatok bizonyos mértőföldnyi hosszúsága nem különböznék lényegesen azoknak az összegétől, amelyek a szerződésben elő vannak írva, ezért a társaság kárpótlást nem követelhet.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Major Ferenc a helyzetet sokkal sötétebben tüntette fel, mint ahogy az tulajdonképpen van, mert a 422 kikötött járat közül 22 olyan csak, amely esetleg kombinációba jöhet másokkal, ennek következtében 450 járat abszolúte fix és határozott. Ezek a járatok pedig, melyek esetleg változtatás alá eshetnek, a fume-portugáliai, továbbá a két laplatai, a két laplata-fumei, a 12 algiri és tuniszi vagy tangeri járat; ezekbe a kikötőkbe való járatok esetleg csatlakozhatók feltételesen más járatokhoz. Nem áll tehát az amit Major mond, hogy minden intézkedés hiábavaló, mert a tulnyomó nagy rész e tekintetben érintetlenül marad.

A közzgazdasági bizottság határozati javaslatához hozzájárult a bizottságban is, itt is hozzáárul, természetesen és szükségesnek tartja, hogy az e javaslat szerint teendő jelentés itt elbírálás tárgya legyen. De Rakovszky indítványa, hogy előzetesen nyujtassék be a jelentés és eszközöltesék ki a törvényhozás hozzájárulása, alig kivihető; sokszor együtt sincs a törvényhozás, amikor az ilyen járatváltoztatások szükségése lemerül.

Rakovszky István: Ideiglegesen!

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Hiszen akkor együtt vagyunk! Akkor tökéletesen egy az értelem; mert soha sem lesz járatváltoztatás bejelentés nélkül hosszabb ideig, mint például egy országgyűlési szünet.

A mi Kossuth Ferenc határozati javaslatát illeti,

megnézzük, hátha akad közötté olyan, amely a táskát kinyitja... Elsáppadtam és tiltakozni kezdtem. Hebegeve emlegettem azt az egyetlen boltot, amelyben ezt a kulesot meg tudják csinálni, de Madame Blanche ekkor már kikapta kezemből a táskát és egy rettenetes kulcsszóval közeledett feléje. „Oh kérem, őrnagy ur!” — mondta jószagosan, miközben műértő szemmel méregette a kulcsokat — „miért vernék magukat költségekbe, különösen most, amikor amugy sincs valami jó soruk. Hátha csakugyan találunk a táskának kulesot? Nem szóltam, de lellem mélyén halvány reménységű ragyogott föl. Ha van igazság, Madame Blanche kulesai csütörtököt mondanak. De ez a reménységű ragyogás eltűnt; az első, a legelső kules, amelyet Madame Blanche a zárho illesztett, kifogástalanul illett bele. Ugy nyitotta, úgy csukta a kézitáskát, mintha évek óta egyebet se tett volna.

— Borzasztó véletlen! — sutogtam kétségbeesetten.

— Nem véletlen — tört ki az őrnagyból az elkeseredés — nem véletlen, hanem előre megfontolt gazdaság. Amikor ugyanis Madame Blanche az elképpedeimet látta, mert képzelheted, hogy elképpedtem, finom mosolylyal így szolt: „Oh kérem, őrnagy ur, azt hiszi, hogy ön az első lakosunk, aki ezzel a ravaszággal jön hozzám? Próbálta ezt már más is. De hát Madame Blancheon nem könnyű kifogni. Mert valahányszor új lakó jön a házba, Madame Blanche rögtön kulesokat csináltat a kézitáskáihoz, a bőrdünyejehez és ládáihoz...” Ezzel egy diadalmas mosoly kíséretében átadta nekem a kézitáskát és a kulesot. Azt hiszem, még most is nevet rajtunk...

Az őrnagy lehajította a fejét és némán meredt maga elé. De hirtelen diadalordításba tört ki:

— Bosszu, bosszu! — kiáltotta lelkendezve. El fogjuk adni a kulesot!

elvilleg semmi kifogása ellene és hozzájárul; de szoros figyelembe véve a második szakaszt tulajdonképpen ez még többet tartalmaz, mint Kossuth határozati javaslata. Szabad elhatározására bizza tehát, hogy jentartja-e.

Kossuth Ferenc nem vonja vissza határozati javaslatát, mert az ő és az előadó határozati javaslata között lényeges eltérés forog fenn.

Heltai Ferenc: Rakovszky és Major a mult visszaleléseit hozták fel érvekkül. Visszalelések sohasem fordultak elő. Az algiri járatokra a társaság sohasem kötelezte magát, csupán átrakódásra. Major tehát nagyon téved, ha az ellenkezőt állítja. Az Adria minden kötelezettségnek eleget tett s csak a Fekete-tengerre küldendő járatok alól mentetett fel.

A Ház az előadó és Kossuth határozati javaslatát elfogadja, ellenben Rakovszkyét elveti.

Major Ferenc a 8. pontnál személyes kérdésben válaszol az előadónak. A Ház a szakaszt elfogadja.

Major Ferenc a 4. pontnál a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utastítja a Ház a kereskedelmi miniszert, hogy az Adria m. kir. hajózási részvénysársaság által saját és bérelt hajói által évente teljesített összes járatokról s a befutott tengeri mérőföldekről részletes kimutatást tegyen a költségvetés tárgyalása alkalmával.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Major megjegyzéseire azt feleli, hogy az egész vállalat áruforgalomra van berendezve és ennek természetében van az, hogy a személyforgalmat igen korlátozott mértékben képes lebonyolítani, nemcsak hajóinak berendezésénél és rendszerénél fogva, de egyáltalán magának a menetrendnek természeténél fogva is. Igen természetes, hogy hetekig tartó utazásra nem vállalkozik a mai világban senki. Azonban van bizonyos korlátok közt e nehézségek mellett is lehetősége a személyforgalomnak kis mértékben, s ez tényleg most is gyakorolttatik, amennyiben az Adria Marsseilbe és Brazíliába a személyforgalmat is közvetíti.

Ami azt a megjegyzést illeti, hogy csak 10 próbamérőidőbeesség van kikötve s hogy nincs garancia arra nézve, hogy tényleg milyen módon eszközöltetik ez a rendes forgalomban, — mert ezen fordul meg a dolog — e tekintetben az áruforgalomnál természetesen épp oly szigorral, mint a személyforgalomnál, eljárni nem lehet. Itt a menetrend szabja meg a forgalmat, amennyiben meg van állapítva, mikor indul, hová indul a hajó és hogy elementáris nehézségektől eltekintve, más késedelem tekintetbe nem vétetik. Természetes, hogy ez nagyon különböző gyorsasággal eszközölhető; e tekintetben azonban nem lehet külön kikötéseket tenni; hiszen az áruforgalom természete szerint ez nem is oly emines érdek, mint a személyforgalomnál.

Major határozati javaslatát tökéletesen helyesli és elfogadja.

A Ház elfogadja a pontot Major határozati javaslatával együtt.

Buzáth Ferenc az 5. pontnál megjegyzi, hogy a függetlenségi párt nem vesz részt a vitában, s így a néppárt egyedül kénytelen küzdeni a javaslat ellen. Határozati javaslatot nyújt be:

2-ik bekezdés. Ha ezt a változást vis major, vagy elháríthatatlan körülmény idézte elő, amely miatt előzetes miniszteri engedély sem volt kikérhető, a társaság a változást utólag bejelenteni és igazolni köteles. Nem vis major vagy elháríthatatlan körülmények esetén az országgyűlés engedélyre szükséges.

6-ik bekezdés. A társaság kötelező van hogy Fiumében illetőleg Fiume számára mindenkor az illető hajó ténylegének $\frac{1}{2}$ -át fenntartja. Ezen intézkedés pontos betartása a fumei tengerészeti hatóság, illetőleg révhivatali által ellenőrizendő és pedig oly módon hogy a társaság kötelező van minden hajó megérkezésekor a fumei tengerészeti hatóság révén a m. kir. miniszterhez bejelenteni az érkezett hajó úrtartalmát és az ilyenmű jelentéseket a miniszter a képviselőház rendezésére bocsátja.

Rakovszky István hozzájárul Buzáth módosításához. Felolvás egy röpiratot, melyben a faiparosok panaszkodnak az Adria drágasága ellen.

Major Ferenc támogatja a módosítást.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Buzáth módosításait nem fogadhatja el, részben, mert ő maga elismerte, hogy erre vonatkozólag intézkedések történtek; az pedig, hogy a törvényhozás beleegyezésétől feltételezessék, egyáltalában még elementáris viszonyok következtében is... (Egy hang a baloldalon: Nem ez! A harmadik bekezdés!) Ez a második bekezdés. Ebben a pontban van, hogy minden egyes változtatás az egyes kikötőbe való befutás... ugy-e, erre vonatkozik?

Buzáth Ferenc: Igen!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Ez oly minuciózus része az üzletnek, amelyet még kevésbé lehet ahhoz a hosszú procedurához kötni, hogy a törvényhozásnak ne csak bejelentessék, hanem egyáltalán annak helybenhagyásához köttessék, mert ez időszakkonként fordul elő. Hanem abban a tekintetben elfogadja a határozati javaslatot, ki lehet terjesztani odáig, hogy ahol engedélyezés következtében járatok egyesültek vagy elhagyatnak...

Buzáth Ferenc: Erre vonatkozik!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Hogy a jelentés, amelyre kötelezetteit a miniszter az előbbi határozati javaslatban, erre is terjedjen ki.

Major Ferenc: Ez az értelme!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: De ezt nem a szerződésbe kell bekorrigálni. Elegendő, ha most a naplóban felvétetik hozzájárulása ahhoz, hogy azon jelenléteben, amelyet az imént elfogadott határozati javaslat következtében az összes forgalomról tesz az ilyen módon előállított változtatásokról is tartozzék a miniszter a törvényhozásnak jelentést tenni. (Helyeslés.)

Ami már most a Triest—Fiume közötti járatot és azt az állítást illeti, hogy az Adria Fiume irányában kötelezettségeit nem teljesíti, ílog a marseillei járatokkal szemben, ez nem áll.

A Ház a pontot változatlanul fogadja el.

Buzáth Ferenc a 6. pontnál a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A társaság jogában áll az ezen szerződésben megállapított rendes és rendkívüli járatokon felül saját, vagy magyar bérelt gőzöskökkel szabad hajózást is üzni, megtiltatik azonban az Adriának, hogy idegen államok hajózási vállalataival szerződéses viszonyba lépessen.

Major Ferenc és

Rakovszky István pártolják a módosítást.

Lukáts Gyula indítványozza, hogy a második bekezdés elejtesse.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Buzáth egyáltalában akarja tiltani a charterezést, az idegen hajók bérlését, melyek nem állami hajók, például angol, francia, vagy olasz hajók.

Rakovszky István: Igen, igen!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Hiszen az nagyon kívánatos volna, hogy ha minden hajóvállalat és különösen már ha magyar hajóvállalatról van szó, ez a magyar hajóvállalat az egész forgalom lebonyolítását a maga hajóival végezné. Ezt azonban lehetetlen elérni a mostani körülmények között és ez különösen a fumei forgalomra nézve lehetetlen. A módosítást nem fogadja el. Lukáts Gyula nagy tévedésben van. Amit ő mondott, az a 31. §-ra illik.

Lukáts Gyula: Ott is beadom a határozati javaslatot!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Itt nem erről van szó. A 6. §. második bekezdése arról szól, hogy az Adria tiltatik el a szabad hajózástól oly vonalakon ahol másokat szolgálunk. Ez megszorítás az Adriára nézve, amennyiben a vonalaktól el lesz tiltva. Itt nem a szabad hajózásnak az Adriával való versenyről van szó, hanem az Adria szabad hajózási jogának megszorításáról. Az Adriának ugyanis meg van engedve a szabad hajózás, de el van tiltva oly vonalaktól, amelyek az állam más vállalatokat szolgálják. (Helyeslés.)

A Ház a pontot változatlanul fogadja el, Buzáth és Lukáts határozati javaslatát elveti.

Elnök az ülést öt percre felülggeszti.

(Szünet után.)

Pichler Győző a hetedik szakaszról konstátálja, hogy az előbbi paragrafusnál csak azért nem szólt fel, mert a szavazás beuzarása után akarta az egyszerű kimutatni, hogy mit szavaztak meg. (Derűtség.) Az előbbi paragrafus a szabad hajózással szól, a 7-ik pedig az Adria által új hajók beszerzéséről. Véleménye szerint ellentét van a két szakasz közt s azért azt el nem fogadja. (Helyeslés.)

Rakovszky István azt fejtegeti, hogy a próbajáratokhoz képest megszabott átlagos menetesség aránylag más, ílog kikötői hajók menetességéhez viszonyítva igen ekeály. Módosítást ad be az iránt, hogy a társaság által beszerzendő gőzhajóknak a próbajáraton óránkint legalább ne tíz, — mint a törvényjavaslat mondja — hanem legalább tizenkét tengeri mértőid menetességét jelen kitejtenők. Kevésli az új hajók számát is.

Major Ferenc pártolja Rakovszky módosítását.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Pichler a magyar hajógyárt iránt intézett kérdést, hozzátéve, hogy ez csak frázis, csak nagyon sokat emlegetett dolog és hogy tisztán kíván látni e tekintetben. Nem lehet tagadni, hogy ez a kérdés már régóta tennilorg a kereskedelmi minisztériumban, már hivatali elődje idejében is. Különböző kombinációk voltak; egyik sem ment azonban odáig, hogy akár finansziális, akár építés tekintetében elfogadható lett volna. Az utóbbi időben ahhoz az expedienshez tolamodott hogy azokat a cégeket, amelyek e kérdés iránt érdeklődtek, felszólította, hogy konkrét gyakorlati tervet adjanak be és tájékozzák e tekintetben, mily feltételek alatt és mily módokon vélnék a hajógyártat felépíthetőnek és miképp lennének képesek oly hajógyártat felállítani, amely a követelményeknek megfelel. Eddigelé két ajánlat érkezett be; de vannak vállalatok, amelyek prolongációt kívántak, mert a mostani viszonyok közt egyáltalán nem képesek a vállalkozásra, így tehát ebben a tekintetben várunk kell.

Rakovszky azt jegyezte meg, hogy itt tulajdonképpen csak öt új hajó van.

Rakovszky István: Az új szerződés szerint öt új hajó!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Tíz új hajó van az új szerződés szerint. Az öt új hajó amely a régi szerződésben volt és amelyre nézve kikötötték hogy az utolsó évtizedben állítandó fel, itt is átvetteit a régi szerződésből, épp oly kikötésel, hogy a második évtizedre tétiek át; erre vonatkozik a 7-ik §-nak harmadik bekezdése. De a 2. bekezdés egészen önállóan beszél a tíz hajóról, mert ez egészen új és a régi szerződésben egyike sincs e tíz hajónak.

Rakovszky István: Nem tizenötöt épít, hanem tízet!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: De tizenötöt!

Rakovszky István: De tíz év után!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Állítsuk fel a kérdést a régi és az új szerződés között; ez a helyes.

Rakovszky István: Igen!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: A régi szerződés egy pontja nem volt teljesítve, az, amely az öt 1500 tonnas hajóra vonatkozott. Ezt érintetlenül átvette a régi szerződésből ide az új szerződésbe, a 7. §. harmadik bekezdésébe. Ez tehát nem változtat a helyzeten semmit. Ez a kötelezettség meg-

volt a régi szerződésben, megvan ebben is. A helyzet ezzel nem javul és nem romlik.

Ami a menetességét illeti, a szakértők azt mondják, hogy az a szokás, hogy ilyen szerződésben a próbamenetességét veszik ívük ívük kikötés-képp és mértékül — mert nem a gyakorlati végrehajtásról van szó, hanem a hajó erejének megméréséről, amire a próbameneteket használják — azért vette azt, amit ajánlottak, tudniillik a tíz tengeri mértőid. Ez azonban csak mint minimum van benn a szerződésben és lehet, hogy több lesz.

Pichler Győző: Nem lesz boldog! (Zaj a szélső baloldalon.)

Rakovszky István félreértett szavait igazítja helyre.

Heltai Ferenc előadó megjegyzi, hogy új hajók beszerzéséről van itt szó — amit az ellenzék, úgy látszik, tekinteten kívül hagy — s új hajóknál a próbajáratoknál állapítják meg a menetességét.

Molnár Jenő: Ne adjanak masz. agot!

Heltai Ferenc: Szóba került itt Rakovszky részéről az Ungaro Croatia is. Ennek is pénz kellene, mivel nincs abban a helyzetben, hogy modern felszerelésű hajókat tartson. Ami az Adria hajóinak lassu járatát illeti, megjegyzi, hogy azok nem mind szemléveléltő gyorsjáratu hajók, hanem teherszállító is s ehhez képest különbözik a menetesség.

Major Ferenc: Az előadó íolvást azzal áll elő, mennyit képesek az Adria hajói megtenni, holott ő azt szeretné szabályozni, hogy mennyit legyenek kötelesek megtenni.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja és mellőzi Rakovszky módosítását.

Pichler Győző a nyolcadik szakaszról a beszerzendő hajók klasszifikációját kifogásolja.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Pichler őt félreértette. Abban a szövegben és indoklásban, melyet felhozott, egy állandó, nagy hajógyárnak, illetőleg már a mi viszonyainknak megfelelő hajógyárnak a létesítéséről van szó. Annak a két hajónak, amelynek itt magyar hajógyárnál való megrendelése említettik, a következő története van. (Halljuk!) Amikor a tárgyalásokat tolytatta, mint-hogy Fiumében még nem ismerte az illető céget annyira tolszereltnek, hogy direkté hozzá fordult volna, mint amely bármely hajót elvállalhat, nem is tett semmit. Az a cég azonban, a Howard-cég, egyszerűen meglepte egy nagyon tetszetős ajánlattal, amely szerint legalább két hajónak a készítését elvállalja a legszigorubb feltételek mellett. A többi között egy szakértő-bizottság felülbírálása alá bocsátja a hajót s azt mondja, hogy ha az a bizottság a hajót minden követelménynek megfelelőnek nem fogná látni, egyszerűen dobja vissza. Ez lévén kéznél az Adria-társulatot tolszólította, hajlandó lenne-e ilyen ajánlatra reflektálni; nem állami hajóról van szó, nem állami megrendelésről; hanem az Adria számlájára történő megrendelésről; és az Adria bizonyos feltételek mellett belebocsátkozott a tárgyalásba. Véglegesen még maig sincs a kérdés megoldva. Dacára annak, hogy a cég egész felszerelése meggyőződése szerint nem felel meg egy tökéletes hajógyárt követelményeinek, egyetlen alkalmat sem akart elszalasztani arra nézve, ha a szigorú feltételeknek minden tekintetben megfelelően egy ilyen cég vállalkozik ilyen hajók készítésére, hogy ez a cég ettől elzárassék.

Ha csakugyan létrejön ez a megrendelés, a kellő kautelák és a kellő garanciák mellett, a magyar vasipar számára jelentékeny, körülbelül 650.000 forint ára megrendelés keleteknek belőle. Ez nem megvetendő dolog. Azt szintén kikötöttem, hogy minden, ami Magyarországon termeltek a hajóalkatrészek közül, első sorban természetesen az egész vasszerkezet, hazai termékűl állíttassék elő.

Igy áll most a dolog. Hogy már most az Adria képes lesz-e a feltételekre nézve úgy meggyezni, hogy a megrendelés eszközlője, arról még most sem tud, de arról jóttál, hogy, amennyiben a megrendelés ennél a cégnél fog történni, az hazai termékeket fog használni, mert ezt kikötötte s másodsor, hogy az e oimen adható kedvezményt lehető. szük korlátok között fogja adni.

Elnök: Mivel a szakaszhoz még több van, nek szólásra íolvjegyezve, a tárgyalást megszakítja. (Helyeslés.)

A kvóta és a naprend.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az 1887. XII. törvények értelmében kikötött országos bizottságok tárgyalásait bejelezték. Ezek a tárgyalások teljes meggyezésre vezettek. A törvény értelmében tehát a bizottságok a két minisztériumnak átadták munkálataikat, illetve egyértelműleg létesített megállapodásokat. Ezen megállapodásokat egy előterjesztés és törvényjavaslat alakjában az összes mellékletekkel, iratokkal és adatokkal van szerencsém a tisztelt képviselőház asztalára letenni a kérésrel, méltóztassanak ezt tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasítani. (Helyeslés.)

Arra kérem a t. Házat, hogy holnap ne méltóztassék ülést tartani, mert holnap lesz az országosan megválasztott és ő felsége által legkegyelmesebben megerősített koronaőrnek a beiktatása, ami közjogi cselekmény. (Helyeslés.)

Csütörtökön pedig a budai várakban udvari szertartás fog végre menni, amely nem illeti ugyan Magyarországot és nem közjogi aktus, de amelyen többen a Ház tagjai részéről jelen kívánnak lenni. Az indítványozom tehát, hogy csütörtökön se tartson a t. Ház ülést, hanem szerdán és péntekről kezdve folytatólag. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj. Elnök cseuet.)

Pichler Győző: Nem helyes dolog hogy azért, mert két osztrák ur ide lejön, mi ne tartunk ülést! (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: A Ház hozzájárulásával kiadja a kvóta-javaslatot a pénzügyi bizottságnak.

Polónyi Géza nem tudja, miért ne tartana a Ház zsütörtökön ülést, mikor csak két osztrák bíborno birtum-ültetéléről van szó. Vajjon előfordult-e már, hogy a Reichsrath ne tartott volna ülést, amikor egy magyar egyházi előkonizálásról volt szó. Indítványozza, hogy igenis tartson a Ház ülést csütörtökön.

Szél Kálmán miniszterelnök: Polónyi egész argumentációja nem illik arra, amit mondott. Nincs ennek semmi hátere, mert nem is így indokolta. Ha úgy indokolta volna, hogy kéri a t. Házat, ne tartson ülést, mert itt olyan aktus megy végbe, amely miatt ülést tartani nem lehet, akkor igaz volna. De nem így indokolta. (Derütség a szélső baloldalon. Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Figyelmezteti a képviselőházat arra, hogy a jövő csütörtökön ő felsége, mint osztrák császár részéről, egy udvari ténykedés, egy udvari szertartás fog végbemenni, amely Magyarországot nem érdekli, (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) — ezt egyenesen megmondta — (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) amely nem is közjogi aktus, de mert a budai várakban történik, az a nézet, hogy a Ház tagjai közül többen ott jelen ohajtanak lenni...

Polónyi Géza: A *Barnum* előadásán is jelen ohajtanak lenni! (Nagy derütség.)

Szél Kálmán miniszterelnök: ... ennek tehát nincsen semmi hátere. Már most a t. Ház tetszésétől függ a dolog. Ha Polónyi ezzel az indítvánnyal előáll, hát akkor e felett is határozunk, de méltóztatásuk azt megtenni és ne így rossz éleccsel előlenni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Rakovszky István: Igaz! Ugy van! Ez botrány! (Mozgás és zaj! Felkiáltások a szélső baloldalon: *Ez magyar kérdés! Nem katolikus kérdés! Zaj.*)

Szél Kálmán miniszterelnök: Nemcsak az örvendés, ha Budapestnek, Magyarországnak székvárosának szerencséje van ő felségéhez, aki nem látogatónba jön ide, hanem itthon van; hanem az is örvendés dolog, hogy mikor Budapesten ideál ő felsége, aki itthon van, itthon van mint magyar király, de aki egyuttal osztrák császár is, császári ténylet ez idő alatt kegyeskedik itt teljesíteni. (Élénk helyeslés és tetszés.) Ezt diffikultálni nem lehet. Ezelőtt ez nem történt így, most így -og történni. Ha Magyarországnak koronás király barmely aktust végez az ő várakában, kivánatos, hogy magyar emberekkel legyen környezve akkor is, mikor mint osztrák császár teljesíti azt a funkciót. Ezek voltak indokai. (Élénk helyeslés és tetszés a jobb- és a baloldalon. Zaj a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza félreértett szavait igazítja helyre. Ő is örvendés dolognak tartja, hogy a felség ezt az ünnepét itt tartatja, csak e miatt nem akarja, hogy a Ház tanácskozásai szüneteljenek.

Rakovszky István nem akar Polónyi tapintatos éleivel foglalkozni, elfogadja a napirendet és pedig azzal az indoklással, amelylyel a miniszterelnök előterjesztette.

Polónyi Géza: Ez a néppárti politika!

Kukik Béla: Igen, a néppártnak mindegy, csak katolikus legyen! Még az országot is eladja! (Nagy zaj. Eljenzés a szélsőbalon és a jobboldalon.)

Elnök: A Ház elfogadja a kormányelnök indítványát.

Az ülés fél 3-kor végződik.

BELFÖLD.

A kvóta. A képviselőház mai ülésének végén **Szél Kálmán** miniszterelnök beterveztette a kvóta-javaslatot, mely a bizottság jelentése alapján a 344 kvótaarány állapítja meg, és pedig 1901. július 1-től 1909. december 31-ig való tartással. Hasonló törvényjavaslatot, de 65-6 kvótaarányval az osztrák kormány is be fog terjeszteni a Reichsrathnak s aztán mindkét törvénytervezés tárgyalni fogja, ha ugyan tárgyalja. Mert a parlamenti uton való megállapítás ma sem bizonyosabb, mint eddig volt. Ha tehát a parlamenti rendezés itt vagy odaát nem sikerülne, dönteni ismét a király fog.

A képviselőház közigazgatási bizottsága. **Horváth Nándor** elnöklésével a képviselőház közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, amelyen a kormány részéről **Szél Kálmán** miniszterelnök volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette s **Hajdu József** tüzetes ismertetése után csekély változtatással elfogadta azt a módosítást, amelyet a főrendiház az állami gyermekmenedékhelyekről szóló törvényjavaslaton tett. Tárgyalás alá került ezután az 1896—1901-diki országgyűlés tartama alatt a főrendiházban örökös tagsági jogot nyert családok névjegyzékének törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslat, melyet **Belitska Béni** előadó ismertetése után változtatás nélkül elfogadott a bizottság.

A marosvásárhelyi választás. A marosvásárhelyi véres választás dolgában **Darkó Akos** városi tiszti ügyész a fegyelmi bíróságnak e napokban fogja véleményét előterjeszteni. A tiszti ügyész, hír szerint, a fegyelmi eljárás megszüntetését fogja ajánlani a fegyelmi bíróságnak.

Az új szemléni főispán. A *Politikai Értesítő* szerint **Hadik Béla** grófnak zemplénmegyei főispánna való kinevezése immár befejezett tény, s a hivatalos lap egyik közelebbi számában már meg is jelenik a kinevezésre vonatkozó királyi kézirat.

A választások előtt. *Tekéből* írják nekünk: Az itteni szabadelvű párt f. hó 17-én tartotta alakuló gyűlését. A párt elnöke **Gyurgyák Benedek** és **Ajtai Géza**, alelnökeivé: **Velits Zoltán**, **Forró Géza** és **Farkas József** választották meg. A kerület összes értelmiségét magában foglalt nagygyűlés a jövő országgyűlési ciklusra a kerület mandátumát újól felajánlotta **Dózsa Endrének**, aki a jelöltséget, amennyiben más közkötelezettség el nem szorítja, elfogadta. A gyűlés ezután **Szél Kálmán** miniszterelnököt lelkesedéssel üdvözölte és a gyűlés eredményéről **Podmaniczky Frigyes** bárónak, mint az országos szabadelvűpárt elnökének jelentést tett. Este **Dózsa Endre** tiszteletére az egész kerület értelmiségének részvétele mellett lakoma volt.

A vállal mandátum. A **Lits Gyula** lemondásával megüresedett vállal kerületben a szabadelvűpárt jelöltje **Szűcs Jenő** főszołgábiró. Ellenle őtje az Ugron-párti **Vajay István** és a Kossuth-párti dr. **Eötvös Bálint**.

KÜLFÖLD.

Waldeck-Rousseau nyilatkozata. Néhány érdekes politikai aktualitásról nyilatkozott ma **Waldeck-Rousseau** francia miniszterelnök. A függő kérdésekről a következőket mondta a miniszterelnök a *New-York Herald* tudósítójának:

— Sokat szenvedtem, két-három napig alig tudtam lélelzetet venni, de kitűnően ápoltak és annak köszönöm jólelülésemet. Belegységem fizikai kimerülésem következménye volt; két esztendő óta egyetlen pihenő napom nem volt és erőm végképpen kimerült, de most már minden rendben van.

A miniszterelnök ezután így folytatta:

— Az egyesületi törvény sok gondot okozott nekem, de ellenfeleinknek nincs igazuk, hogy oly hévvel harcolnak ellene. Ez a törvény nem agresszív, amiről nemsokára mindenki meg fog győződni. A *katholizizmust nem fenyegeti veszély Franciaországban*. A kongregációk tevékenysége nagy veszedelemmel fenyegeti az államot, s talán még nagyobb a vallási békét. Meg vagyok győződve, hogy a szenátus el fogja fogadni a törvényt.

A touloni ünnepségekről a következőket mondta **Waldeck-Rousseau**:

— Az ünnepség megfelelt a két nemzet őszinte egyetértésének, s most lehetetlen, hogy félreértés támadjon köztük. A touloni ünnep megszilárdította a két nemzet barátságát. Franciaország az elmőke által barátjának mondta Olaszországot, Olaszország pedig királya által Franciaországot. Az érzések nagy szerepe van a politikában, s nálunk hozzájárul még az is, hogy a szimpátia mellett az érdekek közössége is egymásra utal bennünket.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, április 22.

Ma azt jelentik Londonból, hogy **French tábornok** egész törzskarával visszament *Keleti-Transvaalból Johannesburgba* és kedvezőtlen egészségi állapotára való tekintetből egyelőre nem vesz részt a hadi műveletekben. Ez a hír jött ma. Egy héttel ezelőtt pedig azt jelentette Délafrikából egy magántávirat, hogy **French-et** egész törzskarával elfogták a boerok, de szabadon bocsátották, miután **French** és törzskara becsületességét adta arra, hogy többé nem vesz részt a boerok ellen való hadműveletekben. Talán ezt akarja a mai londoni távirat „kedvezőtlen egészségi állapot” alatt érteni?

London, április 22.

A *Times* jelentéi Pretóriából: **French** tábornok főhadiszállása Transvaal keleti részéből visszatér *Johannesburgba*. Azt jelentik, hogy a boerok helyzete keleten éppen olyan reménytelen, mint egyebütt, de a kormány hatalma kizár minden személyes akciót. **French** tábornoknak gyöngülkedése miatt egyideig nyugalomra van szüksége.

London, április 22.

Lord Kitchener jelentéi Pretóriából 20-iki kelettel, hogy **Blood**, **Beatson**, **Plumer**, **Kitchener** és **Benson** tábornokok április 16-ika óta százegey boert fogtak el és zsákmányul ejtettek százezer font lövészert, kétszáz lovat, sok szekeret és marhát.

London, április 22.

Lord Kitchener jelentéi Pretóriából tegnap kelettel: Az utolsó jelentés óta csapataink 242 boert fogtak el és 248 puskát, néhány szekeret és targoncát

ejtettek zsákmányul. Sok boer önként adta meg magát.

London, április 22.

Mint a *Reuter-ügynökség* Pretóriából jelentéi, a *bocksburgi kommandó*, amely 600 emberből áll, szekerekkel és fegyvereivel együtt Middleburg közelében megadta magát a boeroknak.

Brüsszel, április 22.

A *Petit Bleu* állítólag a legjobb forrásból arról értesül, hogy ma este a berlini külügyminiszteriumba dr. **Leysen**nek formális tiltakozása érkezett be, amely az ellen irányul, hogy a dél-afrikai angol sereg részére katonai felszerelési tárgyakat szállítsanak.

London, április 22.

Mint a lapok Fokvárosból jelentik, **Cartwright**ot, a *South African News* kiadóját egy évi fogházra ítélték.

Fokváros, április 22.

Sauer volt miniszter testvérét, az Angliában időző afrikander küldöttség tagját, a fokföldi lázadásban bünrészesnek nyilvánították. Az ítélet kihirdetését elhalasztották.

Fokváros, április 22.

Eddig 456 pestiseseet iordult elő 185 halálozással.

A khinai zavarok.

London, április 22.

A *Daily News* jelentéi Sanghaiból: A bennszülöttek jelentése szerint **Fengheccai** 6000 löny gyalogsággal és 2000 löny lovassággal, mindmégannyi jól felszerelt és legyelmezett csapatall *Szinganfu felé előnyomulva*, nemrég **Csencuiut** érintette. A mukdeni (Mandsuria) tatártábornok 400 000 taelt vett kölcsön az oroszoktól egy katonai rendőrcsapat szervezésére. Biztosítékul a tábornok földbirtokot és a személyi adó jüvedelmét zálogosította el.

London, április 22.

Lessel és **Ketteler** tábornokok ma délután indultak el. A német csapatoknak nagy része vasulak és göggyepék hiányában kénytelen Tingesanig az egész utat gyalog megtenni. Ez a hadoszlop 400 emberből áll. A németek Tingesaba mennek, és onnan nyugat felé **Pingesan** irányában. A két hadoszlop előnyomulásának célja nyilván a **Kukuanszoros**. Április 22-ike előtt, a mikor a 800 löny két hadoszlop készen lesz az ellenség megtámadására, nem várnak ütközetet.

London, április 22.

A *Times*nek jelentik **Csifuból** 15-iki kelettel: Innen február óta 40—50,000 kantoni kult kaldeik **Port-Arthurba**, **Niuensvangba** és **Vladivosztkba**, hogy az orosz uralom alatt elpusztult vagy elűzött khinaiakat pótolják. Az orosz ügynökök mindent elkövetnek a kivándorlás előmozdítására.

Köln, április 22.

A *Kölnische Zeitung* jelentéi Pekingből tegnap kelettel: A főhadiszállásról jelentik, hogy a *császárpalota legéle* dolgában befejezték a vizsgálatot. Gyujtogatás majdnem teljesen ki van zárva. A tűz egy mellékonyhában támadt, onnan kiterjedt a háztetőre, amelynek összeomlása lángba borította az *aszbesz-házat* és más házakat.

Paotingiu közelében két német lovas lótkaromány szerzése közben meggyilkoltak.

Ugyanez a lap jelentéi Pekingből mai kelettel: A főhadiszállás nem kapott hírt arról a jelentésről, hogy **Liu** tábornok **Li-Hung-Csang** parancsára visszavonult a francia és német expedíció elől. A khinai meghatalmazottakkal folyó tárgyalások szepten haladnak. A pénzügyi kérdésekről tanácskozó bizottság befejezte működését és a kormányok utasításait várja. A követek legközelebbi ülése kedden lesz.

Berlin, április 22.

Pekingből távirafozzák a *Lokal-Anzeigernek*, hogy április 18-ikán **Niuensvangtól** öt kilométernyire a khinaiak meggyilkoltak három német lovas katonát, akik gyanútlanul mentek egy házba.

Washington, április 22.

Vutingfang khinai követ memorandumot dolgozott ki, amelyben figyelmezteti a khinai kormányt, hogy legfőbb ideje, hogy Khina „konzervatív reformokhoz” lépjen. A követ arra utal, hogy Khinára nézve fontos lenne, ha a hatalmak részéről sürgősen ajánlott reformoknak nem szegülne ellene, hanem még tovább is menne. A hatalmaknak arra a javaslatára nézve, hogy Pekingben *külügyi hivatal* szervezzenek, azt ajánlja a követ, hogy a birodalom ügyeinek felelős

venését egy hivatalnokra bizzák. A követ szükségnek tartja, hogy ez a hivatalnok vérbeli herceg legyen.

Peking, április 22.

Schwarzhoff tábornokot tegnap temették el katonai pompával, az összes nemzetek csapatainak részvételével.

Bécs, április 22.

Távíratú jelentés szerint az *Aspern* osztrák-magyar hadihajó ma Csifuba ment. Egy másik távíratú jelentés szerint a *Leopard* tegnap Fuszuba ment.

HIREK.

Fölmentés — legyilkolás.

A délvidék a merényletek tulajdonképeni otthona. Most Palermóból érkezik egy merénylet híre; rokonszerű a Gelo Vera esetével, csak az egymásutánja más. Gelo esetében előbb következett be a legyilkolás, azután a fölmentés. Olyan francia ítélet volt ez, mint a legtöbb, a frázis addig fojtogatta a józanságot, amíg végre a verdikt kimondta, hogy: *ártatlan*.

Persze, hogy így van. Mert igaz ugyan, hogy Gelo Vera kisasszony meg akarta ölni Deschanelt, — de hiszen: *nem ölte meg!* Társnőjét pedig tényleg megölte ugyan, — de hiszen: *nem akarta megölni*. A tényleges áldozattal szemben tehát: hiányzik a gonosz száundék; a kiszemelt áldozattal szemben pedig: hiányzik a gonosz eredmény.

Mivelhogy pedig a revolveres orosz kisasszony ezenfelül szép, nyulánk, magas termetű, arca halovány, szeme beszédes, ajka hallgatag és sugár alájától előkelően díszítette a fekete amazon-öltözete, ennél fogva világos és föltétlenül természetes, hogy a francia esküdtek őt fölmentették.

Az ilyen fölmentéseknek tapsol a közvélemény Párisban is, Budapesten is. Nekünk azonban úgy tetszik, mintha ez a taps az igazságérzet csődjét jelentené. Ha minden önkényes és féktelen és vad indulat, amelyik több-kevésbé joggal a heroizmus látszatában sütkérezik: egyúttal privilégiumot is biztosít az embergyilkolásra, akkor vajjon hogyan bíráljuk majd el azt a heroizmust, amelyik nem a fölmentés előtt, hanem a fölmentés után gyilkol?

Palermóban így történt.

Az eset története ez: Rosaco Páris, egy szenvedélyes olasz fiatalember elcsábította Salvo Gaetanát, egy nem kevésbé szenvedélyes tizennyolc éves olasz leányt. Az elcsábított hajadon édesanyja törvényt elé idézte a csábítót, de a törvényszéki tárgyalás fölmentéssel végződött. Alig hogy kilépett az igazságszolgáltatás csarnokából a boldogan mosolygó Don Juan, a kétszeresen meggyalázott leány rávetette magát hűtlen csábítójára és négyezer forgatta meg szívében a tört.

Két fiatal szív szerelmi differenciájának ez volt a természetes leszámolója!

Salvo Gaetana kacagott, mikor egykori szeretője rémült sikoltással földre zuhant előtte. Kacagás közben kezeit földelre hebegte és dadogta e szokat:

— Az én becsületed fölér a te életeddel, te nyomorult! . . .

Ki mer vádat emelni rá?

Néhány hét múlva Salvo Gaetana nyugodtan, dacosan és büszkén fog megállani a palermói esküdtek előtt és ha ezekben van érzék a heroizmus szépsége iránt: — föl fogják őt menteni.

És ez így megy nap-nap után, éjszaken és délen, keleten és nyugaton. Ma már mindenütt a drámai hatás szempontjából bírálják el az igazságszolgáltatás célszerűségének kérdését. Csak a hatásban rejlik a perdöntő momentum és nem az igazságban.

Hogy miért van ez így?

Mert az igazság ma kétséges és homályos fogalom helyesen körülírni sem tudja ma már senki.

Ellenben a hatás minden kétségen felül emelkedő valóság. Ismeri mindenki.

Ezért!

F. G.

Budapest, április 22.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Dr. Erődy Béla tankerületi főigazgató Milanóból, hol a geográfiai kongresszuson vett részt, visszaérkezett a fővárosba és átvette hivatalát.

— **Az udvar Budapesten.** A király ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelyen a következők járultak eléje:

Schlauch Lőrinc bimbos, Samassa József érsek, Tisza Kálmán, gróf Apponyi Sándor, Desseuffy Sándor püspök, Gromon Dezső államtitkár, gróf Károlyi Sándor, ögróf Pallavicini Ede és báró Piret Béla titkos tanácsosok. Zsilinszky Mihály államtitkár, Miklós Ödön volt államtitkár, báró Horeczky Ferenc címzetes püspök, dr. Miklós Sándor prépost, Bernátsky Ferenc apát, Bolgár Ferenc országgyűlési képviselő, Oberschall Adolf, a budapesti királyi tábla elnöke, Radics Jenő miniszteri tanácsos, Kerzl József főörzsorvos és Lánzy Leó udvari tanácsosok. Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Palfy István pozsonyi gróf, gróf Mailth György, Klobusiczky Tibor, báró Radvánszky Géza, dr. Szveczányi Béla Várady Géza, Fejér Elemér, Kőszeghy József, Kőszeghy Sándor, gróf Apponyi Gyula, gróf Eltsz Jakab, Horváth Mihály és Dénes, gróf Hunyady László és Kazy József kamarások, Ghyczy Emma alapítványi hölgy; Ludmann Gyula, lovag Bykocskó Vitold, Ratkovich János, Tappeiner József és Vukovich János ezredesek, Nagy Jenő és gróf László István főispánok. Csatáry Frigyes főfelügyelő, Kövesdy Albert és Thaly Zsigmond kir. tanácsosok, dr. Iszlay József tanár, Fittler Kamill műpáriszkolai igazgató, dr. Fodor Armin kir. táblai bíró, Hamza Géza törvényszéki elnök, Hamza Agost államvasuti főfelügyelő, dr. Földváry József min. titkár, Cserháti Jenő gyárigazgató, Simon Jakab főszótanácsos, Weiss Manfréd gyáros, Frischmann Jakab igazgató, Fesztay Gyula építész, Röck István, Láng László és Coponyi Márton gyárosok. dr. Szalárdi Mór, Dán Leó udvari szállító, Dunkel János udvari zeneműkezeskedő, dr. Tószói Aladár, Faragó Ödön tanár, Lipsey József és Rössler Károly titkárok.

Gizella és Mária Valéria főhercegnasszonyok ma reggel nyolc órakor csöndes misét hallgattak a Szent István-kápolnában s délelőtt több látogatott fogadtak.

Ma délután 6 órakor a királyi palota kék termében udvari ebéd volt, amelyen ő felségén kívül résztvettek: Gizella bajor hercegnő kíséretével, báró Perfall udvarnaggyal és La Roche bárónő udvarhölgygel Mária Valéria főhercegnő kíséretével, Vécsey bárónő udvarhölgygel, gróf Cappy őrnagy kamarással és Korniss grófnő palotahölgygel, továbbá herceg Liechtenstein első főudvarmester, gróf Paar lovassági tábornok és Bolfras tábornagy főhadsegédek gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnaggyal, Kömög és dr. Kerzl udvari tanácsosok; Pitlik őrnagy, Höhnel korvettkapitány és báró Apor őrnagy szárnysegédek, Rohm ezredes, Huber sorhajó hadnagy, Margatti százados parancsnok, Kanter apát, Mayer őrnagy, Bumel és Prenschütz századosok, gróf Széchenyi főhadnagy és az őrpáncsnok.

— **A német császárné a zsidóknak.** Berlinből jelentik, hogy a német császárné egy zsidó menedékház építésére kétezer márkát küldött a berlini zsidó hitközségnek. A hitközség, amelynek a császárné meleg hangu levélben adta tudtul elhatározását, nagy örömmel és köszönettel fogadta az adományt.

— **Hohenberg hercegnő processziója.** Bécsi tudósítónk jelenti telefonon hogy egy ottani helyi köznyomatok lap közlése szerint Hohenberg hercegnő, Ferenc Ferdinánd főherceg neje, részt vett abban a körmenetben, amelyet tegnap páter Abel a pápa jubileuma ünnepére rendezett. A könyomatok lap tudósító szerint a hercegnő a nemes hölgyek kongregációjának kétszáz főnyi küldöttségében foglalt helyet.

— **Uj berlini főkonzulunk.** Imeretes, hogy Hansmann berlini osztrák-magyar főkonzult saját kérelmére fölmentették az állásától és helyébe Küllay Alfrédet nevezték ki főkonzulnak, aki eddig konzuli minőségben működött. A főkonzulátushoz beosztott György László alkonzul megmaradt az állásában, de konzullá léptették elő. A külügyminisztérium szükségességnek tartotta a németországi konzulatusaink rendezését és ezért a Berlinben székülő főkonzul hatásköré alá helyezte Brandenburg, Posen és Szászország tartományokat, továbbá Braunschweig Anhalt és Schwarzburg-Sondershausen nagyhercegségeket.

— **A májusi előléptetés.** Bécsből jelentik, hogy a májusi katonai előléptetéseket legkésőbb április 27-én nyilvánosságra hozzák. Annyit már tudnak, hogy Jenő főherceg tábornagy lesz, Lipót Salvátor fő-

herceg a 81. gyalogezred parancsnoka és József Agost főherceg a 6. dragoyseszred kapitánya ugyanebben az ezredben őrnagy lesz. Tábornagy lesz még Pokorny Hermann kassai hadtestparancsnok.

— **Cári dorgatorium.** A *Grasdanin* című orosz lap, amely a cári udvar hivatalos közlönyére nagyon érdekes híreket közöl arról a viszonyról, mely a cár s gróf Tolstoj Leo közt fennáll. E hírek szerint a cár nagyon fájjalja a nagy író kiátkozását és már lépéseket is tett azért, hogy a szent szinodus vonja vissza azt a határozatot, mely europaszerte mely megdöbbenést vagy gúnyos kacagást fakasztott. Ezenkívül a cár személyesen is megdorgálta Antoni metropolitát azért a levélért, melyet nemrégiben Tolstoj grófnőhöz intézett s melyben a kiátkozást theologiai érvekkel iparkodott igazolni. Azokról a levelekről, melyeket az orosz sajtóban reprodukáltak s melyekben Tolstoj kegyelmet kér, *apokrifeknek* mondja az udvari hivatalos közlöny s hozzáteszi, hogy gróf Tolstojnak semmi oka sem volt, hogy a cártól kegyelmet kérjen. A cár igaz hive és barátja a nagy költőnek s az udvarnál sok olyan nagyherceg van, aki féltékenyen őrködik a gróf érdekei fölött s megóvják őt a reakció minden fondorlatai elől.

— **Gróf Zichy Jenő múzeuma.** Gróf Zichy Jenő tudvalevőleg átengedte nagybecsű kép- és régiséggyűjteményét a nagyközönség számára. A múzeumot a nemes gróf ma nyitotta meg a nyilvánosság számára s a megnyitáson megjelent *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter, kinek kíséretében voltak *Zsilinszky Mihály* államtitkár, *Szalay* miniszteri tanácsos, a Múzeum igazgatója, *Kadosca-Lippich Elek* osztálytanácsos és *Radics Jenő*, az Iparművészeti Múzeum igazgatója.

A minisztert érkezésekor gróf Zichy Jenő fogadta és végigkálauzolta a fényes termen. Sorba megmutogatta a házigazda az olasz, hollandi és német híres festők nagyrértékű olajfestményeit. Különösen sok Kupeczky-kép van a múzeumban, melyeknek nagy részét gróf Zichy Jenő atyja vásárolta. *Wlassics* miniszter több ízben elragadtatását fejezte ki és nagy érdeklődéssel tekintette meg az antik mesterek remekait. Van a Zichy-múzeumban a sok képen kívül tömérdek mükincs és relikvia is. Különösen értékes két váza, melyeket 40000 forintért vásárolt a gróf elhunyt atyja. Van továbbá sok érdekes emlék a gróf utazásairól, így néhány kínai csecebecse, tömérdek kard és fringia, a kínai császár köpöcsészéje, melyet egy időben Li-Hung-Csang használt, továbbá egy asztrakáni láda, telve értékes holmival. Ezt még ki sem nyitotta a gróf. A gyűjtemény különben nincs még egészen rendezve.

Miután a miniszter megtekintette a múzeumot, megköszönte gróf Zichy Jenőnek hazafiás áldozatkészségét. Nagy szöveget tett — úgy mond — gróf Zichy a nagyközönségnek, hogy megnyitotta előtte múzeumának ajtaját. Gróf Zichy eddig is sokat fáradozott a közjó érdekében, az ipar, a tudomány és a művészet terén, de legutóbbi cselekedeteért az egész nemzet halájjára tarthat számat. A miniszter ezután megnyitottnak nyilvánította ki a múzeumot, mely, ugyszólván, állandó kincse lesz immár a főváros közönségének és az egész nemzetnek s a kormány és az egész nemzet nevében köszönetét fejezte ki gróf Zichy Jenőnek.

Gróf Zichy Jenő szép beszéddel válaszolt a miniszter szavaira. Kijelentette, hogy szebb megnyitót nem is képzelt, mint aminővel a miniszter átadta a múzeumot a nyilvánosságnak. Méltányolta a miniszter mindazt, amire törekedett s amiért taradozott. Hiszi és reményli, hogy a múzeum megnyitása üdvös lesz a művelés fejlesztése szempontjából, mert minden, ami a múzeumban van, a legapróbb tárgy, valamennyi butor darab stilszerű. A múzeumot a mai naptól fogva mindenki megtekintheti s gondoskodni fog róla, hogy a jövőben is mindig megtekinthető legyen a nagyközönség számára.

— **Az evangélikus főgimnázium új épülete.** A fővárosi ágostai evangélikus hitközség küldöttség tisztelteti ma a képviselőházban dr. *Wagner Géza* vezetésével *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszternél. A hitközség a jelenlegi épület helyébe, mely amugy is belesik a szabályozási vonalba új gimnáziumot akar építeni, még pedig a városligeti tásorban és a küldöttség a kormány anyagi támogatását kérte. *Wlassics* miniszter igen szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy teljesen helyesli az építés tervét, de miután nagyobb mérvű hozzájárulástól van szó, mielőtt érdemlegesen nyilatkoznék, előbb meg kell beszélnie a dolgot, úgy a miniszterelnökkel, mint a pénzügyminiszterrel; a költségvetés összeállítása alkalmával azonban gondja lesz a dologra és a maga részéről mindent el fog követni, hogy az építkezés ügyét elősegítse.

— **Házasság.** *Tyrman Béla* eljegyezte *Pick Malvin* kisasszonyt Budapestről.

— **A ötösök.** Heusler tanár ur, aki Baselen a történelmet tanítja és egyébként is buzgón miveli a história tudományát, a minap beszélt városának a közgyűlésén. Mert pihenő óráiban városatyja is, ami nem árt éppen egy szorgalmas tudósnak, aki, ha teljesen elernyed az idegze a szobában végzett farsztó szellemi munkától, legalább be-benézhet a tanácskozó terembe, s egy kisbit kifújhatja magát. Ott mindig akad egy kis parázs vitaközös, egy kis egészséges marakodás, hiu, földi dolgokról, abba bele lehet illeszkedni, csak úgy a gimnasztika kedvéért, s a szegény elgyötört tudós egyszerre megkönnyebbül. Heusler tanár ur a minap ugyancsak kedvére való tárgyhoz kukkancolt be a városházára. Színházi vita volt, s már vidáman csattogtak a fegyverek. A baseli színházban pénz kell, mert bajban van. Nem igen pártolják, ami a színházakkal mostanában sűrűn megiesik Svájcban, s a direktorok egyre-másra folyamodnak a hatóságokhoz szubvencióért. A baseli direktor azonban adja a legényt. Neki nem kell hitvány alalmazna, csak kölcsön, uri kölcsön, becsületes négy percentes kamatra. Mindössze csekély huszonöt ezer korona. A város méltányolta a szerénységet és az uri tempót és hajlandónak mutatkozott a kölcsön megadására. De hát ez nem megy olyan simán. Akadt ellenzék, mert milyen ügy az, aminek ellenzéké nines, s az argumentumok röpködtek és szípkorkáztak a tanácskozási teremben. Aztán innt a jegyzőnek és felállott Heusler tanár ur. Es ő aztán egészen új oldaláról világította meg a kérdést. Röviden beszélt, de alaposan.

— A színház részéről kért támogatás — ugymond — megtagadandó. Hogy egy színház fennálljon, az a város műveltségétől függ, ennek pedig az áldozatkészség a fokmérője. Ha a vágy ennek a műveltségnek a megőrzésére nines meg, akkor ez a műveltség egyáltalában nem egzisztál és a hatóság kölcsönrel nem teremtheti elő. Svájcban pedig hiányzik az a kultúra, az a finom szellem, amivel például száz esztendővel ezelőtt a színházat felkarolták. Akkor — mondta a tanár szörül-szóra — Schiller és Goethe uralkodott a színpadon, ma ellenben a *Hauptmann*, *Sudermann* és más ilyen csöcselék bitorolja a színpadot. S Wagner az egész operát méltelyezte meg. Szóval nem árt, ha egy kissé kiéheztetik ezt a népet és így szólnak hozzá: „Mutassátok meg, hogy Basel művészeti nevelése csakugyan a szivetekben fekszik!”

Szólt a tanár ur és nagy garral leült. És bizonyára győzelmes pillantással nézett körül, mint aki nem rejti véka alá a meggyőződését a közért, bárha csak az elfogulatlan utókortól várhat férfias szókimondásért homlokára babért.

— **Az osztrák automobil-klub** ez év június 14-től 16-ig Bécs-Grac-Budapest között versenyt rendez, amely verseny magyarországi részének intézését az idén alakult Magyar automobil-klub vállalta el. Kapcsolatban e versenyvel Budapestén június 16-30-ig automobil-kiállítás is tart, amelyen nemcsak a versenyben résztvevő, hanem más járművek is kiállíttatnak. A verseny és a kiállítás iránt a legészlelebb körökben élénk érdeklődés mutatkozik, minthogy hazánkban ez lesz az első ilyenfajta sportesemény. A Magyar automobil-klub a maga részéről mindent elkövet, hogy a legfényesebb sikert biztosítsa és hogy a nagyközönség figyelmét az automobilsport felé terelje, miért is a versenyt úgy rendezte, hogy a versenyközé beérkezése vasárnap délutánra essék. Automobilkorzó, virágkorzó és hangverseny vannak tervbevéve és az egyesület tagjai kebeléből már meg is alakult a szükséges három bizottság és pedig a versenybizottság tagjai: gróf Szapáry Pál, gróf Esterházy Mihály, gróf Károlyi Mihály, báró Born Frigyes, Törley József, Latiovcz Ernő, dr. Pollák Gyula és Reimann Gyula; a kiállítási bizottság tagjai: dr. Mánich Aurél, báró Popper Armin, hatvani Deutsch Károly, csetei Herceg M. Lipót, dr. Szécsi Kálmán, vásárhelyi Wodianer Hugó, Grünhut Dezső és Rechnitz Béla; a helyi bizottság tagjai: gróf Andrássy Géza, megyeri Kravsz Lajos, domonyi dr. Domony Mór, dr. Payer Imre, Szécsi Pál, dr. Venczel Gusztáv, Gerbeaud Emil, Bánki Donát és Csonka János.

— **Tabódy József diszpolgársága.** Munkácsról írják: Munkács városa Tabódy József, az Országos Fenékereszt-Egyesület alelnökét diszpolgárává választotta s az erről szóló oklevelet a képviselőtestület jelenléteben tegnap nyújtotta át Cseh Lajos polgármester az éppen ott időző kamarásnak. Az üdvözlő szavakra Tabódy hosszabban válaszolt és meleg hangon köszönte meg Munkács város megtisztelő bizalmát.

— **Az Ujságírók Egyesületéből.** A Budapesti Ujságírók Egyesületének segítő-alap igazgató tanácsa ma délután ülést tartott Hoitsy Pál elnöklete alatt. Az ülésen az igazgató-tanács Cziky Lajos alelnök előterjesztésére két beteg egyesületi tag részére kórházi és betegápolási költséget szavazott meg. Ezenkívül még több folyó ügyet intézett el.

— **A párbaj ellen.** Nemzetközi párbajellenes mozgalom a címe báró Bischoffshausen Zsigmond német rőpiratának, amelyet propaganda céljából szétküldtek az egész kontinensen mindenhé. A rőpirat éppen csak egy szempontból, a vallás szempontjából tárgyalja e nagy horderejű társadalmi kérdést. Mozgalmról is csak annyiban van szó a nyolc oldalra terjedő kis nyomtatványban, hogy franciaországi eseményeket citál és Don Alonzo spanyol inánsnak egyik leveléből idéz kegyes mondásokat. Megemlíti, hogy a tízparancsolatban is benne van a *ne ölj* és hogy a katolikus egyház nemcsak a párbajozókat, de még a párbajsegedeket is elítéli, sőt exkommunikációra is lenyegeti. Bemutatja továbbá báró Bischoffshausen azt a reverzalist, melyet a franciaországi mozgalom vezetői mindenfelé szétküldöznek és amelynek aláírói erkölcsileg kötelezik magukat arra, hogy társadalmi érintkezéseikben a párbaj végleges kiküszöbölésére fognak törekedni.

— **Mme Riquet.** Régi rsmertőst üdvözölhetünk e különös nev alatt. Rigoné ő, a Jancsiné, vagy ha úgy tetszik, Chimay hercegné. Rég halottunk róla valamit, a százszor szép dáráról, ott felejtünk el a valahol a Nilus partjain, Farakó mesés világában. Ki álmodott is csak arról, hogy ma már, ha beszélünk róla, Egyiptom nélküle van és ő már Londonban él. Es szegényke hiába bujkál, hiába rejtozik, álnevet hiába diktál be a vendégeknyvbé, a reporter, a fránya, nem felhagyja! O, pedig mi mindent el nem követett ő már, hogy egy kis békességben élhessen a kis urával... Ül kecsesen az ujságíró előtt és beszél, beszél háziasszonyi bájjal az angol hotelben és ömlik a szó ajkáról, nem úgy, mint-ha vasfogóval kellene minden hangot kierőszoálni belőle. Es ami eddig titok volt, azt mind egyszerre már tudhatja a világ. Tessék csak elgondolni, mi mindent el nem követett ő, hogy csak meghitt boldogságban élhessen a Jancsival! Akár hiszik, akár nem, ő maga volt az, aki az ujságokat elámitotta, hogy a Jancsi meghalt. Az ám és még hozzá *pestisben!* Hát nem nagy csaláftintás ez? De nem tehetett róla, ugy körülötök voltak mindig az ujságírók, azt hitte, hogy már csak a sirban lesz pihenője tőlük. Abból pedig egy szó sem igaz, hogy a Jancsi maga akarta volna megölni magát, meg azt se vegye valaki készpénznek, hogy színpadra lépne. Mert ugyan mit keresne ott? Egy kótányi hang nem jön ki az ő torkán, legföljebb élőképhez ért. Csak a Jancsirról van szó, s ő végete alkuszna az Alhambrával. Istenem, ha egy este *négy-öt* száz forintot kaphatna, akkor egy kis szerény egzisztencia csak kitélnék ebből a jövedelemből. Egy kis nyugalom és tisztesség koszt, ami olyan igen nagyon szükséges nekik az egyiptomi lehetetlen konyha után. Négy álló esztendőig tartott ez a kínlódás, rossz rágonolni. De hát az Alhambra nem áll kitélnék és így az Empire-színházzal tárgyalnak majd. A Jancsinak mindenáron kell a szerződés. Nem tud ő lenni muzsikálás nélkül — és hogy tud ő muzsikálni! — és különben is pénz kell mindenestre. Ha aztán kap a Jancsi szerződést, akkor persze ő is ott lesz minden este a színházban. Csakhogy nem a színpadon. A familia semmiképpen sem engedné meg, hogy fölléjen, még ha játszani is tudna. Tudniillik az uri familiája és nem a cigány. Ilyeneket beszél háziasszonyi bájjal a deli hercegné. Es csak ő beszél. O fogadja az angol ujságírók, ő ad híreket Jancsirról, kezdi adminisztrálni Jancsit. Azt, akiről csak az imént híresztelte el, hogy pestisben, ebben az ártatlan és tetszetős kis járványban pusztult el, csakhogy kében hagyják már őket. De a színpadra ő maga a világért nem megy. A familia nem engedné. Hogy egyszerre milyen engedelmes leánykaja lett ő a kedves familiájának!...

— **A ceglédiek kegyelete.** Cegléd város tanácsa megíesteti a város ház tanácssterme számára egykori képviselőjének, gróf Károlyi Gábornak életnagysága arcképét. *Gabody* Ferenc polgármester *Tury* Gyula jeles festőművészt bízta meg a kép kivitelével. Az ünnepies leleplezés a jövő május hónapban lesz.

— **Halalozás.** *Bian* L. Lajosné, született *Böhm* Róza, harmincöt éves korában Budapestén meghalt. Az elhunytat holnap délután harmadik órakor kísérik örök nyugalomra az Izabella-utca 66-ik szám alatt levő gyászházból.

— **Két oszavargó rémtette.** *Chartres*-ből táviratozzák: A szomszédos *Goranoz* községben a múlt éjjel két oszavargó betört egy éppen távol levő föld-birtokos házába és megölte ott alvó gyermekét. Amikor az apa visszatért, a gyilkosok leütöttek és súlyosan megsebesítették. A gonosztevők azután számos értéktárgyat és nagyobb pénzeszeget raboltak el és elmenekültek.

— **Titokzatos ha'ál.** Dr. *Szatmári* Jakab ügyvédjelölt, aki a minap gyanus tünetek között rosszul lett egy Teréz-körtüti kávéházban és meghalt a Ferenc József-kórházban, ma böncoiták fel a törvényszéki orvostani intézetben. A boncolás megállapította, hogy a fiatal úrvédjelölt agyszívhűtésben halt meg.

— **Aguinaldo hűségükje.** Az észak-amerikai Unio sietett nyilvánosságra hozni azt a kiáltványt, amelylyel *Aguinaldo*, az elfogott filippino vezér hűséget esküdött az Uniónak. Kevés elégtétel ez a hosszú háboru bajaiért s kérdés, vajjon a Filippini-szigeteken folyó szabadságharc ezel már el is van intézve. A kiáltványnak ez a szövege:

En, *Aguinaldo* Emil, lemondok minden összeköttetésről, amely közötttem és az ugynevezett filippini forradalmi kormány között volt és elismerem és eladogom az Egyesült Allamok tenhátóságát az egész szigetesoporra; esküszöm, hogy én ennek a kormánynak hűséges hűve leszek; hogy nevezett szigeteknek mindig hű és törvény-tudó polgára leszek és sem direkt, sem indirekt módon nem fogok az Egyesült Allamok ellenségeivel közlekedni, avagy nekik utmutatással szolgálni. Nem fogom segíteni az ellenséget, nem adok nekik a házamban szállást és nem védelmezem őket. Mindezeket a köteleességeket saját akaratomból ajánlom fel, minden utógondolat nélkül; a nélkül, hogy ki akarnám azokat játszani. Isten engem úgy segítjen!

— **Értekezés a vicinálisról.** Azon vasut, mely az ország vidéki városainak gazdasági érdekében bonyolítja le a forgalmat, vicinálisnak nevezettük. Ez a tudományos meghatározás nem is tesz említést arról, hogy vicinálisnak tulajdonképpen azt a vasutat kell nevezni, amely arra való, hogy véceteket mondjanak róla. Ezenkívül azt is elfeledi a tudomány, hogy a vicinális olyan vasut, amely lassan jár, amiből azonban nem következik mindig, hogy tovább is ér. Nem. A vicinális nem ér sem tovább, sem többet, mint egy közönséges masina, melyet kézzel hajtanak, miért is a vicinális gyakran kávémasinának is hívják. Mindezekből a vicinális menet sebességénél gyorsabban meglehet érteni, hogy a tudományos definíciókkal az ember épp úgy nem ér célhoz, mint a vicinálisokkal. A vicinális tehát oly vasut, mely a szomszédos forgalmat olyképpen bonyolítja le, hogy az utasok a lebonylítás alatt lehetőleg megőregedjenek. Ez a második tudományos meghatározás sem jobb az elsőnél, mert nines meg benne a fogalom egyik nevezetes eleme. A definícióban nines említés téve a melegítő flaskoról, mely nélkül pedig épp úgy nines vicinális, mint olyan állomásfőnök nélkül, aki a vonat érkezése előtt *Marguerit-virág* szirmaitól ne kérdeznék:

Ó jön... Ó nem jön... A melegítő flaskó alatt ugyanis oly agyagkorsót kell érteni, mely arra való, hogy a vicinális, kupé padjai alatt melengesse az utasok lábát. Ez a melengetés fordított viszonyban áll a vicinális menetsebességével. Minél lassabban halad a vicinális annál hamarabb szűnik meg a melengetés. Olykor már a második állomás, amiből ismét azt a törvényt lehet levonni, hogy a lassuság emelkedésével egyenlő arányban emelkedik az utasok káromkodása. A melegítő flaskó tehát rossz intézmény, miért is a magyar királyi kereskedelmi miniszter oly rendeletet adott ki, hogy ezentul nem szabad használni.

Ha még azt is elrendeli a miniszter, hogy a vicinálisok ezentul gyorsabban járjanak, vége lesz a vicinálisoknak. Mert melegítő flaskó nélkül, gyorsan járó vasut alatt csak nem érthet az ember vicinális! Az egészen közönséges becsületes vasut, amely nem ér semmit, mert még vécet sem lehet róla mondani.

— **A ródi híd halottja.** Említettük, hogy *Dóza* Domokos földbirtokost meggyilkolva találták Erdélyben a ródi híd közelében. A meggyilkolt nem igen volt népszerű közhíveiben, mert hitellezett a népnek s a kölcsönöket behajtoita rajtuk, ha pontosan nem fizettek. Az egyik tettes, névszerint *Podár* Manóilla, dr. *Moráriu* kolozsvári ügyvédnél jelentkezett. Elmondta az ügyvédnek az elkövetett gyilkosság részleteit. Ketten indultak Ajtonból a kolozsvári járásbíró-ságnál tartandó tárgyalásra. Semmi gonosz szándék nem volt a fejükben. Midőn elérték az erdőt, *Dordói* Juon tért az utról el, az erdőszéle s egyedül haladt tovább. Ekkor jött *Dóza* a szekéren. Ő szólt a köcsisnek, ki a lovakat a híd mellett megállította. Kérte *Dózsát*, hogy engedjen neki a fizetésre időbataladékot. *Dóza* kész volt engedni. Ezalatt az erdőből előkerült utitárs is és mig ő *Dózsával* beszélt, ez turkós botjával *Dózsának* fejére ütött. *Dóza* erre legrugott a kocsiról, mialatt a második ütést kapta a fejére. Ekkor felordított és rájuk kiáltott, hogy e tettükért halál fia lesznek. Erre ő is segített társának s az áldozatot közös erővel verték agyon. Dr. *Moráriu* ügyvéd ezután az tanácsot adta *Podár* Manóillának, hogy jelentkezék a vizsgálóbírónál, amit meg is tett. A másik tettest is elfogták a esendőrök *Torda* határán, gazdája házában, ahol eseléd. Ezt a gyilkost *Dordói* (Tordai) *Vaszi*linek hívják.

— **Bukott abbé.** Párisból jelentik, hogy *Chateauroux*-ban hamis bukás miatt letartóztatták *Guérin* abbét. Az abbét azzal vádolják, hogy könnykereskedői vál-

jalatokkal sok embert, köztük igen sok papot négy milliónál nagyobb összeg erejéig megkárosított.

— **Analfabéták.** Hat millió ember közül négy millió nem tud írni, olvasni. Ez az analfabéták hazája. Egy kis zug az európai szárazföldön, ahol négy millió ember nem ismeri azt a világot, melyet a betűk teremtek s négy millió ember jár bekötött szemmel a világon. Ez a zug Románia, ahol a legutóbbi népszámlálás derítette ki ezt a szomorú tény. Így messziről olyan ez az ország, mint egy nagy kórház, melyben négy-millió vak ember jár kel, tapogat s nem tud semmit az igazi világról.

— **Az anarkisták akciója.** New Yorkból összeesküvés tervének híre érkezik. A német konzul megkeresésére a rosarioi rendőrség több anarkistánál házkutatást tartott és sok iratot elkobzott. A konzul Berlinből kábel-távirat utján azt az értesítést kapta, hogy a berlini rendőrség nyomára jutott egy anarkista összeesküvésnek, melynek célja a német császár meggyilkolása volt. Egy *Romagnoli* nevű anarkistát — így szölt az értesítés — Berlinben letartották és iratokat találtak nála, melyekből kitűnt, hogy az összeesküvés szálai Pattersonban futnak össze.

— **A prágai gyilkosság.** Prágai tudósítónk távirata alapján hírt adunk már *Paruzek* fogyasztási adóbérlő meggyilkolásáról. A gyilkosság részleteiről a következőket jelentik még Prágából: *Paruzek* a családjával sétálni ment és *Wurm* nevű volt alkalmazottja már a lakásától követte. A Belvedereben gyálázó szókkal rátámadt és ráölt, de a golyó célt tévesztett. *Paruzek* erre a kertből kiütközött, segítségért kiáltott és *Wurm* nyomon követte. A szomszéd utcában *Paruzek* egy házba menekült, de a kapu alatt *Wurm* utólérté és mégyszer ráölt. *Paruzek* összerogyott és pár perc múlva meghalt. A gyilkost elfogták. *Paruzek* a múlt hónapban beesületéért vádolta *Wurmot*, aki a végtárgyaláson olyan izgatottan viselkedett, hogy a bíróság elrendelte elmebeli állapotának megvizsgálását.

— **Bablogyilkosság.** Versceéről táviratozzák: Tegnappelött *Krnka* Vazul alsó-rebcsi fakereskedő lóháton Dettára ment és azóta eltűnt. Hasztalan kereste családja és a csendőrség. Ma délután megtalálták meztelenre vetkőztetett holttestét a Berzava folyóban. A szája földdel volt teleítve és a nyakán meglátszott a fojtogatás nyoma. A csendőrség a gyilkosság elkövetésével a Kosacz-testvéreket gyanúsítja, s már kézre is kerítette őket Oma községben. Bár megtalálták udvarukon az áldozatnak a lovát is, állhatatosan tagadnak.

— **Betörés a Belvárosban.** A Belvárosban ma reggel nagy betörés történt. Egy boltot raboltak ki a betörők és ráadásul felgyújtották garázdálkodásuk tanyáját. A betörés helye *Lantay* István fűszerboltja és borozója, amely a Városház-utca 1. szám alatt a Dreher-palotában van. Ma hajnalban öt tudott ki a boltból, amit az őjjeli őrs észrevett. Fölsegett a ház mestert, aztán értesítette a dologról a rendőrséget és tüzörséget. Csakhamar ott termettek a tüzoltók, akik félóra munkával eloltották az égő raktárt. Időközben megérkezett a bolt tulajdonosa, *Lantay* István s a még füstfőgő boltba sietett, hogy vagyonát kimentse. Alig volt benne néhány percig, megrémülve kislített s *Vermes* rendőrfogalmazónak jelentette, hogy ismeretlen tettesek elloptak negyven koronát a kézipénztárból, azonkívül eltűnt egy kis vasláda, amelyben nyolcezer korona volt. *Laky* Imre rendőrielfigyelő erre a jelentésre közrefogta legényeivel a házat, mert a kihallgatott tanuk azt vallották, hogy a tűz kitörése óta senki sem távozott el onnan. Valószínűnek látszott, hogy a gyújtogató betörők valahol a házban rejtezkönek. Egy detektív megtalálta a vasládát a bolt mellett levő raktárban. A szekrény föl volt törve s tartalma hiányzott. Dr. *Ruttner* Sándor detektív-főnök, aki az eset hírére szintén ott termett, megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy a betörők valószínűleg még tegnap este elrejtőztek a bolthoz tartozó pincéfolyosón, észkaka áttörték a raktár falát s a nyíláson keresztül bejutottak az üzleti helyiségbe. Amikor elvégezték munkájukat, felgyújtották a boltot s a nagy zűzvarban elmenekültek. A kereskedő kára igen nagy, mert a tűz és víz is nagyon sok árut elpusztított. Egész sereg detektív keresi a betörőket.

— **Öngyilkos önkéntes.** *Posemben*, a *Heinrich*-sétányon, mint egy táviratunk jelenti, ma főbelőtte magát *Batta* Konstantin egyéves önkéntes, egy zágrábi előkelő család gyermeke. Állítólag reménytelen szerelem vitte kétségbeesett tetterre.

— **Egy szegény hordár kérése.** Nagy szerencsétlenségben alázatos kérréssel fordul egy szegény hordár a jószívű emberekhez. A 674-es számú hordárral az a szerencsétlenség történt, hogy egy gonosz ember ma ellopja az *Andrássy*-ut 23-ik számú ház előtt a reá bizott zöldszínű ládát a kis négykerekű

kocsijával együtt. Hét-nyolcszáz korona értékű holmi volt a ládában és ennek a nagy kárnak a megtérítése is terheli a hordárt, akinek ezenkívül még a jogát is elveszik. A szerencsétlen ember, aki a kenyerét veszteli el, alázatosan kéri azokat, akik valamit tudnak a tolvajlásról, tudósítsák őt. *Béll* József a neve, Lovag-utca 10. 10-ik ajtó lakásának a száma.

— **Rendőri hírek.** *Miakics* Béla kazánkovács az észkaka átkulccsal behatolt gróf *Szechenyi* János apátkanonoknak a Wesselenyi-utca 20. szám alatt levő lakásába, de működése közben észrevették és letartóztatták. — Tegnap Újpesten a Szunyogszigeten egy javakorabeli ember holttestét fogták ki a Dunából. Mint ismeretlen az orvostani intézet tetemnézőjébe szállították.

(x) **Kinos betegség** a csusz és köszvény, azonban — mint hiteles orvosi nyilatkozatok és számos köszönő levél bizonyítja — a Zoltán-féle kenőcs még a legmakacsabb bajokat is néhányszori bedörzsölés után meggyógyítja. Üvegje 2 korona. Zoltán Béla gyógytárában (Budapest, V. Seta-tér-utca és Szabadság-tér sarkán).

Lukács Vilmos bankházából, Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz. a. vegyesek osztályorszjegyeket. $\frac{1}{2}$ a 12 K., $\frac{1}{4}$ a 6 K., $\frac{1}{8}$ a 3 K., $\frac{1}{16}$ a 1.50 K.

(x) **Nélkülföldetetlen háziaszer** nehéz emésztés minden következményeinél a *Pserhofer-féle vértisztító labdacok*, amelyek gyorsan és biztosan hatnak és évtizedek óta sikeresen használtak. A leghíresebb orvosok is ajánlják *nehéz emésztés*, gyomor-baj, kólika, ideges fejfájás, verszegényesség, sápkór stb. betegségeknek. Egy tekeres = 6 doboz a 15 labdac 1.05 frt. A pénz előzetes beklüldése után 1 tekereset 1.25 frtért, 2 tekereset 2.30 frtért küld bérmentve *Pserhofer J.* gyógytára Bécs, Singerstrasse 15. sz.

(x) **Figyelmeteljük** a gazdaközöniséget és iparvállalat-tulajdonosokat, hogy gépolaj és hengerolaj szükségletükre a hirvenes orosz-amerikai olajipar-részvényszerűságnél fedezzék. Az egyedüli elárúsítási Reich S. és társa cégnél Eötvös-utca 32., mely cég minta- és árjegyzékkel készséggel szolgál.

(x) **Előrendű**, a fővárosban és az országban elismert műtermen *Kossák* József cs. és kir. udv. fényképész, Kossuth Lajos-utca 12., szemben a Nemzeti Kaszinóval, látványos kirakat a kapubejártnál.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

D'Estournelles báró Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 22.

Az Akadémia nagytermében, igen előkelő közönség előtt tartotta meg ma előadását *D'Estournelles de Constant* báró francia képviselő, aki a hágai konferencián Franciaország egyik küldöttje volt. *D'Estournelles* báró Magyarországon gróf *Apponyi* Albert vendége, s mai előadását *Apponyi* indítyására a magyar interparlamentáris csoport rendezte. Az Akadémia nagytermét erre az érdekes alkalomra az arisztokrácia és a politikai világ sok kitűnősége töltötte meg, s mindvégig nagy figyelemmel hallgatta az elmésen, francia élvezetességgel elmondott magvas előadást.

A rendezőség nevében gróf *Apponyi* Albert üdvözölte az illusztris vendéget francia nyelven. Báró *D'Estournelles* ezután helyet foglalt a felolvasóasztalnál s elmondta értekezését.

(Az előadás.)

Azzal kezd, hogy régi vágya a hirtelen föllendült, virágzó Magyarországot meglátogatni. Örméssel jött ide, hogy híveket szerezzen annak a nagy eszmének, amelynek ő is egyik harcosa. Magyarország régi történelmi szerepe jut eszébe, most, hogy idejött. Annak idején ez az ország védte meg a Nyugatot Kelet betörései ellen. Most is győzőrű szerep jut neki: előőrse lehet ezen a ponton a világbéke eszméjének. Ezt a szerepet annival is könnyebben vállalhatja, mert a békének Magyarországon olyan apostola van, mint gróf *Apponyi*, akinek ragyogó szónoki talentumát tvaly a békekongresszuson az egész világ tisztelettel ismerte el.

Kifejtí, hogy a világbéke eszméje nem ellensége a hazafiság gondolatának. Csak arra oktat, hogy a magunk földjén kívül még egy nagyobb hazánk is van, amelyet úgy hívnak, hogy: emberiség. Azonkívül nekünk, európaiknak anyagi érdekünk is követele, hogy békében éljünk egymással; nemcsak azért, mert így könnyebb a gazdasági fejlődés, hanem azért is és főleg azért, mert Amerika, Ázsia és Ausztrália hatalmas konkurenciával nyomja Európát minden téren. Ezeknek azért könnyebb a munkájuk és gyorsabb a fejlődésük, mert nem foglalkoznak háboruskodással, nem fizetnek óriási hadseregeket s minden erejüket a kulturális és gazdasági fejlődés továbbvitelére fordíthatják.

Ami a hágai békekongferenciát illeti, sokan mondták, hogy annak eddig nem volt más eredménye,

mint — a kínai és a dél-afrikai háboru. Báró *D'Estournelles* itt részletesen megmagyarázza azokat a körülményeket, amelyek a hatalmakat Kínába vittek s elmondja hiteles történetét annak, hogy a hágai konferencia miért nem adott helyet tagjai sorában Transvaal követjeinek is. Transvaal vissza kellett utasítani, mert ha befogadják, Anglia visszavonul s vele néhány olyan hatalmasság, amely nem a legnagyobb lelkesedéssel ment a békéről tanácskozni.

Mik voltak a konferencia eredményei? Első eredménye az volt, hogy a békéről tanácskozók egyesültek az emberiség nagy gondolatának zászlaja alatt. Három irányban működtek a bizottságok. Az első bizottság a *lefelegverésről* tanácskozott. Maguk a bizottság tagjai is érezték, hogy ez nem reális eszme, hogy a lefelegverés gondolata csak szép álom. Beérték tehát azzal, hogy elvi határozatot fogadtak el. Kimondták, hogy a hatalmak szükséges és fontos dolognak tartják az általános lefelegverést. Ez magában véve is nagy dolog, hisz Európa összes kormányainak nevében beszélt ez a bizottság.

A második kommisszió a háboru nyomorúságainak enyhítéséről, a háboruonk emberségesebbé való tételéről tanácskozott. Ez már reálisabb gondolat volt, s így ezen a téren a konferencia tényleges eredményeket is érhetet el. A genfi konvenció világszerte ismert humanitárius intézkedéseit, amelyek a sebesültek ápolására, az ápolók respektálására stb. vonatkoznak, kiterjesztették a tengeren folyó háborura is. Allást foglaltak a gyujtogatás, rablás, fosztogatás ellen is. Ezekért a barbarizmusokért rendszeren a katonákat és a tiszteket szokta vádolni a közvélemény, a helyett, hogy magát a háborut vádolná.

A konferencia ezen a ponton enyhíteni akart a háboru okozta nagy fájdalmakon s ez, habár kis részben is, de sikerült. A harmadik bizottság végezte a legérdekesebb munkát: a *nemzetközi ítélő bíróság* intézményét beszélt meg. A választott bíróság a mai időben minden konfliktusnál elfogadott döntő hatalom. A béketanácsosok vezetői a döntésnek ezt a formáját tartották legalkalmasabbnak a háboru elkerülésére vezető módok közt. De itt felmerült az az aggodalom, hogy az arbiterekről idővel közhírre lesz: mily nemzetek felé huznak s félt, hogy egyik-másik ítélőbíró bizonyos hatalmasságok befolyása alá jut. Ezt a csorbát úgy köszörülte ki a bizottság, hogy nem rendezett be állandó ítélőtáncosot.

Minden hatalmasság négy-négy arbitert jelöl ki, akik közül, ha szükség van rájuk, kettő azonnal Hágába utazhatik. A két ellenséges országnak így kiválasztott négy embere Hágában elnököt választ s haladéktalanul megkezdheti működését. Arra az ellenvetésre, hogy hátha majd egyes nemzetek nem lesznek hajlandók a hágai bíróságot elfogadni, azzal válaszol *D'Estournelles* báró, hogy a közvélemény mai hangulata, amely napról-napra nagyobb erővel támogatja a béke eszméjét, *kényszeríteni fogja* a kormányokat arra, hogy döntő fórumnak elismerjék a hágai ítélő-tanácsot.

Előadását gyönyörű hasonlattal fejezi be. Amikor a békekongresszus idején egyziben a tengerparton sétált, megdöbbenette a hullámok hatalmas csapkodása, az ocean erős munkája, amelylyel Hollandia földjét kikezdi. De ugyanakkor megbolott valami kis növényben, amelyet a szorgalmas hollandusok keze tiltet hosszú esztendőkhöz hosszú sora óta a tengerpart földjébe s amely gyökerével megköti a rögöt. Hosszas megfeszített munkával, sok ezer kéz termékeny szorgalmával így sikerült megféküzni az embernek az oceanát. Csak éppen még önmagát nem tudta megféküzni. Szent hite, hogy annak az ideje is el fog érkezni, amikor az ember a maga szenvedélyeinek is gátat tud emelni, hosszas, lassu, de eredményes munkával, olyannal, mint amelynek egyik állomása volt a hágai békekongferencia.

Nagy tppsal fogadta a közönség a mindvégig elmés, minden ízében okos és előkelő értekezést, amelyet báró *D'Estournelles*, aki méltó tanítványa a nagy francia oratóri iskolának, vonzóan adott elő. Gróf *Apponyi* Albert francia köszönő szavai zárták be az élvezetes előadást.

(A lakoma.)

Este nyolc óraker a *Hungária*-szállóban báró *D'Estournelles* tiszteletére fényes lakoma volt. A terembe belépő társaságot a cigányzenekar a *Marseillaise*-zel, majd a *Rákóczy-indulóval* fogadta. A vendég *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke között foglalt helyet, vele szemben *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf *Apponyi* Albert és *Riffault* francia fő-konzul foglaltak helyet.

Jelen volt még a lakomán: *Berzeviczy* Albert, *Bessenyei* Ferenc, *Bíró* Lajos, *Bogyay* Máté, *Bolgár* Ferenc, *Csaszara* János, *Cherny* József, *Daniel* Gábor, *Dégen* Gusztáv, *Desszefy* Ádor, *Drakulics* Pál, *Emmer* Kornél, *Fassie* Tódor, *Fest* Lajos, *Földes* Béla, *Ghyczy* Béla altábornagy, főrendiházi tag,

Herceglő Mihály, Horánszky Nándor, Klobusiczky János, Láncoz Gyula, László Mihály, Laínovics Géza, Lator Sándor, Leidentrost László, Lehoczky Antal, Magyar-Kossa Géza, Manasz György, Miklósi Odön, Münnich Aurél, Nedeczey János, Neumann Armin, Pázmány Dénes, Pietre Edgár francia alkonzul, Popovics V. István, Radics Jenő, Sághy Gyula, Smialovszky Valér, Sturm Albert, Szalay Imre, Szentiványi Árpád, Sztojkovits Arzén, Tinnaeye francia konzulatusi titkár, Vészi József.

Az első felköszöntőt *Berveicz* Albert mondotta francia nyelven az ünnepeltre. Szép beszédében Franciaország ideális eszméinek visszhangjáról szólt.

Ideális célok alatt, — ugymond — midőn a mai előadás tárgyára vonatkoztatom a szót, nem kivételten dolgokat, nem utópiákat értek. Érték oly célokat, amelyek követésére mindenképp erős hit kell, mert a feljők való törekvés csak a távolabbi jövőben kecséget eredményez, mert ez az eredmény is talán inkább csak megközelítése, mint teljes elérése lehet a célnak. A mi ideálunkba vetett hit, az a hit, hogy ha nem is jó el az örökös ország, a jog uralma a nemzetközi viszonyokban győzelmesen fogja mind tovább és tovább elhódítani a tért az erősök uralmától: ez a hit és az e hitre épített buzgó törekvés legyen egy újabb szellemi kapcsolás a francia és a magyar nemzet között; ennek az ideálnak a megvalósítása körül szerezzen Franciaország oly érdemeket, amelyek méltóan sorakozzanak azokhoz, amelyeket az emberi jogok, az emberiség java körül már a múltban szerzett. Féltékenység nélküli csodálattal fogunk akkor is reátekinteni és üdvözölni fogjuk minden igaz sikerét azzal a meleg rokonszenvvel és tisztelettel, amelylyel üdvözöljük ma Franciaország egy jeles hát, a mi kedves vendégünket, akinek mai nagyerdekű előadásáért e helyütt is köszönetet mondva, az ő jóléte urtem bizonyonyal mindnyájunk egyetértésével és együttérzésével ezt a poharat. Ellen D'Estournelles!

A többször élénk tetszésnyilvánításoktól félbeszakított és végül lelkes éljenzessel fogadott felköszöntő után D'Estournelles des Constant emelt szót. Körülbelül a következőket mondotta:

Uraim! Annyira meghatott, annyira elérzékenyített az a benső barátsággal teljes fogadtatás, amelyben résztultem, hogy ki sem mondhatom. Nem csak bajtársias üdvözlésükön tapasztalom, de arcukról is leolvasom, hogy a megnyilatkozó rokonérzés nem csak szemlévelnek, nem csak az eszmének, amelynek szolgálatában állok: a béke eszméjének, de házáznak is szól. Valami azt sugja nekem szívemben: *Beszélg magyarul!* No de mi franciák nem igen tanulunk külföldi nyelveket. Azután meg csak két napja lévén itt, nem beszélhetek még az önköves nyelvről. De találtam itt olyat amit megértek én is: az érzelmeiket (Tetszés.) Sokat utaztam már annak az ügynek érdekében is, amelynek szolgálatába szegődtem, de mondatom, valóban csodálatba ejtett az, amit itt Budapesten láttam. Most érzem csak mennyire igazuk van azon honfitársaimnak, akik, valamennyien csak Budapestről jönnek, nem győzik eléggé magasztalni ezt a várost ezt a vendégszeretetet. (Eljenzés) Amint nagyrabecsült és kedves házigazdával, gróf Apponyival elhatartam az indóházból, nagy megelégedésemre szemléltem e gyönyörű várost. Ezek a szép utcák, ezek a remek palatások, ez a pezsgő élet, ez a kies Dunapart! Hát még a fogadtatás! Mintha a kőben is megszólalna a szív, mintha minden emlékszóban megnyilatkoznék a barátság! El innen! gondoltam magamban, mert ha tovább maradok itt, sohasem megyek el. (Élénk tetszés.) S valóban nagyon nehezemre esik, hogy a kötelesség in, nen csakhamar elszólit.

A béke nagy eszménye lelkesít mindnyájunkat, s azokról a viszonyokról legyrem szabad e bizalmas körben leszentelnül szólnom, amelyek jelenleg hazánkban e tekintetben uralkodnak. Annak a Franciaországnak, amely annyit szenvedett a háborútól, annak a Franciaországnak kell megismertetnie a béke áldásait. Én, aki hazámat szolgálom, sohasem kértem engedélyt a kormányomtól, hogy elmenjek hirdetni a békét, de elmentem. hirdetem és mégsem vette rossz néven senkiesem. Franciaországban a kormány, a kamara, az egész francia nép mind békés hangulatu. A magam részéről undorodom minden hárszától. Nem helyeseltem soha a nemzeti érzelem örvé alatt intézett támadásokat irányultak légyen azok akár valamely faj, akár valamely vallás ellen; nem a bosszút, de a feledést prédikálom. És meg vagyok győződve, hogy midőn ezt valom, nemcsak a magam véleményét bangoztatom, hanem a francia nép többségének vag- ok tolmása. Azért jöttem ide, azért megyek az egész világba. S jól kezdtem — látom — Budapesten, ahol annyi rokonérzést találtam. Ezért tartozom mély hálaival önöknek. Ezért fogadja hálaomat vendégszerető házigazdám, gróf Apponyi Albert, aki engem idehozott, s ezért engedjék meg, hogy amidőn poharat emelek igyam ne csak a magam nevében, hanem egész Franciaország nevében ne csak az önköves egészségére, hanem poharat üritsek egész Magyarország jólétéért, boldogságáért, hosszú és dicső fennállásáért! (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezután gróf Apponyi Albert olvasta fel *Turr* tábornok levelét, amely így kezdődik:

Méltóságos Elnök ur, tisztelt Barátom! Orvosom csak nagynehezen engedte meg, hogy elmenjek D'Estournelles ur felolvasására. Azzal nyugtattam meg hogy ha ott meghalok, a Béke

csataterén esem el. De már abba nem egyezik bele sehoggy sem, hogy banketten érjen a halál. Így hát egyban, párnák közül óhajtom tisztelt vendégünket üdvözölni.

Óhajtom, — úgy végződik a levél, — hogy legyen minden országban egy d'Estournelles, aki oly erős meggyőződéssel, oly nagy hatással érteti meg a népekkel és a kormányokkal a béke eszméit és akkor Európa nem fog a vesztébe rohanni, hanem békés egyetértésre jut.

A levelet élénk tetszéssel fogadták. A társaság a legjobb hangulatban még sokáig, közel éjfélig ült maradt. A résztvevők elismeréssel adóztak *Pázmány* Dénesnek és *Dessoffy* Arisztidnek, akik a felolvasás és a lakoma rendezését magukra vállalták.

Tavaszi séták.

I.

Az *Andrássy*-uton.

Ha délután napsugarakban
Kacag le ránk a kikelet,
Valóban, megható az égbolt
A szép *Andrássy*-ut felett.

A kék, sejtelmes végtelenség
Oly bájos, szeretet-teli,
Amint blazirt fővárosunkat
Mintegy magához öleli! . . .

Sétálok az *Andrássy*-uton:
Zöldelnek már a gesztenyek,
És bent a kávéházban ülnek
A hölgyek és a csemeték.

Sétálok az *Andrássy*-uton,
Kíváncsin azt lesem megint:
Akad csak egy járó-kelő is,
Aki az égbe föltekint?

De ah az égre, föl az égre,
Mely ott van kalapunk fölött,
Csupán az esernyő miatt néz
A budapesti bennszülött.

Van olasz égbolt, spanyol égbolt,
És tudja isten, mennyi még,
Van róla kép, van róla ének, —
De nincsen budapesti ég!

Oh budapesti bennszülöttek,
Most, hogy kacag a kikelet,
Nézzétek, mily dicső az égbolt
A szép *Andrássy*-ut felett, —

Csipkésen kéklik mély derűben
A barna paloták megett, —
Ah ott van, csak föl kell fedezni
A budapesti kék eget!

Oh szép hölgy, kedves esemetéddel
Ott kúnt tündöklő ég fogad,
Ott vidd ki, — és e jó tanácsért
Add ide már a lapokat!

II.

A városiugeti tónál.

Lassanként minden fényt kioltott
Valami titkos lehelet:
Bealkonyult és a homályban
Virraszt a csend a tó felett.

Mint távol tenger mormolása
Idáig zúg-búg Budapest,
És egyre mélyebb és setétebb
Az áprilisi kora est.

És szinte dallamos ütemben
Egymásután gyulnak ki fönt
A lámpák a sötét fasorban, —
Egy koesi jön . . . oszt újra csönd.

A rügyező vékonyka ágak
Oly borzasan, oly betegesen
Ceruza-rajzban feketélnek
Az olmos, elborult égen . . .

Sejtelmes színek, néma hangok,
Titkos csudák, fény, mely setét, —

És lassan-lassan átálérzem
Mednyánszky mély költészetét . . .

III.

A *Stefánia*-úton.

Mert minden sétám vége itten
A vitorony, a vitorony,
Azért merengek mindig itten
A nyomoron, a nyomoron.

A vége minden élet-utnak
A nagy nyomor, az ós nyomor,
Mely művészetben szórakoztat,
De mint realitás, komor.

Ez volna hát az összefüggés
Nyomor meg vitorony között. —
Ez ötletet im leközlöttem.
Nem éppen jó, de üldözött.

G.

Abrándozók.

— *Szeón*-alakok. —

Meglestem a ligetben a tavaszt. Az igazit, amelyet nem zavarnak meg bójti szelek, áprilisi szesélyek, kései fagyok. Az állhatatos tavasz — mindenki tudja — az ábrándozók birodalmában szórja verőfényét.

Hát ha a meteorologosok tavaszát annyi szakértő ellenőrzi, gondoltam, miért ne vizsgáljuk meg az ábrándozók tavaszát. Ki a ligetbe, sétáljunk egy órácskát és kész a vizsgálati jegyzőkönyv.

A hagyományos gimnazista ül az első padon. Olvas. És közben föltekint. Nem azt nézi, hogy nincs-e vajjon zivatar keletkezésben. Mert proenkint sóhajt is egyet-egyét, aztán egy fonyadt, préselt virágot simitgat a könyvében. Roppant melankólia van a pillantásán. Vajjon mit olvas? Egy kis, fakó könyvet, apró a betűje, nem lehet kifürkészni az írását. Ah, most kívülről mondja . . .

En láttam égi angyalt idelelni,
S bált, melynek párja nincs a nagyvilágba . . .
Oly jól esik s úgy fáj gondolnom rája —
Hogy álom volt csupán, azt képzelm . . .

Boldog Isten, és a fiu Petrarca szonettjei mellett élvezi a tavaszt! Oh, Petrarca . . . Ez valami téli táncoskoroska utóhatása. És milyen lágy sutogással szól Petrarca nyelvében az égi angyalhoz . . .

A kalmárelkek, akik a tavasz levegőjét csak a levegő kedvéért élvezik, bennünket nem érdekelnek. Csak hadd pipázzanak a jó öregek, elmegyünk mellettük. De már a kisasszony, aki himezget és tartózkodóan, gyöngéden viszonzja a járókelők köszönését, ami médiumunk. Mellette egy idősebb néni ül és varrogat. A néni egy szót szól, a kisasszony áradó bőséggel beszél.

— Még hüvös van — konstátálja a néni.

— Dehogy — tiltakozik a kisasszony. — Oly szép a tavasz, ez a napsugár és ezek a kis bokrok, a zöldelő fácskák. Bár mindig csak tavasz volna.

— Furcsa kívánság.

— Nem is furcsa, az ember jobban szeret élni, a himzés is könnyebben megy. Egy tálcakendőt most mástól nap mulva szállítok, a kereset is jobb. Es szebb a világ . . .

— Szép urfiai sétálnak . . .

— De néni . . . Nem is nézek rájuk. Pedig ők soká néznek ide. Lehet, hogy nem is engem, talán magát, ezt a tarka selymet, amelyből a bluzt csinálja. A selymet nézik . . .

— Jó, jó. Mégis visszapillantasz rájuk.

— Hogy menjenek már el. Az ember alig tud tőlük dolgozni. Folyton zavarnak a munkában, szinte elmegy a kedvem a sütkérezéstől.

— No, no. Tavasszal ilyen a világ, oly szép a világ . . .

Es a jó néni leszereli a kis műharagot. A kisasszonyka tovább élvezi a tavasz sugarát, fényét és boldogságát.

A vitorony körül sápadt, pápaszemes fiatalember sétál. Könyvet visz a kezében. Elolvasom a címtáblát: — *Reviczky Gyula* összes költeményei. Mert a szerencsétleneknek vagy vigasz, hogy voltak és vannak társaik a nyomorúságukban . . .

A zöld székeken meg ingyen lehet ülni. Egy szürke ruhás leányka ül az egyikén és alszik. A kezében matematikai jegyzet. A tavaszi ábrándozás

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnnyire Payerbachtól. Reichenau Tulajdonos: Dr. Konrad. Gyönyörű, napos, szellős övöti lekvásban: 600 m. mag. a tenger szin felett. Teljes vizgyógyászati intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kénye em. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 3. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóóság.

álomba ringatta szegénykét. Kora reggel óta van itt, matura előtt áll. Edes és sejtelmes az álma, be kár, hogy fölzavarja a csunya matematika.

A hancurozó gyereknép mellett szomorkodik a német kisasszony. A tavasz hozza számára a szép emlékeket, a hiu reménykedéseket, — hogy is venné észre, hogy egy piros léggömböske elszabadult. A gyerekek kacagnak, ő meg nézi, nézi, hogy száll, röpül a gömböske...

A meteorologusok tavasza osalfa és influenzát is hoz. Az én tavaszi embereim őszinték. Csupa tavaszi vágyakozás, csupa tapaszi sejtés, csupa tavaszi ábrándozás a lelkük.

Oh, ha az emberek nem zavarnák meg őket!

(H-u.)

Patkány-ankét.

... Fiume, a magyar kikötőváros valóságilag el van árasztva patkányokkal... A patkány-kérdés akuttá vált... Hivjon össze egy értekezletet a városi hatóság... Reméljük, hogy Fiume podesztája készséggel élére áll az akciónak.

(Magyar Tengerpart.)

Hiszszük, hogy Fiume podesztája élére áll a patkányügynek s mihamarabb összehívja a patkány-ankétet, amely körülbelül így fog leolyni:

A podeszta: Amint látni méltóztatik, én az élén állok...

Többen (közbeiktalának): Az élén ül...

A podeszta (üölül): ...amint mondom, az élén állok annak a dicső mozgalomnak, amely arany betűkkel lesz bevéve városunk történetébe. Elérkezett végre hajnala...

Egy meghívott: Most déli van!

Egy másik: Menjünk ebédelni!

A podeszta: Komolyság uraim! A kérdés óriási jelentőségű, életbevágó. Vizen és szárazon kell küzdenünk...

Többen: A tárgyra!

A podeszta: Jól tudják uraim, hogy miért jöttünk ma össze. Azok a lények...

Egy ankételő: Neveket kérünk!

A podeszta: Megárt a hírtelenkedés. Elvégre is uraim, legyünk olyanok mint a jó hadvezér, aki nem árulja el mindjárt egész haditervét. Egész életemben arra törekedtem, hogy az igazságot szolgáljam...

A podeszta: Az állatvédők küldötte: Ninos igazsága!

A podeszta: Most sem szeretném, ha ártatlanoknak vére ontánk...

Az állatvédők küldötte (szenvedélyvel): Nem szabad vérenek olynia!

A podeszta: Hanem az állapot már tűrhetetlen. Köszönnünk él az elenség, amely lassan rágódik rajtunk...

Több déligyümölcskereskedő: És citromaink és narancsaink!

A podeszta: Elismerem, hogy azokon is. De mit tegyünk?

Többen: Ki kell irtani a patkányokat!

Az állatvédők küldötte: Hóhó! Az nem megy olyan könnyen. Azok valamennyien bennszülöttek. Itt éltek már ősapák is s jogot szereztek ehhez a földhöz és vízhez is...

A podeszta: Tisztelt uraim!

Egy narancsárus: Kártérítést kérek!

A kőraktárak igazgatója: Koldusbotra jutunk, mindent megettek! Most már a falakat rágják! Összedül az épület!

Az állatvédők: Csinján kell bálni a patkányokkal. A patkány háziállat...

Többen: Ki kell dobni!

Az állatvédők: A patkányokat?

Többen: (Megragadják az állatvédőt.)

A főkapitány (kiszabadítja az állatvédőt): De uraim beszéljünk a patkányirtásról! Ő nagysága a podeszta volt oly szives és élére állott...

A podeszta (lelkesen): Igen, én az élére állottam.

Többen: Inkább írta ki a patkányokat!

A meghívott szakértők: Könyvü azt mondani!

Többen: Hát minek az ankét?

A podeszta: En nem tudom.

A főkapitány: En sem.

Mindannyian: Mi sem.

A podeszta: Kimondom tehát a határozatot. Az ankét elhatározta, hogy...

Az állatvédők: A patkányokat tisztelni kell!

A podeszta (folytatva): hogy a patkány-ankétról gondolkodni fog...

Többen: Eljen a podeszta!

FŐVÁROS.

(*) A jogügyi bizottság ma délután ülést tartott *Lung* György tanácsos elnöklése mellett. Néhány kisebb jelentőségű nyújtandó elintézése után sorra került volna a tisztifőügyesség véleménye jelentése a IX. kerületi mester-utcai és általában a nagyobb szabályozások költségeiről. Minthogy azonban a bizottság tagjai ma igen kis számban jelentek meg, *Fülepp* Kálmán tisztifőügyész indítványára a jelentés tárgyalását ezuttal levették a napirendről.

Azt a kérdést intézték a tisztifőügyészhez, hogy vajjon a mester-utcai és általában a nagyobb szabályozások költségeit nem a fővárosi pénzalapnak kell-e véglegesen viselnie. A tisztifőügyesség véleménye szerint az egész kérdés praktikus szempontja nem is annyira a jogi kérdésben, mint inkább a pénzkérdésben rejlik. A hiba abban van, hogy a fővárosi pénzalap vagyoni ereje csekély és pedig csak azért csekély, mert a közsön-alap bevételi főösszegeit 1871 óta be nem szolgáltatták. A lefolyt harminc év alatt már mintegy 18 millió forintra kellett a bevételi főösszegeknek fölszaporodniok, nem is számítva az időközi kamatokat. Ennyibe pedig nem kerültek az új dunai hidak.

A törvény elrendeli, hogy a pénzalapról évenkénti rendes zárószámadásokat kell készíteni. A főváros azonban nem kap teljes számadást, mert hiányzik belőle a 24 milliós közsön-alapra vonatkozó rész. Ennélfogva szükséges, hogy a fővárossal azt is közöljék; ezt jogai igényelheti a törvényhatóság. Ha tehát a főváros újabb felvilágosításokat nem kapja meg a kormánytól a kellő fölvilágosításokat, akkor a főváros jogos igényeit számadási pör útján kell érvényesíteni. Ami a Mester-utca szabályozási költségeit illeti, az ügyesség abban a vélekedésben van, hogy annak a megtérítését a főváros jogi alapon nem, hanem csak méltányosságból igényelhetné is abban esetben, ha a fővárosi pénzalap az erre szükséges fedezettel rendelkezik.

(*) Nyelvkérdés a hitközlésben. A pesti görögkeleti szerb egyházközségnek a székesfővárosi közgyűlése még 1-99. évi december 6-ikán megszavazott évi 1000 koronát, három esztendőre terjedőleg, de azzal a feltétellel, hogy a hitközlés a főváros összes községi iskoláiban magyar nyelven tartozik ellátni a hitközlést. A hitközlés a segélyt eltagadta volna ugyan, de a magyar nyelven való oktatást kifogásolta s a közgyűlés határozatának idevágó részét megőllebbezte a belügyminiszterhez. *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter most leiratilag értesíti a fővárosi hatóságot, hogy a szerb egyházközség őllebbezését elutasította.

(*) Adókvetés. A fővárosi adókvető bizottságok folyó hó 23-ikán, kedden, a következő helyra zis számú házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresedei javaslatoakat tárgyalják: Az I. kerületben az Alkotás-, Atia-, Virág Benedek-, Pálya-, Szem-, Taltos- és Roham-utakból és Kuruclesi-, Buda-Örsi-, Fehérvári- és Promontori-utakról a külön meghívottakét; a II. kerületben a 282-6970. hrsz.-ig s a külön meghívottakét; az V/a. kerületben a 29-843. hrsz.-ig; a VI/a. kerületben a 3932-3961. hrsz.-ig s a külön beidézettek; a VI/b. kerületben az 1751 13-3260. hrsz.-ig a meghívottakét; a VII/a. kerületben 4835-4868. hrsz.-ig a külön meghívottakét; a VII/b. kerületben a 4295/a-4305-06. hrsz.-ig a külön meghívottakét; a IX. kerületben a 9290-9306. hrsz.-ig a külön meghívottakét.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** Nemzeti Színház. A Nemzeti Színházban ma nagy és lelkes közönség tapsolt *Jászai* Mari asszonynak, aki *Szóchy Mária*t játszotta bravurral, csodálatos erővel és roppant gazdagon a váltakozó színekben. A harmadik felvonásbeli híres köztűt után hatalmas taps zugott végig a házon, amely ma is igen hálás volt e szép történelmi darab sok kiválóságáért. Nagyon kedves *Eva* volt *Nagy* Ibolya kisasszony, kitűnő *Illésné* *Szacsavay* nagyon gyöngye és a tulajdonság daltamos *Wesselényi Pál*fy.

** Az elsüllyedt harang. A *Versunkene Glocke* híres darab és sokakat érdekelt Budapesten is. A *Vigszínház* nézőtere ma zsutolóság meglett. Még az elegáns páholyokban is ember ember hátán állott. Németországban a harangöntők egészen más személyek, mint nálunk. A német harangöntők becsavagától duzzadó, poétikus lények, akik nagyon alkalmasak arra, hogy mindenféle allegóriát és szimbolumot öntsenek belőlük. Ha nálunk harangöntőről beszélnek, mindjárt a hajdu jut eszünkbe; és akkor a magyar nevet vagy mosolyog már a milyen a temperamentuma. Annyi tény, hogy nálunk a harangöntő nem olyan fontos személy, mint Németországban. A mi harangöntőinknek mindegy, akár a völgyben kong-bong a harangjuk, akár a hegytetőn. És ha megcsik velük az a malőr, hogy egy harangjuk szállítás közben bepottyan a tóba, első gondolatuk mindenesetre az lesz, hogy a harangot megfelelő kötelek segítségével kihúzzák a vízből. Ellenben *Heinrich*, a német „*Glockengiesser*“, a faképnél hagyja szép, fiatal fele-

ségét és a két kis fiát, szövetkezik egy *Rautendelein* nevű kis tündérral, elszalad a hegyek közé, a sűrű erdőbe és egy primitív barlangban gnómok segítségével akar új harangot önteni a nap számára. Ezzel a haranggal a német harangöntő meg akarta váltani az emberiséget. Mert ha ez a harang megkondul, milliók fognak mámorosan felordítani az abszolút szabadság tiszteletére! De mielőtt a csodálatos harangot működésbe hozhatná, elhagyott felesége a vízbe ugrik és a tó fenekén megkondítja az elsüllyedt harangot, olyan erővel, hogy a vízben lakozó „*Elementargeist*“-nak, a béka-embernek is égnek áll minden hajaszála. Erre a csábító kis tündér sápadtan lesüllyed a kutba és az ocsmány békaember felesége lesz, az ambiciózus harangöntő pedig meghal, mielőtt a saját szerű harang megváltatná az emberiséget. A dolog fáciája tehát az, hogy bármilyen poétikussá alakította is *Hauptmann* Gerhart ezt a harangöntőt: a német harangöntő *fiaskó* dolgában hasonló a magyar hajduhoz, akin nevetni szoktunk. Harangöntők ne vállalkozzanak a világ megváltására: ez a tanulság. Vagyis: *Heinrich, der Glockengiesser*, éppen úgy ért a világ megváltásához, mint a hajdu a harangöntéshez. Ez a harangöntő szimbolum s voltaképpen a költőt jelenti, aki szakít a társadalmi renddel és szövetkezik az abszolút szabadsággal, hogy a jövődők számára valami újat, valami nagyszerűt alkosszon. De lehet-e nagyot alkotni közből, meséből, szimbolumból, tündérből, törpéből, szappanbuborékból? Lehet-e harangot önteni abból a semmiből, amit abszolút szabadságnak nevezünk? Az ember akkor a legnemesebb, amikor a köteleességét teljesíti. És a költő akkor a legnagyobb, amikor a valóságos széppé alakítja; amikor a valóság korlátjai közt érezteti velünk a művészet végtelenségét. Milyen kicsinyes a *Heinrich*-léle szimbolikus harangöntő nagyot-akarása és ez az egész intantagória-habzsolás! A világot nem az ilyen sovárgó fantasztaik váltják meg, akik maguk sem tudják mit akarnak. *Mozart*nak nem kellett erdő, gnóm, mesebeli tündér, abszolút szabadság. *Rafael*nek se kellett. *Shakespeare*nek se kellett. Ez szegény *Moldire* is milyen prózai viszonyok közt élt és milyen halhatatlan műveket alkotott. Az igazi nagy tehetség megáll a földön, szembenéz az étellel és teremti a nagy dolgokat. A beteg idegzetű, féltelond ember esereberélheti az asszonyt, kapkodhat éghez, pokolhoz körülveheti magát mesebeli tündérekkel és abszolút szabadsággal: nem fogja megierementeni azt, amiben az egész világnak kedve telik. Az egész szecessziót színpadon, irodalomban, művészetben azok csinálják, akikben megvan a nagy alkotás vágya, de nincs meg a nagy alkotás képessége. Küzdenek, vergődnek, félig megbolondulnak a folytonos erőlködéstől és ebből a beteges állapotból születik meg a csinálat eredetiség, a művészi téboly, az egészséges, üde lángszegélyt ionnyad és egészségtelen imitációja. Így közetkezik *Faust* után *Heinrich*, a harangöntő! — Ámbár a *Hauptmann*-télé regényes dráma zavaros pozízióiban tisztá-e vezetnem tudunk találni a darabszínrehozatala mégis érdekes volt és a *Deutsches Theater* személyzete csodálatos hangulatot öntött belé. Szébb, karcsubb, tündéribb tündért mozgásban, nézésben, beszédben alig láttunk még, mint *Heims* *Elza* kiszasszonyt. A harangöntőt *Schiller* maszkiájában *Winterstein* adta, de nem volt olyan jó, mint realis szerepében. Néha tulgyorsan és pattogva szavalt. Bámulatosan karakterisztikus volt *Hopmeister* a *Caliban*-szerű békaember szerepében, maga a megtestesült mese. *Reinhardt* plébanosában megint gyönyörködve szemléltük ennek a kiváló művészeknek a nagy természetességét. Kitűnő volt a *Schwaiger* tanja is. Rendezés dolgában az első felvonás adta a legtöbb színt és hangulatot. A tündérek lágy, finom lebegéséhez csak a *Botticelli* *Primaveraját* hasonlíthatjuk. Szép és meg-rázó határu volt a negyedik felvonás bejezése is, amikor az elsüllyedt harang megkondult a színtalpak közt a berlini társaság holnap a *Probekundiatban*, holnapután a *Kisértelekben* lép föl. Ebben a darabban mutatkozik be a budapestieknek *Dumond* kisasszonya, a berliniek híres tragikája. (á. e.)

** Hírek az Operából. *Ney* *Hermina*, az Operaház vendégművésznője, holnap, kedden az *Aida* cím-szerepében olytatja vendégjátékát. Szerdán délután 5 órakor bérletszünetben mérsékeit helyárrakkal gyermekelődást tartanak az Operaházban. Színe kerül a *Jancsi és Juliska* meseopera és a *babatündér* balet.

** Városligeti szinkör. Tegnap, vasárnap két eredeti magyar darabot adott elő *Feld* *Zsigmond* igazgató. Este a *Szökött katoná-t*, délután pedig *Bánk bán-t*. Ha fölemlítjük, hogy a nagy magyar tragédiának igen tisztességes előadását zsutolt ház nézte végig, ezzel egyiránt dicsőretet mondunk a színházról és a közönségről. Gertrudet *Follinuszé*, Melindát pedig *Alpár* *Iren*, ki a Népszínházhoz van szerződ-tette, játszotta. *Follinuszé* sok routinnal, *Alpár* *Iren* pedig igazi drámai hűvel alakította szerepét és sűrű, zajos tapsot aratott nyilt jelenetekben. A férfiak, *Morvai* (*Bánk bán*), *Bihari* *Béla* (*Petur*), *Fehér* *Dezso* (*Tiboro*) dicsőrelesen állták meg helyüket.

** Sigríd Arnoldson az Operában. Sigríd Arnoldson, a nálunk már jól ismert „svéd családnyá”, a jövő hónap 2-ikán újabb vendégzereplést kezd a *M. kir. Operá*-ban. A művész első este a *Mignon*-ban, a második este a *Lakmé*-ben lép fel.

** A denevér elhalasztott reprize. *Strauss* operettjének a *Denevér*-nek a *Magyar Színház*-ban kitűzött reprize, *Ledofsky* Gizella hírtelen közbejött gyöngékedése miatt 25-ikére, csütörtökre, maradt. A kitűnő művész vasárnap este Fifi szerepét énekelte a *New-York szépe*-ben s a fütetlen színpadon áthült, ami muló baját okozta. A színház heti műsora következőképp változott: kedden a *postásfű*, szerdán *Asszonyregement*, csütörtökön a *denevér* (először). A *denevér* csütörtöki előadására az április 22-iki bélyegzéssel ellátott citromsárga színű jegyek érvényesek.

** Miss Halton a Népszínházban. Miss Mary Halton, a nálunk annyira kedvelt angol szubrett, ma este kezdte meg négy estére terjedő vendégzereplését a *Népszínház*-ban a *San-Toy* cimszerepében, amelyet már több ízben játszott nagy sikerrel. Az angol szubrettnek ma is meg volt ez a sikere. A mai estén kívül Miss Halton a kínai operett cimszerepét a héten még háromszor: szerdán, csütörtökön és szombaton fogja játszani.

** A Testvérek Szombathelyen. A szombathelyi színházban szép sikerrel mutatta be *Halmay* társulata *Látkó Andor Testvérek* című színművét. A közönség gyönyörűséggel élvezte a darab érdekes és poétikus jeleneteit s elismeréssel fogadta a színigazgató vállalkozását, aki az ujdonságot ambiciózán tanította be. *F. Lányi* Irma (Irma), *Halmay*, *Tisztay* s *Déry* alakításait lelkes tetszéssel méltányolta a közönség.

** A poszonyi kételyvű színészet. *Pozsony* város közgyűlése ma határozott a pozsonyi színház kérdésében. Határozata a magyar ügy teljes vereségét jelenti, a közgyűlés ugyanis 71 szavazattal 52 ellenében kimondta, hogy az egyidejűleg működő kételyvű színtársulat rendszerét fenntartja, az igazgatót német operettek előadására is kötelezi, a magyar színtársulatot az Országos Színtezgyesület hatásköréből kiveszi, és a színügyi kérdésnek ez eldöntését 1902. évtől kezdve hat évi hatálylyal ruhazza fel. Az erre vonatkozó indítványt hatvan aláírással *Marsó Gyula* kereskedő nyújtotta be. A színügyi bizottságnak és a tanácsnak azt az indítványát, hogy a kételyvűség csak akkor tartassék fenn, ha a kormány a magyar társulat négy havi állandóságának ismert hat ítéletét nem teljesíti, a közgyűlés elvetette. Ellene szavazott a közgyűlésen magának a bizottságnak többsége is, mert az ellenpárt nem csatlakozott a kompromisszumhoz, hanem október 1-től január végeig terjedőleg indítványozta a magyar színt. A vita harmadik óráig tartott és nagyon izgalmas lefolyású volt. *Kramolin* Viktor főügyész-helyettes, a kisebbség vezérőnöke, nagy hatással kelt ki a kételyvűség ellen és pártolta az osztott szezon, mint haladást a magyarosodás terén. A többség ez érvelés ellen tüntetőleg tiltakozott. *Okolicsányi* György ügyvéd a kételyvűség elfogadásában a magyar államtól való elszakadást lát. E miatt *Brolly* Tivadar előklő polgármester óriási zaj közt rendreutasította a szónokot. A közgyűlés elején a távollevő báró *Vay* Dénes főispán lemondásának híret terjesztették, aki állítólag a kételyvűség ellen foglalt állást. A lemondás híret illetékes helyről később megcáfolták. A közgyűlés határozata a hazafias polgárság körében nagy megütközést kelt.

** A Kisasszony feleségem reprize. *Lecoq*-nak a *Népszínház*-ban fellevenítésre kerülő, egykor híres operettjéből, a *Kisasszony feleségem*-ből egész héten folynak a színpadi próbák ifj. *Bokor* József karnagy és *Kovács* Mihály rendező vezetése alatt. Az ujdonságszámba menő operett bemutatója a jövő héten lesz.

** A Magyar Színház új bérlőigazgatója. *Leszkay* Andor, a következő tagokkal együtt veszi át október 1-én a színházat: *Palásthy* Géza, *Medgyaszai* Géza, *Boross* Endre, *Mátray* József, *Ráthonyi* Akos, *Szilágyi* Vilmos, dr. *Dálnoky* Viktor, *Kertész* Aladár, *Báthory* István, *Bellák* Lajos, *Erdős* Béla, *Fáncsy* Tamás, *Fekete* Adólf, *Kalocsay* Viktor, *Kunossy* Ernő, *Láposy* Gusztáv, *Lendvay* Nándor, *Lenkefi* Kornél, *Leszkay* Dezső, *Takács* Antal, *Donáth* Lajos, *Ledofsky* Gizella, *Szojyer* Ilonka, *Várkövini* Szidónia, *Horváth* Rózsi, *Lendvay* Nándorné, *Lenkefi*, *Pénzesné*, *Posjai* Ella, *Völgyi* Kata, *Karváty* Rózsi.

** Brassói színészet. Özv. *Tiszay* Dezsőné kitűnően szervezett színtársulata — mint brassói tudósítónk jelenti — az elmúlt héten kezdte meg előadásait a brassói színházban. A közönség elismeréssel adózik a társulat művészi erőinek és estéről-estére teljesen megtölti a színházat. A héten operaelőadás is volt, a *Traviat*-at adták szép sikerrel. Szerdán mutatkozott be a *Három pár cipőben* a társulat kitűnő szubrett-prímadonnyája, *Gergely* Giza kisasszony. Első fellépésével az ifjú művész mindjárt meghódította a közönséget. Diskrét és finom alakítása, bájos éneke, temperamentumos játéka nagyon tetszett és nyílt színen is sok tapsot kapott. A *Koldusdiák*-ban szintén

sikerrel játszott *Csurgay* Adél kisasszonnyal együtt, aki a *Traviat*-ban aratot nagy tetszést, énekművészetét sűrű tetszésnyilvánításával méltányolta a közönség. *Nádasy*, *Szirmay* Olga, *Nagy* Vilma, *Staudl* Margit, *Kozma*, *Mezei*, *Miklósy* Ilona, *Szilágyi* és a társulat többi tagjának szintén volt részük az elismerésben. Pénteken *Romeo és Juliát* adták, s egész estén át ünnepelték a két főszereplőt, *Thury* Elemért és *T. Csige* Búskét.

** Mascagni Bécsben. Bécsből jelentik, hogy *Mascagni* Péler ma reggel *Marconi* tenorista társaságában Bécsbe érkezett. *Mascagni* április 25-én a *Verdi* rekviemét fogja dirigálni. Az előadást *Verdi* bécsi emléke javára rendezik.

** A Népszínház új darabjai. A *Népszínház* igazgatósága előadásra megszerezte *Planquette* legújabb nagy operettjét, a *Teréz kapitányt* (*Le capitaine Thérèse*), melynek szövegét *Bisson* írta. A darab nemrégiben került színre *Párisban*, a *Gaité*-színházban és szenzációs sikert aratott. — *Fejér* Jenő és *Béldi* Izor *Katalin* című eredeti operettje az őszi szezonban kerül színre.

** A berlini igazgatók polémiája. Mialatt a *Vigszínházban* a *Deutsches Theater* ensemblejének a vendégjátéka folyik, berlini újságokban meglehetősen élesen polemizálnak egymással dr. *Brahm* Ottó, a *Deutsches Theater* és *Lindau* Pál, a *Berliner Theater* igazgatója. Semmi közünk a két berlini igazgató polémiájához s nem is igen vennék tudomást róla, ha polémiájuk tárgya nem éppen a budapesti vendégzereplés lenne. Így hát kénytelen-kelletlen közreadjuk a berlini igazgatók kölcsönös nyájaskodását, a nélkül, hogy a dolog izléses volta felől véleményt mondanánk. Dr. *Brahm* Ottó, a *Deutsches Theater* igazgatójának a berlini újságokban közreadott nyilatkozata ez:

Lindau Pál egy telefonbeszélgetésünket, amelyet barátságos bizalmasság feltételezése mellett vele folytattam, nyilvánosan közreadta. A rossz példa megmontja a jó erkölcsöt; ennél fogva magam is kényszerítve vagyok a következő nyilvánosságra hozni: Mikor a gondterhes barátot azzal vizsgáltam, hogy a két vendégjáték egymás mellett is nyugodtan megalhat. *Lindau* ezt válaszolta: „De a pénzeszacskó nem elegendő nagyok; az emberek, akik önnél elkötik a pénzüket, nem fognak hozzám jönni.”

Ebből a nyílt vallomásból, amely *Lindau* urból első felhevülésében, kipottyant, a *Deutsches Theater* ellen folytatott polémiájának a szándéka olyan féremagyarázhatatlanul kiténik, hogy nekem le szabad mondanom arról, hogy az ő ideális köpenykéjét (ideales Mäntelchen), amelyvel a pénzeszacskó miatt való gondjait most takargatni igyekszik, még le is rántsam.

Brahm Ottó.

Erre a nyilatkozatra *Lindau* Pálnak, a *Berliner Theater* igazgatójának ez a válasza:

Brahm ur szükségese nek tartotta az általam szigorú tárgyilagossággal előadott tényekre, amelyek két német színpadnak budapesti versengését megelőzték, valamint válaszolni. Minthogy tárgyilagosságnak egyetlen pontját sem képes kifogásolni, a forma által igyekszem elérni, amit a tartalom nem nyújt neki. A polemikának kedvelt hangját írta meg, amelyet én szigorun kerültem. Nem leszek olyan izléstelen, hogy a példát követsem. Teljesen igaz, hogy dr. *Brahm* ur telefon utján mondta nekem, hogy a két vendégjáték nem fog ártani egymásnak; erre következőképp feleltem: „Művészeileg talán nem, de gazdaságilag (ökonomisch) bizonyosan. Most, ha az emberek anynyi meg anynyi pénz költenek egy vendégzereplésre, természetesen megmondják, vajjon egy másikért ismét a tárcájukba nyuljanak-e”. Ezt a kijelentést csakugyan nem tartottam olyan eredetinek és mélyértelműnek, hogy érdemes lett volna a nyilvánosságnak átadni. Mindazonáltal az a következtetés, melyet dr. *Brahm* ur abból levon, hogy én tisztán kereskedő módjára néztem volna a dolgot, nagyon kevéssé találó. Dr. *Brahm* ur nemcsak művészi vezetője, hanem pénzbelileg is erősen részese a *Deutsches Theater* vállalkozásának; engem azonban a *Berliner Theater* budapesti vendégzereplésének üzleti oldala semmiképpem sem érdekel. A *Berliner Theater* konzorciuma csinálhat én miattam Budapesten jó vagy rossz üzleteket. Engem ennek a vállalkozásnak csak a művészi sikere, vagy bukása érint. Si tacuisses!

Lindau Pál.

** Csatai Zsófi árvái javára. Már írunk róla, hogy a *Népszínház*-ban nagyszabású jótékony előadást fognak rendezni még ennek az évadnak a folyamán a színház elhunyt, felejthetetlen komikai művésznője, *Csatai* Zsófi árvái javára. Az előadás rendezőségének az én a *Népszínház* illusztris művésznője, *Hegyi* Aranka áll s közreműködését *Palmái* Ilkán kívül a budapesti színházak több elsőrendű tagja megígérte. Az előadás, mint értesülünk, a jövő hónapban lesz.

** Patti Adelina Párisban. *Patti* Adelina a napokban egy jótékony előadásban a párisi közönség elé lépett. A művésznőnek óriási volt a sikere s a közönség a nagy művésznő iránt való hódolat minden jelével tüntetett. A párisi újságok szerint *Patti*-nak még mindig gyönyörű a hangja.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* összes állomásain ma este a *Magyar Királyi Operaház*-ban színre kerülő *Aida* opera előadása lesz hallható, *Verdi* ez operája mai előadásának érdekessége lesz, hogy a cimszerepét ezúttal *Ney* Hermina, az Operaház vendégművésznője éneki. A *Telefon Hírmondó*, mely az előadást teljes egészében közli, előfizetőinek és hallgatóinak bizonyára a mostani holt szezonban ezzel kelemes esti szórakozást nyújt. Az operaközvetítés után az est folyamán érkezett híreket olvastatja fel a *Hírmondó*, majd annak bevezető után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az *Emke* és az *Elite* kávéházból közvetít a *Telefon Hírmondó*.

MŰVÉSZET.

□ **A király leányai László Fülöpnél.** *László* Fülöp jeles festőművész most festi *Pálma*-utcai műtermében Erzsébet királyné arcképét a szépművészeti muzeum számára. Az első vázlatot Bécsben készítette s miatt a művész rajta dolgozott, a király is többször megtekintette a képet. A művész kezdetben fekete ruhában akarta megörökíteni a királynőt, de utóbb arra az elhatározásra jutott, hogy a felséges asszonyt abban a ruhájában festi meg, melyet 1867-ben, az első magyar delegáció fogadásakor viselt. A királyné akkor uszályos fehér selyemruhát, testhez álló fekete derekat, magyar főkötőt és hajában remek diadémot viselt. A királynak rendkívül megtetszett a művész terve és azonnal utasította *Ferenczy* Ida asszonyt, hogy a királyné akkori ruhájának mását készíttesse el a művész számára, a bécsi család kiostárból kiadatta a királyné akkori ékszerait, sőt a művésznök rendelkezésére bocsátotta a királyné régi komornáját, aki a modell-öltözetet rendbehozta. Az így készült arckép megtekintése végett *Gizella* és *Mária* *Valéria* főhercegnők ma délután megjelentek *László* Fülöp műtermében. Kisérletükben voltak *Korniss* Miklósné grófnő, *Vécsey* Mária és *La-Roche* báróné udvarhölgyek; továbbá báró *Perfall* főudvarmester. A főhercegnők mély megilletődéssel nézték a boldogult királyné arcképét és ismételten elragadtatással nyilatkoztak róla. *Gizella* főhercegnő megjegyezte:

— A király nagyon örül e képnek, mert nem a szomorú, hanem a boldog királynőt örökíti meg.

A főhercegnők sorra nézték a művésznök többi képeit, amelyek közül különösen felkeltette figyelmüket a szács-meiningeni hercegnő, dr. *Kohn* olmtüzi hercegnője, *Görgy* Artur és *Guinness* báróné, a művész nejeinek arcképe. A főhercegnők kérdéseire a művész megjegyezte, hogy *Görgy* arcképét most küldi a müncheni tártátra. A főhercegnők érdekeltek nézték azt a képgyűjteményt, amelyben meg van *Ervásbet* királyné minden tényképfőlvétele s minden kép-másának reprodukciója. A magas vendégek egy óra hosszat időztek a művésznél, akinek ismételten meleg szavakban mondtak köszönetet.

□ **A műpártoló főváros.** *Budapest* főváros eddig úgy rendezte meg a képeket a festőművészeknél. A megrendelésekkel azonban sok baj volt s a képzőművészeti bizottság elhatározta, hogy ezután a nyilvános tárlaton vásároljék a bizottság mai ülésén elhatározta, hogy az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* tavaszi tárlatából megvásárolja *Eduv-Illes* Aladárnak egy tájképet s *Taká* Antalnak a kutyólgyet ábrázoló képet. A bizottság elhatározta, hogy értesíteni fogja a festőket, hogy a budai hegyvidék egyes pontjairól fölvegt két képet hajlandó vásárolni az őszi tárlaton. Kötelezettséget nem vállal a bizottság, hanem csak akkor vásárol képet, ha az a bizottságnak tetszeni fog. A bizottság javasolja a tanácsnak, hogy *Gerlóczy* Károly arcképét *Bot* Menyhérttel, *Heinrich* István képet pedig *Tolnay* Ákossal festesse meg.

Ugyancsak a mai gyűlésen bejelentette az elnök, hogy a közgyűlés elhatározta, hogy az 1838-ik évi nagy árvíz emlékeztetőre a *Wesselényi*-emléktáblát a *Ferenc*-rendiek templomának *Kossuth* Lajos-utcai oldalán helyezteti el.

□ **A Nemzeti Szalón** szombati közgyűlésén történt tisztújító választáson bejelentett óvat dr. *Hartmann* Elek ma visszavonta. A Nemzeti Szalón kedden délután tartja első választmányi ülését, amelyen tisztviselőket és igazgatóságot választ.

□ **Munkácsy Mihály emlékezete.** Május 2-ikán lesz egy esztendeje, hogy a halhatatlan magyar mester, *Munkácsy* Mihály elhunyt. *Munkácsy* özvegye, aki *Luxemburgban* lakik levelet intézett *Zsilinszky* Mihály közoktatásügyi államtitkárhoz és *Berzeviczy* Alberthez, a *Képzőművészeti Társulat* alelnökéhez, amelyben tudatja, hogy a jövő héten *Budapestre* érkezik és részt vesz azon az ünnepi gyászistentiszteleten, amelyet május 2-ikán tartanak meg a fővárosnak egy később meghatározandó templomában. A gyászszertartáson a *Képzőművészeti Társulatnak*, a *Képzőművészek Egyesületének* és a *Nemzeti Szalónnak* tagjai testületileg vesznek részt.

□ **Az Iparművészeti Múzeum új szerzeményel.** Holnap megnyílik a közönség számára az *Iparművészeti Múzeum* nagy, felülvilágításos csarnokában azok

nak a műtárgyaknak kiállítására, amelyeket a párisi világkiállításán vásárolt *Radices* Jenő igazgató a magyar kormány megbízásából. A pompás gyűjtemény, amelyet ismertetni fogunk, francia, angol és japán iparművészeti tárgyakból áll. A közönség ezt a kiállítást héttől és péntek kivételével ingyen látogathatja.

□ **A párisi Szalon megnyitása.** Egy párisi táviratunk jelenti: A champs elyséi szalonban vasárnap délelőtt nyitották meg a tavaszi műkiállítást. A közönség egész nap sűrű tömegben lepte el a termekeket s főleg *Cazin*, *Jean Béraud*, *Besnard* és *Carrière* műveinek volt legfőbb csodálója.

□ **Felner és Helmerék sáskajárása.** Ugy látzik, hogy a *Felner* és *Helmer* bécsi építészoektől sehogysom tud Magyarország megszabadulni. Miután a miniszterelnök nyilatkozata folytán ki van zárva, hogy ez a bécsi cég építi a budapesti és kolozsvári nemzeti színházat, most ez a cég a vidéki városokra vette szemét. Mint értesülünk, a cég egyik tagja Nyitra érkeztet, hogy az ottani állandó színház épületét, amely alig tizenöt éves, átalakítsa, illetve a céltől tervek készítsen. Nyitraig úgy látszik nem jutott annak a parlamenti tárgyalásnak híre, amelyből bárki megtanulhatná, hogy mit jelent ez a magyar építőművészetre nézve, ha az ilyen munkához — Bécsből hoztatnak építészeket.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Tudományos Akadémia** III-ik osztálya ma délután *Szily* Kálmán elnökle alatt ülést tartott, amelyen először *Horváth* Géza r. tag ismertette gróf *Zichy* Jenő harmadik ázsiai utazásának állattani eredményeit. Utána dr. *Daday* Jenő 1. tag „Szabadon élő fonálférgek a fumei öbölből” címen ismertette azokat a Nematodákat, amelyeket 1893. és 1894. év folyamán a fumei és buccari tóból gyűjtött. Dr. *Szily* Adolf vendég, egyetemi tanár az emberi szemek egyéddig fel nem ismert optikai hibájáról értekezett, végül *Réthy* Mór r. tag mutatta be ifjabb dr. *Szily* Kálmán „Szikmózsgású érdes testek összehűzése” című dolgozatát.

□ **A Kisfaludy Társaság** április 24-én, szerdán délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia kistermében a következő tárgysorozattal tartja rendes havi ülését: 1. Folyó ügyek. 2. *Költmények*, *Bartók* Lajos rendes tagtól. 3. *Az olaszok*, elbeszélés *Vérsesi* Arnold rendes tagtól. 4. *Ima*, költemény *Endrődi* Sándor rendes tagtól. 5. *Költmények* *Balla* Miklós vendégtől, felolvassa *Somló* Sándor rendes tag. 6. *Don Quijote*, tanulmány *Huszár* Vilmos vendégtől. 7. Zárt ülés.

□ **A francia kormány és a magyar irodalom.** A párisi nemzetközi kiállítás alkalmából két francia díszmű jelent meg a párisi és budapesti könyvpiacra egyidejűleg, melyek egyike a *Magyar Nemzet Történetét* tárgyalta *Sayons* műve alapján, míg a másik több hazai kiváló író, mint *Endrődi* Sándor, *Horváth* Cyrill, *Kardos* Albert művei alapján Párisban élő hazánkfa *Kont* J. tollából a Magyar Irodalom Történetét adja elő a művelt francia közönség szempontjából. A francia kormány is tudomást szerzett e szép munkákról, amennyiben *Ranschburg* Viktort, az Athenaeum könyvkiadó osztályának főnökét, aki *Emich* Gusztáv vezérigazgató mellett a munkák közrebozsátása körül tevékeny részt vett — a francia akadémia tisztjévé (Officier d'Académie) nevezte ki.

EGYESÜLETEK.

(A magyar írók segélyegylete) vasárnap délelőtt tartotta a Földhitelet-intézet tanácstermében közgyűlést báró *Eötvös* Loránd elnökle alatt. A közgyűlést báró *Eötvös* Loránd elnök nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, kik érdeklődésükkel annak a rokonszenyvek adtak kifejezést, melylyel a magyar társadalom a nemes ügy iránt érdeklődik. Azután *Vadnay* Károly titkár olvasta fel titkári jelentését a segélyegylet 1899—1900. évi működéséről.

A jelentés szép szavakkal emlékezik meg gróf *Károlyi* Tiborról, aki az atyai szívét ért súlyos csapás következtében mondtott le nemes áldozatkészséggel vitt elnöki tisztéről. Az egylet vezetőségét azóta egy másik, az egylet alapítási érdemében szintén fénylő névre, báró *Eötvös* József fiára ruházta, hogy mint a tudományos akadémia, ugye a játékon irodalmi egylet elnöki székén is dicső emlékü atyjának lelkes utódja legyen. Kegyeletesen szól a jelentés *Csernát* Lajosról is, aki 13.000 koronát hagyományozott a segélyegyletre. *Csernát* nyemes lelke az egész magyar irodalmi világot tekintette családjának és óhajtott volna, hogy fenkölt felogása példáján az írói körök mentül melegebben érzének a testvéri kapcsolatot, mely irodalmunk jótékony intézetei közt létezik. Megemlékezik a jelentés *Zichy* Antal másodelnök haláláról, valamint *Arany* László, *Szelényi* Sándor, erényi *Ullmann* Sándor haláláról, kik valamennyien jótévi, buzgó munkásai voltak az egyletnek.

Az elmúlt két év alatt az egylet vagyona 22.977 koronával gyarapodva, 657.581 koronára emelkedett.

E gyarapodásban legnagyobb része van az alapítványoknak. Özvegy *Arany* Lászlóné szül. *Szalay* Gizella 2400 koronát, férje „Összes művei” kiadási jogáért a Franklin-társulattól adott tiszteletdíjat adományozta az egyletnek, bankházi *Ács* Károly 8200, *Egeli* Nándor 600, *Szász* Domokos ev. ref. püspök 200, *Sántha* István 1000 koronát hagyományozott. *Hoffmann* Alfréd egykori cégtársa *Mohár* János emlékeztére 2000, *Berezik* Árpád miniszteri tanácsos második alapítványuk újabb 400 koronás alapítványt tett. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár évenként 800 koronával jár az egylet vagyona gyarapításához.

Segélyezésre 1899-ben 21.094, a múlt évben 20.856 koronát fordított az egylet. agg írókat, vagyontalan írói özvegyeket és keresetre nem képes árvaakat támogatva ez összegből, melynek egy részét betegség címén juttatta élő szegényesorsu íróknak.

A jelentés köszönetet mond a közoktatásügyi miniszternek évi 3000 koronás segélyéért és a földhiteletintézetnek, mely számos év óta mozditja elő az egylet anyagi érdekeit.

A közgyűlés elismeréssel vette a jelentést tudomásul és áttért az elnök és igazgató bizottság megválasztására. Egyhangulag elnök lett ismét: báró *Eötvös* Loránd, igazgató bizottsági tagok: Dr. *Acsády* Ignác, *Benkő* Kálmán, *Berezik* Árpád, *Brázay* Kálmán, *Csengery* Loránd, gróf *Dessewffy* Aurél, *Emich* Gusztáv, *Forster* Gyula, *Gyulai* Pál, *Hoffmann* Alfréd, *Jókai* Mór, *Kovács* Sebestyén *Endre*, báró *Lévay* Henrik, *Lukács* Antal, *Szász* Károly, dr. *Szilas* Adolf.

Asbóth János a közgyűlés nevében üdvözlő az igazgatóságot, köszönetet mondva eddigi buzgó fáradozásukért is.

Ezzel a közgyűlés véget ért és megkezdődött az igazgatósági ülés. Ez alkalommal megválasztották másodelnököknek gróf *Dessewffy* Aurélt és *Gyulai* Pált, felügyelő bizottsági tagoknak: *Brázay* Kálmánt, *Emich* Gusztávot és báró *Lévay* Henriket. Az igazgatóság ezután a segélyezéseket tárgyalta.

SPORT.

*. **Változások a fogadásokban.** *Marathon*, *Carrasco* és *Dante* tegnapi veresége azt az érdekes változást hozták a fogadási listákban, hogy most *Ezeremester* négyszeres pénzzel határozott favoritja a Királydíjnak, míg a *Derby*re *Mr. Jumping* és *Ezeremester* vannak elől 4 és 5-tel, míg *Marathon* és *Carrasco* jelentékenyen visszaestek.

*. **Bécsi löversenyek.** A Derby lovak tegnapi bemutatkozása után holnap megint eszűndesebb versenynek lesz; csak a Bálvány-handikap hoz egy-egy kis élénkséget a programmba, amely ezuttal végtelenül jelentéktelen. A Bálvány-handikap sem találkozája már az elsőbbséget lovakkal; résztvevői közül alig találunk olyat, mely felülemelkedne a handikap klaszszon. A nagyobb terühek közül a *Przedswit* néhány résztvevője is fut holnap, így *Prodiqe* és *Sellő*, mely mind a kettő kétségkívül jó szerepet fog a versenyben játszani. Különösen *Prodiqe* jó mostanában. Jó futást lehet várni *Dunditől* is, melyet *Taral* fog ülni. Még csak a *Woodmann* akadályverseny lesz érdekes holnap, ha egyébert nem, legalább 5000 koronás díjáért, mert a társaság, mely lutni fog érte, csapnivalóan rossz. Még *Buda* ér közlülök a legtöbbet, melynek legkomolyabb ellenfele a kitarító *May* be lesz. A holnapi napra tippeink ezek:

- I. *Gallait*—*Dreher*-istálló.
- II. *Dansense*—*Melba*.
- III. *Prodiqe*—*Sellő*—*Dundi*.
- IV. *Allotria*—*Jagello*.
- V. *Perlasz*—*Kegyi*.
- VI. *Garcia*—*Corsica*.
- VII. *Buda*—*May* be.

*. **A bécsi löversenyek eredményét** a nagy közönség leggyorsabban és legmegbizhatóbban a *Telefon* Hirmondó utján tudhatja meg, mert a *Hirmondó*nak kiküldött tudósítója két versenyenként telefonjelentést ad le a versenyek lefolyásáról. A *Telefon* Hirmondó előzetből tehát a versenyek eredményét már a kora délutáni órákban a versenyek tartama alatt megtudja, így az első két futamát már 4 óra tájban, a négy elsőtél fél hat óra tájban s az összeredényt fél 7 órakor. A löverseny-eredmények olvasására kétszeres riaszójellel hívja fel előfizetőinek figyelmét a *Telefon* Hirmondó.

TAVIRATOK.

Az osztrák csatorna-javaslat.

Bécs, április 22. A mai minisztertanács véglegesen megállapította a csatorna-javaslatot, amelyet a kormány előzetes szentesítés céljából Budapesten terjeszt ő felsége elé.

A csehek és a lengyelek közt nagy az elégedetlenség a halogatás miatt.

A trónörökös beszéde.

Bécs, április 22. A katolikus Schulverein ügye még egyre foglalkoztatja a közvéleményt. A vidéki klerikális lapok, főképpen a *Línzer Volksblatt* és a *Steirische Zeitung*, dieshimnusokat zengenek a főhercegre. A párisi *Temps* ellenben csodálkozását fejezte ki a főherceg megmondolatlán nyilatkozatán, amely az egész monarchiában, de leginkább Magyarországon nagy feltűnést keltett.

Páris, április 22. A cseh radikális lapok azt a reményeket fejezik ki hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg nem fog arra szorítkozni, hogy a *Los von Rom* mozgalmat megsemmisítse, hanem a Habsburgok monarchiájának biztosítására egészen ki fog válni a *Nemzetiséggel való szövetségből* s erős, gazdag, önálló birodalmat fog alakítani a cseh korona tartományaiból.

Berlin, április 22. A *Berliner Tagblatt*nak a következőket táviratozza budapesti levelezője:

Itteni jól informált körökben a következőket beszélnek *Ferenc Ferdinánd* főherceg nyilatkozatáról: *Az uralkodónak nem volt előzetes tudomása a főherceg beszédéről és eleinte nagyon haragudott* miatta, de csakhamar megnyugodott és azt mondta, hogy az egész dolog a trónörökös politikai ügyekben való tapasztalatlanságának következménye. Az uralkodó állította ugy nyilatkozott, hogy a magyar sajtónak ebben az ügyben való magatartása méltóságteles volt, amennyiben nem fuja föl nagy állami afférré. Egy kis óvatosságra való figyelmeztetés azonban nem ártana a fiatal trónörökösnek.

A *Frkf. Ztg.* bécsi levelezője a következőket írja lapjának:

A trónörökös nyilatkozatát okvetlenül szóba hozzák a trónörökös házassági deklarációjának tárgyalása alkalmával. A klerikálisok ezért nagyon erőlködnek, hogy a bizottságnak erről szóló jelentését leszorítsák a napirendről. Nagy a felháborodás a főherceg titkos tanácsadói *Schwarzenberg*, *Thun* és társai ellen, akik ravasz szeméttal felhasználják az alkalmat, amikor az uralkodó vendégével, a német trónörökösrel volt elhagyalva és átvették vele a *Schulverein* lelet való protektorátust és ezáltal megzavartatták a pártok nyugalmát. Lehetséges, hogy a klerikálisok ezáltal önkéntelenül a *Schönerer*-pártiak malmára hajtották a vizet.

Delcassé utja.

Pétervár, április 22. *Delcassé* francia külügyminiszter ideérkezett. A pályaudvaron *Montebello* francia nagykövét és az orosz külügyminiszter megbízásából *Derevickij* állnmtanácsos fogadta.

Briissel, április 22. *Napoléon* Viktor herceg környezete azt híreszteli, hogy *Delcassé* csak azért utazott Pétervárra, hogy *Napoléon* Lajos herceg házassági tervét meghiúsítsa, mert ez a házasság nagyon nyugtalanítja a republikánusokat; de a francia külügyminiszter kudarcot fog vallani ezzel az igyekezetével, mert maga a cár akarja, hogy a herceg nőül vegye *Helén* nagyhercegnőt.

A francia katonai reform.

Páris, április 22. *Krantz* volt hadügyminiszter tegnap Nancyban beszédet mondott a katonai szolgálati idő megrövidítéséről és azt mondta, hogy ha csakugyan behozzák a kétéves szolgálati időt, vagy előkészítő intézkedéseket tesznek e végre, akkor Franciaországnak egyáltalán nem lesz hadserege, hanem csak milíciája, amely teljesen egy színvonalon állana a had'ani nemzetiséggel.

Az orosz diák-forradalom.

Lemberg, április 22. Egy pétervári távirat közli, hogy *Vjaersenszkij* államtanácsost, az ismert publicistát, aki *Kleigels* tábornokot kérdőre vonta, a miert kozákjai az asszonyokat és gyermekeket is bántalmazták a zavargások idején, büntetésül egy keleti kormányzóságba helyezték át.

Lemberg, április 22. Az itteni lapoknak táviratozzák Pétervárról, hogy *Vannovszkij* közoktatási miniszter a cárnak törvénytervezetet terjesztett elő, amely kimondja, hogy a gimnáziumokból kikerülő ifjak még az egyetemre való beiratkozás előtt tartoznak eleget tenni egyéves önkéntesi katonai kötelezettségüknek. A törvénytervezet végképpen eltiltja az egyetemi tanulmányoktól azokat az önkénteseket, akik legalább *alliszti* rangot nem szereztek.

Egy antisemita-vezér póre.

Drezda, április 22. Ma kellett volna az itteni büntetőtörvényszéknek tárgyalnia gróf *Prücklernek*, az antisemiták vezérének pörét, akit az ügyészség osztálygyűléstre való felbujtás miatt fogott póre. Gróf *Prückler* nem jelent meg. A törvényszék elrendelte letartóztatását.

A német gabonavámok.

München, április 22. A bajor kormány Berlinben közölte, hogy a gabonavámok emelésének kérdésében mindaddig nem nyilatkozhatik, míg az illetékes szaktestületek meg nem kérdezték, így hát csak ez év vége felé fog határozhatni.

Árvizek Amerikában.

New-York, április 22. Pittsburgban a víz rohamosan apad. Néhány ember életét vesztette. A kárt három millió dollárba becsülik. Connecticutban és Massachusettsben szintén nagy károkat okozott az árvíz. Cincinnatiában, ahol ma déliben várják a válságos pillanatot, nagy az aggodalom.

Hajókatasztrófa.

Hamburg, április 22. A Ramona gőzösön, amely Fraserből Riva felé volt utban, kazarobbanás történt. A hajó elsüllyedt.

Az új szerb szenátus.

Belgrad, április 22. A szenátus tagjainak mai ünnepies tisztelgése alkalmával Marinkovics elnök megköszönte a királynak a beléje és társaiba vetett bizalmat és biztosította a királyt, hogy a szenátus mindent el fog követni, hogy ezt a bizalmat kiérdemlje és a neki szánt föladatot, hogy mérséklő tényező és a korona és a szkupstina között közvetítő kapcsol legyen, lelkiismeretesen teljesítse.

Sándor király válaszában hangsúlyozta, hogy a szenátus szervezését az egész alkotmányrevizió conditio sine qua non-jának tekintette, abban az erős meggyőződésben, hogy a szenátus feladatát Szerbia javára teljesíteni és a végrehajtó hatalom és a népképviselő között való harmóniát a maga részéről is előmozdítani fogja.

A francia bányász-sztrájk.

Montceau les Mines, április 22. A munkás-szindikátus ma délelőtt gyűlést tartott, amelyen előterjesztették a kormány ajánlatait az elbocsátott mánáksoknak más bányákban való foglalkoztatása tárgyában. A gyűlés egyhangulag elvetette az ajánlatokat, noha a kormány az utiköltségek fedezését is magára vállalja.

Közgazdasági táviratok.

Fiume április 22. Ma végződött be a vasúti konferencia, amelyben az ausztriai vasutak, a M. A. V. és az osztrák Lloyd és a magyar-horvát gőzhajós társaságok kiküldöttei vettek részt. A hajózási társulatok megbízottai panaszt emeltek a boszniai vasutak tarifája ellen, amelynek következtében a metkovi hajózárt eredménye passzív, s indítványozták, hogy a boszniai vasutak szüntessék meg a refakciákat és változtassák meg a tarifát. A boszniai vasutak képviselői ad referendum vették ezt az indítványt.

Bécs, április 22. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A porosz földművelési kormány ma közreadott hivatalos jelentése igazolja a régóta tartó panaszokat, amennyiben buzára vonatkoztak, amelynek téli vetése 3-9 százalékon áll a tavalyi 2-8 százalékkal szemben. Téli rozs állása középszerű s megfelel a tavalyi viszonyoknak: 3%. A rozs állása általában kedvezőlen, 3-7%, buza 2-6%. A tegnap és tegnapelőtt közzétett hivatalos jelentések az ausztriai és a magyarországi vetések állásáról sokkal kedvezőbbben szólnak, semmint remélhető volt s ez paralizálta a poroszországi híreket. Minthogy külföldről nem érkezett kezdeményezés, a határidőforgalom nagyon csöndesen nyílt meg s az árfolyamok egy árnyalattal gyöngültek. Berlini lényegesen magasabb jegyzésekre az irányzat szilárdult s buza 2, rozs 1 fillérrel javult; tengeri zárlatok a tegnapelőtti árfolyamhoz képest 1 fillérrel hátrányban volt, zab tartótt, május-június 4 fillérrel emelkedett. Kötettek: Buza tavaszra 7.91-7.94, május-júniusra 7.92-7.91-7.94, őszre 7.95-7.96, rozs tavaszra 7.97-7.99, őszre 7.06-7.07, tengeri május-júniusra 5.66-5.57, tengeri július-augusztusra 5.68-5.69, rozs május-júniusra 7.90-7.91, zab tavaszra 6.98-7.-, május-júniusra 6.97-6.99, repce augusztus-szeptemberre 13.50-13.60 K.

Felmondottak 7000 métermázsza zabot. Zárlatkor maradtak: buza május-júniusra 7.97-7.95, buza őszre 8.01-7.99, rozs tavaszra 8.-, rozs őszre 7.10, zab őszre 5.99 K.

New York, április 22. (Terménytösdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/16 (8 1/8), májusra 8.19 (8.13), júliusra 8.24 (8.13). New-Orleansban helyben 8 1/16 (8 1/16). — Petróleum: Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphában 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.70 (8.70). Credit balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western Steam 8.60 (8.60). Rohe és Brothers 8.80 (8.75). — Tengeri irányzata igen szilárd. — Májusra 51.- (49 1/4), júliusra 49 1/4 (48 1/4). — Szeptemberre 49 1/4 (48 1/4). Buza irányzata igen szilárd. Píros ősz helyben 81 1/2 (79 1/2). áprilisra — (—). Májusra 79 1/4 (77 1/2). Júliusra 78 1/2 (76 1/2). Szept-re 77 1/2 (76.-). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/4 (1 1/4). — Kávés: air Rio T. sz. 6 1/2 (6 1/2). Áprilisra 5.05 (4.95). Júliusra 5.20 (5.15). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75 (2.75). — Kukor: 3 1/16 (3 1/8). — On: 26.- (26.-). — Rész: 17.- (17.-). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 22. (Terménytösdé.) (Zárlat.) Buza irányzata igen szilárd. — Májusra 72 1/2 (71.-). Júliusra 72 1/2 (71. 1/2). Tengeri irányzata igen szilárd. — Májusra 46 1/2 (44 1/2). — Zsír: Májusra 8.15 (8.17). — Júliusra 8.02 (8.07). — Szalonna short clear 8.32 (8.32). — Sertészsír: Májusra 14.42 (14.40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyílttér.

PÖSTYÉN

európai hírt gyűjthető a csúsz, közvény, ischiás, stb. bajoknak.

Modern internacionális jellegű fürdő, szoid árraknak. Prospektust díjmentesen küld az igazgatóság.

Tömegesen kelendő

cikknek gyártásával, mely a legjobb közökből van, közreműködő

társ, 25.000 koronával

keresetlik. Ajánlatok „Biztos Járadék” jellegével e lap kiadóhivatalához küldendők.

FKV BRÓDY SANDOR „FEHÉR KÖNYV”-ének új kötetei minden

második hónapban jelennek meg. Az író utazásai nem akadályozták meg abban, hogy valami nagy, izgató vagy feltűnő hazai esetről meg ne írja, amit gondol, még ha az nincs is harmoniában a könyvvel. A „Fehér Könyv” formára, terjedelemlre nézve olyan lesz, mint eddig. Olykor egy-egy ívvel vagy képpel több. Az ára a hat kötetnek: öt forint. Kötve 6 forint. Az „Ezüst Kecse” nagy képes regénnyel — amelynek ára a boltban külön 12 forint — 10 forint mindösszesen. Ez összeg beklíde után az a terjedelmes nagy könyv a megrendelőnek mindjárt elküldetik. A hat kötetre való 5 vagy 6 frtos, illetve 10 frtos előfizetést két részletben is elfogadja e lapok kiadóhivatala. Az előfizetési pénzek e hó végéig küldendők be.

A „Budapesti Napló” kiadóhivatalába József-körút 18.

„Önsegély”

Takarék- és Hitelszövetkezet

VII. Dohány-utca 4. I. (Károly-körút mellett, Dreher-palota)

4 évig tartó VI-ik évtársulatunk 1901. május 1-én kezdődik. Kölesont nyújt kereskedőknek, iparosoknak és hivatalnokoknak, könnyű visszatérési feltételek mellett. Még más szövetkezetnél mindig az eredeti kölcsönösség után fizeti a kölcsönöző a kamatokat, nálunk a második évben az eredeti kölcsönösség csak 1/2 része, a harmadik évben csak 1/3 része, a negyedik évben csak 1/4 része után fizet kamatot. Heti betéti mindazonáltal kamatoznak. A kamatok nem 4 óra előre és egyszerre, hanem a hitelbefizetéssel együtt 52 hetireszletben évről-évre redukálva fizetendők.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Vasutas altisztek kinevezése.

Budapest, április 22.

Alább közöljük a Magyar Államvasutak altiszteinek előléptetését, illetve kinevezetését. Az előléptetések 1901 április 1-jétől, a kinevezések pedig május 1-jétől kezdve számítandók.

Ime a névsor:

A III. rangosztalat 2-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 1-ső osztályába: Schenk József, Heckl Lajos, Müller Adolf, Kurra Amanció, Weber Ede György, Császár János, Uher János, Iosvai Kálmán, Kertész József, Hermann János, Meinhold Alajos, Kurka Béla Rezső, Holzbach retele, Holzbach János, Kistaludi Kistaludy Sándor János, Nyári (Sommer) Vilmos, Tafferer Ferenc, Kállai Jenő, Egri Péter, Varga (Wrzak) Mihály, Varga Kristóf, Madarász Lajos, Niksic György, Beke Sándor, Abkarovics Géza, Báthly István, Scheiffer Hugó, Erdős Imre, Zabrinsky János, Kovács Zsigmond, Sugár Ignác, Pál Károly, Ehrlich József, Gyöngyi (Grossmann) Samu, Boros Antal, Skrlécz Sándor, Berényi Nagy István, Molnar Frigyes, Mayer Antal, David Gyula, Erhardt Gyula, Horváth Pál, Beke István, Szabó János, Kovács István, Szentpéteri István, Erdei (Erlitz) Károly, Mészáros Lajos, Kniss János, Poár Ottmár József, Novák Ferenc, Doria Károly, Zebetner Alajos, Halas József, Ruzsinszky Károly, Dancsa Illés Kéri Márton, Szandalics János, Török Géza, Komanec Antal, Fodor Károly, Szakson József, Dózsa Zsigmond, Nagy József, Fekete (Sehwarz) Simon, Tóth István, Csollák Ferenc, Sárosi (Steiner) Dávid, Marchard Ferenc, Dániel Adolf, Schmidt Ede, Gyenes Kálmán, Bednár Károly, Tolnay János, Böhmann Gáspár, Huszák Lajos, Virányi (Wiesler) József, Szarka János Dobray Kálmán, Szita Lajos, Mészáros Mihály, Körmendy Kálmán, Baranya Izidor, Gyarmathy Mihály, Timár István, Pfeilmayer Simon, Roboz (Rehorovits) Gyula, Kappenstein István, Gagel Lajos, Barth Aladár Imre, Molnár Gyula, Heltai Jakab Lőfelmann Gyula, Nagy Sámuel, Eibenitz Simon Zsig-

mond, Ördög Sándor József, Bodnár István, Horváth István, Kondoray György, Gadó András, Koosis Vilmos, Papp István, Schreiner István, Ferkó Adolf, Bergmann Aron, Klein Vilmos, Paskay János, Gál Adolf, Ur (Uhr) György, Mágóri István, Horváth Alajos, Heinrich József, Petri Béla, Rákóczy Antal, Szabó Gergely, Hajdu János, Sebek József, Párvy István, Kapy Béla, Sváb Arnold, Varga János, Jakab Antal, Trauer József, Dudás Lajos, Brand József, Márton János, Oiasz Bálint, Balázs Márton, Krantz Odön, Szathmári Károly, Walter János, Antal Mihály, Kovács József, Hevesi Gyula, Csoka József, Jobbágy Ferenc, Zsiday István, Boros Gyula, Zavaczky József, Kertész Elemér, Földesi Benjámín, Tausig József, Fehér Sándor, Geiger Antal, Görgényi György, Putvera Lajos, Lévai József, Havasi Sándor, Turner Ferenc, Wallner Ferenc, Schlesinger János Klüber János, Geözo Ede, Kabdebo Kálmán, oroszai Bálványi Alajos, Faragó Elemér, Seik Károly Agost, Aradi László Mária Imre, Bakács Imre, Weszelovszky Vilmos, Püspöki Aurél, Széles Ferenc, Stross alias Strausz Géza, Csorba Géza, Horváth Lajos, Pinkay Ferenc Mikós, Jenovay Jenő, Pekáry Pezso.

Kinevezettek a következő vizsgáló-lakatosok kocsivizsgálókká: Turcsányi Ferenc, Garai Lipót, Galfarszky Lajos, Machál János, Benda György, Dubovszky Ferenc.

A III-ik rangfokozat 3-ik osztályából ugyanazon rangfokozat 2-ik osztályába előlépnek:

Rengei Ottó, Angyal (Andel) József, Wanderer Ede Stráhe István, Györi (Grün) Ignác, Juhasz Péter, Mikics József, Bakos Tivadár, Roch Ferenc, Cserven Sámuel, Sarkadi (Eckamp) Károly, Kappel Salamon, Kónya András, Lukacs István, Oldal József, Maroznyik Mihály, Pataki János, Jelenik Róbert, Makrai (Martinek) Nándor, Kasszány Imre, Hó Adolf, Barla Sándor, Steiwag Károly, Szuhay Győző, Lincz Károly Antal, Ladányi Mihály, Weinberger Lajos, Rostás Sándor, Haffner Károly, Weinholfer Nándor, Csáder Ede, Kropacek Károly, Darnay Ferenc, Hazai Vilmos, Pollák Pál, Sós Ferenc, Nagy Ignác, Kiszélyi Géza, Lettinger Dezső, Zahorák József, Keresztes Kálmán, Kis Pongrácz Géza, Bója István, Szilágyi József, Temesváry László, Markhardt Sándor, Nagy Vince, Schwarm András, Fandlerik Gusztáv, Lénárd Mátyas Homonnay Károly, Németh István, Kövecz József, Mészáros Gyula, Stengl Rajmond, Reményi (Rumi) Ferenc, Valent András, Kondor Gyula, Badács József, Praznovszky István, Magyar Mihály, Wegrözta Sándor, Gyulai (Griz) Agoston, Keleti Károly, Marosi Károly, Wintertur Mór, Szabó Sándor, Ujhelyi István, Lehel Kálmán Lajos, Kurucz Béla, Munzath Gusztáv, Mile István, Tanka László, Brinich Nándor, Totterer Ignác, Wagner József, Görög Imre, Szabó Ferenc, Zala József, Baranyai Ferenc, Sziklai Gyula, Ramberger Imre, Soós József, Nagy Mihály, Lagler Lukács: Csanádi (Csuhcran) József, Szalai János, Gerőfi (Germán) Gyula, Novák Gyula, Schmelhaus Emil, Bodor József, Gerő (Grünstein) Dávid, Nyilas Farkas, Simon András, Sütő Imre, Asztalos Nándor, Janosó Manó, Vajda Ignác, Márk Lőrinc, Bertalan (Frank) Károly, Haberiand Ferenc, Vosztry Gyula, Dangi Odön, Miklósi (Mikolaski) Károly, Pokoray Károly, Halla Károly, Abt Ottó, Ebenhöb Antal, Réti (Röller) Károly, Sodoma György, Szilágyi László, Károlyi (Klárk) Ferenc, Zelenka Gusztáv, Békí Vendel, Bernhard Antal Szilvay István, Kollin Károly, Halfinger István, Rónai (Czuber) János, Malitsky József, Wülinger Adoli, Mátrai (Martindesz) Gábor, Voit Győző, Nagy Sándor, Litky József, Baán István József, Deak Ferenc, Mandics Győző, Lendvai Sándor, Szijártó Mihály, Jós (Jettei) Károly, Láng István, Bodnár Gusztáv, Olbei György, Heckenberger Antal, Poós Pál, Prohászka János Hárty József, Szűcs Gáspár, Horváth Géza, Frivaldszky Dezső, Kovács Lajos, Erdélyi Mihály, Moldoványi Ferenc, Skoda János, Székelyhidi Antal, Ször Vilmos, Perczel Károly, Ludig József, Irzsabek Rezső, Benel Ottó, Grossmann Mór, Halász Ferenc, Voljansky Frigyes, Atheim Sándor, Szabó Ernő, Helwig Károly, Glatz Ede, Halász Jenő, Friedrich Győző, Doma Lajos, Czárán Gergely, Balla Gyula, Biró Árpád, Fellner László, Brahács István, Erőss Imre, Nemes Antal, Baranyai Péter, Theiller Ferenc, Kovács István, Váradi Pál, Mihoffer Jenő, Grünstein Mór Mózes, Reichard Károly, Oesermák Emil, Erdélyi Mátvás, Józsa József, Lettinger Tibor, Theuer János, Reymayer András, Kronstein Bódog, Kovács Endre, Kres Alajos, Faragó József, Boronkay Gyula, Lindemiel Józse, Prágai Adolf, Salyti Imre, Kövesdi Gyula, Griaton János, Fekete Vilmos, Boros Mihály, Georgievits Sándor, Vizi Károly, Zelovits Sándor, Vrhove Florián, Tóth Gábor, Büih Samu, Völgyi István, Sturm Sándor, Erdélyi György, Kotsán Sámuel, Tóth Ignác, Puhum János, Marcinkevics János József, Haekenschmidt Károly, Hatos Sándor, Széll Imre, Jámor Odön, Deckner Miksa, Gubioz Pál, Vécsey István, Nyilasi Béla, Szedha Jenő, Nagy Ferenc, Vieder Béla, Penze Antal, Meisner József, Sneker András, Kemény Zsigmond, Makrai József, Arendás Péter, Mellus Jákó Lajos, Tschirtz Ferenc, Hauser Odön, Schucz Ferenc, Téri Aladár, Pesky Vilmos József, Kramarics Kálmán, Koch Kálmán, Móra József, Tanczos Mihály, Gaal Károly, Garbera István, Chmelik István, Nemessányi Sándor, Rozgonyi Ferenc, Ménes János András, Spailer János, Cseh Károly, Uher Ferenc, Tóth András, Csacsányi Károly, Kerber Lajos, Stein Dezső, Arvai József, Kuszenka Pál, Kálai (Kruscka) András, Langmar János, Pinter Sándor, Zandler Ferenc, Erdőházi (Waldnauser) József, Vinczer Mihály, Kardos (Kajbics) Károly, Biró György, Bagó István, Szombati Antal, Sentei (Maczkó) Sándor, Bogdán Károly, Pogány Frigyes, Graf József, Vastagh Lajos, (Folytatjuk.)

KÜLÖNFÉLEK.

Csak egyre fogy...

Csak egyre fogy, csak egyre tűnik
A lantomon a nóta;
Nem szól ma már derült tavaszról,
Csak szenvedésről, csak panaszcól,
Isten tudja — mióta!

S ha visszajösz, én jól tudom, hogy
Megzendül még a húrja;
De az se szól majd szép tavaszról,
Csak szenvedésről, csak panaszcól —
És sírni látsz majd újra!

Horváth Elemér.

+ **A perzsa sah automobíljja.** Az öt-ülékes automobílt, melyet a perzsa sah Lütichben rendelt meg, a napokban küldték utána. A kocsi belseje szürke, nehéz áttört selyemmel van behuzva; az oldalai kékre vannak festve, míg a kerekai és főlhágója karmin-vörös színűek. Mindkét oldalon gazdagon aranyozott, hatalmas fényeslőről lámpák vannak, finoman csiszolt üvegtáblákkal, melyekben az oroszán látható a görbe karddal, a háttérben pedig a felkelő nap szétáradó sugarai. A kocsi ajtóin a sah babér- és tölgykoszorú által övezett címere, e fölött pedig, valamint a kocsi mindkét oldalán is a perzsa korona ragyog. Az automobíll ára 110.000 frank.

+ **Csoda-óra.** A párisi világkiállítás látogatói közül nagyon kevesen vették észre azt a csodálatos órát, mely a tengerészeti osztály egyik elrejtett zugában állt. Az óra egy orosz pályaudvar ábrázolt s Goldfadovnak a remeke. Volt benne minden — táviró-hivatal, csöngettű, pénztár, vasuti ór, buffet stb. A házikó előtt park volt szökőkúttal s előtte egy vonat állt, minden hozzátartozó részletével, sinekkel, váltókkal, kuttal, jelzőtáblával, bakterházzal stb. A pályaudvar kupolájában volt elhelyezve az óragépezet, mely nemcsak azt mutatta, hogy Párisban hány óra van, hanem azt is, hogy ugyanabban a pillanatban mennyi az idő a földkerekség nagyobb városaiban, mely hónapot irnak, hányadika van, milyen a hold állása. Mikor az óra deket ütött, egyszerre megéledt a kis házikó. A táviró tisztak a helyiségekbe siettek, az örök elfoglalták állomásait, a vonat útyölve megérkezett, vizet vett föl; a bakterek a váltót igazították, a vendégek a buffetbe siettek vagy jegyet váltottak, egyszóval a kis pályaudvar szakasztott egy nagy pályaudvar mozgalmak képét mutatta egy vonat megérkezése idején. Goldfadov teljes hat esztendeig dolgozott a remekművön.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irtá: DÓZSA ENDRE.

(34)

Mint ha minden kihullott csöpp vér meg lenne szászorozva abban a vérben, ami az erekben fennmaradt. Mint ha a duzzadt erőtlő megmozdult volna az a sarkó, amit a zsarnokság zsoldosai a szabadság tetemére ráborítottak.

A fegyveres őrség saját fegyvereivel már szétzörvén volt. A fegyverek a magyar foglyok kezében voltak. A Göttfersen-estély azon vendégeinek, kik az erkélyre kigyűltek, a rémületébe bámulat vegyűlt, amint a rongyos alakok leoldozgatták egymás láncait és mind többen-többen megszabadulva elszédtek az őrség fegyvereit. A támadók hamar az önvédelem terére szorult fegyveres nép már ügrándozott le a bástyákról, a vészlövészek egymást érték, dobpergés jelezte, hogy a börtönöröknek segély ékezik. Galambodi, kezében egy börtönőrmestertől elvett karddal, berohant a segélyül jött gyalogsági szakaszok közé. Galambodi után berohant az egész foglyosapat s mielőtt a gyalogság sortűzet adhatott volna, a súlyos csapások alatt széjjelzörvén, leszorult az is a bástyáról. A tömeleget már felbomlott minden szervezete a fegyveres erőnek. Ember ember ellen küzdött. E küzdelemben a magyar foglyok számbeli erejének tudata csak fokozta pereről-perere amugy is mindinkább látható erőbeli túlsúlyát.

Galambodi átvágya a gyalogsági szakaszon, a vár fokára ért, Bacó nyomban mellette. A szakasz egyes katonái megfordultak és a két foglyot körülveve, heves csotapaté keletkezett. Bacónál egy szuronyos fegyver volt, Galambodinál kard. A szorult helyzetben egymásnak hátat vetve, vé-

+ **Dumas pére pére.** Egy Auguste Marquet nevű író Dumas pérenek egy novellának való témát mondott el. Dumas fel is dolgozta és megírta belőle a *Chevalier d'Harmenthal* című regényét.

Amikor a regény megjelent, Marquet pürt indított Dumas ellen. Ez felkereste a törvényszéki elnököt, akinek elnöklése alatt a pürt tárgyalják és három óra hosszat társalgott az elnökkel. Dumas szellemessége annyira elragadta a törvény emberét, hogy megfedekezett köteleességéről.

— Az istenért! — kiáltott fel, mikor az órára pillantott, már régen tárgyaláson kelene lennem és az ön társaságában mindenről megfedekezem.

— Helyes — mondta Dumas — most hívassa ide Marquet urat, és majd akkor hamarosan meg tudja ítélni, ki a mű szerzője: ő vagy én!

+ **A beteg Salisbury.** Egy londoni lap néhány apróságot mond el Lord Salisburyról, Angolország beteg minisztere nőkeről. Salisbury, ámbár öreg ember már, még mindig a legjárhatóbban munkában. Azt egyáltalában nem akarja elismerni, hogy súlyosan beteg, s nagyon megharagszik arra, aki azt mondja neki, hogy rosszul van, vagy nincs jó szímben. Balfour mostanában sokat látogatja Hatfieldben, mert nagyon tiszteli a nagybátyját. Legutóbb mikor meglátta, így szólt hozzá:

— Ugyanancs kilumpoltnak látszol.

— Hogyan? — kérdezte Salisbury — kilumpolt? ... Ugy beszélés, hogy mindjárt attól rosszul lehet az ember.

Ámbár Salisbury nem tiltakozik az ellen, hogy orvosokat irjanak neki, még se pusztítja nagyon a medicinát. Amikor néhány esztendővel ezelőtt súlyos betegen leködt Hatfieldben, a kezelő orvosát nagyon büszkévé tette, hogy mindig több orvosságot kért tőle. Egy reggel meg nem állhatta az orvos, hogy így ne szóljon:

— Mylord, igazán boldoggá tesz. Mindig sokat biztam az orvosságomban, de most még nagyobb a bizalmam. Az utolsó időkben több tuot üveg orvosságot fogyasztott el. Ennek igazán örülök.

— O, nincs rá oka — felelte Salisbury. — Ön tudja, hogy nagyon szeretek a kémiaiával bibelődni, s az ön üvegesei éppen alkalmasak arra, hogy a szeremet elegezem bennük.

Lord Hugh Cecile, Salisbury fia, nemrégiben nagyon aggodott atyja egészsége miatt, s napjában nagyon sokszor bejárta a betegszobába. Néhány nappal ezelőtt megengedték a betegnek, hogy felüljön néhány órára. Lord Hugh könyvekkel és újságokkal megrakodva jött, hogy felolvasson. Salisbury azonban akkor már nem ült, hanem állott és röviden így szólt:

— Ma kimegyek. Nem tudok többé ebben a szobában megmaradni, hogy egy képzelt meghűlést kivárjak.

dekeztek a támadó nyolc horvát granicsár ellen. Kettőt sikerült leütni közülök, de Bacót valahonnan egy golyó találta, lehullott és lezuhant a várfokról az első glacióra. A zuhanás nem volt nagy, de Galambodi egyedül maradt. Percenként vesztette a tért, ereje is fogyni látszott. Védekezése, mely a Göttfersen-erkélyről egészen látható volt, felkeltette mindenkinek esodálatát.

— Ki az a szép, barna, magyar fogoly, hisz az egy valóságos hős — mondta egy porosz tábornok.

— Ezt, ezt keresem én! — kiáltotta dühtől eltorzult arecal Djerbulesku.

— Akarja megismerni? — kérdezte Göttfersen Zelma. Ez éppen az, kit én önnök teljes díszben bemutatni akartam, a völegényem: Galambodi Miklós, a magyar szabadságharc egyik őrnagya.

— A völegénye? — kérdezte gunynyal Djerbulesku. Már csak volt, mert hat szerzésen ellen egy Kossuth-nóta nem ad elég merszet. Ezen ugyan nem bosszulom meg a vágást a homlokomon...

Galambodi már csakugyan az utolsó percek-nél volt, mikor kivont karddal a bástyára érkezett Radniszky őrnagy.

— Kehrt euch! — vezényelte a szerzésnőknek.

— Galambodi kérem — adja át a kardját! Azután hatalmas hangon rendelkezni kezdett. A szétszört katonák, börtönörök hirtelen sorakoztak köréje. A magyar foglyok is mintegy vársütésre felhagytak a harcral.

Az őrnagy új bilineseket hozott föl, rendelte a magyar foglyoknak, hogy rakják gulába az elvett fegyvereket. Egyetlen szó, egyetlen ellenvetés nélkül teljesítette mindenki a parancsot. Azután a bilineseket ismét felverette a foglyokra és elvezette a bástyáról. Az ott maradt sebesült foglyokat, öröket, katonákat gyalogságokkal a rabkórházba vitette. Mikor a csapat a bilinesekbe vert foglyokkal lehaladt, az első lépesőznetnél ott találták Bacó főhadnagyot véreben.

Lord Hugh, aki ismerte apja határozott természetét, nagyon megijedt, s minden áron le akarta beszélni szándékáról.

— Ha kémigy atyám, akkor öngyilkosságot követesz el. Éles északi szél fuj.

Salisbury föl s alá járva a szobában, erre ezt mondotta:

— Kedves fiam, ha az a sok vágás és harapás, amit ötven esztendő parlamentári pályámon el kellett szenvednem, nem ölt meg, akkor nem végez velem ez a keleti szél sem. Bizony nem. Egy keleti szél nem elég a Cecilnek.

De azért aznap még sem ment ki; a fia szavára mégis hallgatott, hanem legalább valami kellemes olvasmányt kért.

— Tudod — mondotta a fának s visszaült a karosszékre — valami érdekeset szeretnék olvasni. Hozd el például Mill *Logikáját*.

+ **Az ibolya-szüret.** Nizzában az idei szeszélyes tavasz teljesen tönkretette a legszebb ünnepek egyikét: az ibolya-szüretet. A nagylevelű olasz ibolyákat az elmúlt évekkel szemben feltűnően kis mértékben árulják. Sok szegény embert rövidített meg keresetében a márciusi hó. És a nizzai és a környékbeli szegények egy gazdag orosznak, *Gorlov* tábornoknak, köszönhetik csak, hogy a káruk valamelyest megtérül. A tábornok a san-remo-i orosz konzulnak 150.000 frankot küldött azzal a kérréssel, hogy a pénzét ossza el azok között a szegények között, akiket az ibolya-szüret elmaradása nyomorba döntött.

+ **Vilamos gyorsvonat.** Megemléttük már, hogy Berlin és Hamburg között katouai célokra villamos gyorsvonatot építenek. Erre vonatkozólag egy berlini szaklap most a következő részleteket írja. A vasut felső építményét a leg gondosabban szabályozták és egyes helyeken, ahol szükségesnek mutatkozik, még is erősítik. Az áram 10—12.000 volt erejű lesz, és három felső rézvezetéken juttatják a kocsikba. Egyelőre két motor-kocsit készítenek, amelyek mindegyike körülbelül 22 centiméter hosszú és 40—50 személy részére van bennük hely. A kocsik készítésénél az az alapszámítás, hogy a vonat óránként 200 kilométernyi hosszúságot fut be. Minden kocsinak négy motorja van, amelyek összesen 3000 lóerőt képesek kifejteni.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

S. V. Kassa. A fölsorolt közmondások közül alig egy-kettő hiteles. A legtöbb labrikált áru, nem magyaros, nincs bennük eredetiség, szóval silány hamisítvány. A magyar népszellemre illesztéket nem szabad ráfogni. Gondosabban és lelkiismeretesebben kell a gyűjtőnek eljárnia.

— Halovány vagy, pajtás, de boldog lehetsz, hogy mindennek vége lesz, — szölitotta meg Galambodi.

— A széky nem hal meg soha — felelt Bacó, még akkor is jó kedvvel, legfennebb elvénzik, mint a medve.

Amint Galambodi a szomorú menetben lehaladt, látta még a vár fokára vezető utról, hogy a Göttfersen-palota vendégei mint vonulnak be az erkélyről, amíg ott csak Radniszky né, Djerbulesku és Göttfersen Zelma marad. Látta azt is, hogy Göttfersen Zelma átkarolja a hármvaszobor magyar alakját és ráborulva zokogni látszik keservesen.

Csakugyan Rozália lelke volna benne? ... Vagy talán az ő szive világában változott valami? Szinte irigylete dedapja szobrát, hogy az fogja fel az égő könnyeket.

— A megbánás könnye teljesen alkalmas arra, hogy lemossa szegényespirját egy ilyen tulvitt gyermekszeszélynek — szölit Djerbulesku, egész közel menve Zelmához.

Zelmának zokogása elnkdtt, gyűlöletteljes pillantással mérte végig a férfit, azután elfordította fejt.

— A durcás gyermeket kényeztetni kell — folytatta Djerbulesku — míg ő maga beismeri hibáját.

Zelma nem felelt.

— Jöjjön nagyságos asszonyom — fordult Djerbulesku Radniszky né felé — mert ami szép kis barátunk fejt megzavarták a magyar Cagliostro, ámbár ez operette-alakok énekes drámáján inkább nevetni, mint könnyezni kellene. Zelma felegyenesedett. Elnézett Djerbulesku mellett, Radniszky nény nyugtatva tekintetét, megszölitotta:

— Jozeffin kérlek, kegyeskedj értésére adni azon urnak, hogy társasága felesleges. Övakodjék felkavarni a vihart, nehogy szemébe vágódjék minden szemét, mihez különben ügylátszik eléggé szokva van.

(Folytatása következik.)

Z. Z. A golyó szó történetéhez igen érdekes történet fűződik. Hont-Szebelről egy Gelyó nevezetű vitész elriaszított egy sárkányt, azt a rettegett szörnyet, amelyről a gonosz Csuba Ferke így énekel:

Úgy de forint ötszáz fizetődjön nekem előre;
Másként sárkánynak nem lesz keteké soha bőre.

Gelyó nevérel maradt fenn, úgy látszik ez a szó: golyó, mint a székegy góberől: a kópé. Gelyó a XVII. század végén gróf Kohári Farkasnak, Hontmegye őispánjának, ha nem is rendes udvari bolondja, golyó viselete s tréfiáit Csábrág várában szívesen látott vendége volt. Szébeléb határát, miként utóbb Csökmőt, egymás után két évben is elverte a jég. A nép szentül hitte, hogy ennek az a sárkány az oka, mely ott egy elhagyott pinceuduban lappang. Megtudta ezt Gelyó. A község érdemes előjáróságának ajánlatot tett, hogy e veszélyes szörnyet a határból elriaszítja. Munkadíjul egy egész, vörös karmazsinból készült diszmagyar köntöst kötött ki magának. Mikor a kész ruhában végig nézett magán Gelyó, fölkiáltott:

— Tyűh teringette! Hát az ezüst sárkányt hol maradt a csizmámrol? Mivel szoritom meg majd a sárkány derekát?

Nosza, hamar a kis bírót elfuttatták Selmece, meghozni a nélkülözhetlen szerszámot. Három nap csinálta Gelyó az előkészületeket hókusz-pókuszát, közben magát a bornak örömeivel erősítvén, hogy bátorságot merítsen a nagy munka végbevitelére. A nép pedig vala nagy várakozásban. Gelyó három napon nagy csőrümpöléssel járt a pinceüregben, miről a nép azt hitte, hogy most küzd a szörnyvel: a harmadikon este megmondta a népek:

— Ha látják a tüzes sárkányt fölrepülni, szaladjon kiki haza, mert ha visszatér a sárkány, valamennyit megeszi!

A szébeliek még nem látták röppentyűt. Ilyet eresztett föl Gelyó, mire a nép ijedében haza szaladt. Ő pedig a szép piros uj ruhában, mint kész gallér, kacagva állított be Csábrágra, hol elbeszélte kalandját.

Revancho. Kérdésére már válaszoltunk, bizonyára kikerülte a figyelmét a válasz. Sziveskedjék megismételni a kérdést és újból megadjuk a választ.

S. Kapovár. Bródy Sándor e hónap végén indul el nagy útjára, Palesztinába. Erről az utról a *Fehér könyv* új sorozatának első kötete fog szólni.

U. B. Rameuca. Igaza van az előjáróságnak, mert a szolgalmi jogot a község anyai idő alatt megszerzte. A park tábláinak szövege csak megerősíti az előjáróság álláspontját.

Pécs. Egy budapesti hetilap szerkesztője, magyar ember. Magyar munkája nincs, de többet lefordítottak.

Diogenes. Lakása nincs meg a címterében, a kérdett rokonságról nem tudunk. A kiadóhivatal elintézte kérését.

S. J. Tápószecső. Mind a kettőnek valamelyik műkereskedő megmondja az értékét. Irjon Rózsa (Károly-körut) műkereskedőnek.

Házasság. Somorit. A konzulátus helyesen járt el, mert polgári házasságot csak magyarországi illetőségű magyar állampolgárok köthetnek.

H. A. Mogyorósd. Forduljon egy dalmáciai, esetleg egy bécsi ügyvédhez.

Egy előfizető nővére. Fehér övet szoktak viselni ilyen alkalommal.

103. A szerkesztője Gelléri Mór, Uj-utca 4.
E. V. Pécs. Könyvvalakban még nem jelent meg.
W. T. Szany. Előfizetőinknek díjtalan.
Sp. E. 163.769. Nem nyerhető el.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara föltérjesztést intézett a kereskedelmiügyi miniszterhez ama eljárásra vonatkozólag, amelyet a permetezéshez szükséges anyagok beszerzésénél követnek Pestmegyében. A miniszterhez ez ügyben a megye alispánja jelentést intézett amelynek alapján a miniszter közölte a kamarával, hogy a főpánaszított eljárás Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének a peronoszpóra ellen való kötelező védekezés tárgyában alkotott szabályrendelete 9. §-án alapszik, amely szakasz a következőképp szól:

„Amennyiben a községi lakosok permetező-gép és a permetezéshez szükséges anyag beszerzését tömegesen, illetőleg együttesen kívánják beszerezni, a községi előjáróság köteles a megrendeléseket két ízben, és pedig február 1-jeig és március 15-éig előfordadni, a beszerzést a vármegye gazdasági egyesülete vagyis mint vármegyei mezőgazdasági bizottságnál teljesíteni s a kiosztást eszközölni. A megrendelések február 15-éig s április 1-ig okvetlenül felterjesztendők. A községi előjáróság e kötelezettsége a községi mezőgazdasági bizottságra, vagy ha a községben gazdákör vagy szövetkezet van, erre ruházható. E szakasz kötelező intézkedései alól a rendezett tanácsú városok

kivételnek. Ennélfogva az alispán eljárását a miniszter nem tartja sérelmesnek, mert abba, hogy a pestvármegyei gazdasági egyesület honnan szerzi be a községek részéről bejelentett szükségletet, már az alispánnak beleavatkozni joga nincs mert az annak a gazdasági egyesületnek a belügye.”

A kamara, amint a tényállásról értesült, újabb föltérjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kimutatta, hogy a pestmegyei hatóságoknak az érintett ügyben követett eljárása nemcsak a magyar ipar és kereskedelem jogos érdekeit sérti, hanem a szabályrendelet idézett szakaszával is ellenkezik. Es ellenkezik a vármegyei eljárása a hatóságok ama hazafias kötelességével is, amely szerint a beolvások érvényesítésével történő beszerzéseknél a magyar ipart tartoznak a lehetőség szerint figyelembe venni, mert a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete érdekében megrendeléseket gyűjtenek *aussai eredetű részalica, osztrák gyártmányú* permetező és kenegező készülékekre stb. és még több cikknél tetemesen magasabb árakon, mint amennyőknél azok akár hazai gyáraknál, akár helybeli kereskedőknél lettek volna kaphatók, ha a szabad versenyt már előre ki nem zárták volna oly céltól, hogy az egész szükséglet az említett szövetkezet részére mint egy monopólium gyanánt biztosítottassék.

Elhalasztott ülés. Az Országos Iparegyesület iparpártolási szakosztályának holnap (kedd) délután öt órára kitűzött ülése, közbejött akadály miatt erről az időről elmarad. Az idő rövidsége miatt ezen az uton értesíti az egyesület a szakosztály tagjait és az összes érdeklődőket, hogy az ülést május 2-án délután 5 órakor tartják meg.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság vasárnap délelőtt tartotta tizedik rendes közgyűlését báró **Nikolics** Fedor elnökte alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés a társaság valamennyi üzletágának fokozatos gyarapodását és forgalmának növekedését konstatálja és pedig úgy a belsőoldón, mint a legkülönbözőbb irányokban folytatott exportüzletben. Az elért eredmények biztosítása, illetve tevékenységének széles körben való továbbfejlesztése végett a társaság szorosabb érintkezést létesít és bizonyos együttműködést fog folytatni a hazai mezőgazdaság vezető köreivel, mely irányzatot egyértelműleg helyeselte a közgyűlés és ez okból **Bujanovics** Sándort, az O. M. G. E. alelnökét az igazgatóságba, **Rubinek** Gyulát, az O. M. G. E. titkárát pedig a felügyelőbizottságba bevalasztotta. Az igazgatóság indítványához képest elhatározta a közgyűlés, hogy a mult évi átlózatalt együtt 316.922 korona tisztá nyereségből az alapszabály szerinti levonások után osztalékul részvényenkint 30 korona (7½%) fizetessék ki április 22-ikétől kezdve, a tartalékatap 80.000 korona dotációval 500.000 koronára emeltessék és a megmaradt 35.532 koronát az új üzletét számlájára vitessék át. **Pereszényi** Aladár részvényes kérdést tesz az iránt, vajjon az igazgatóság nem tartaná-e időszerűnek, hogy tisztviselői nyugdíjáról gondoskodják. **Elek** Pál vezérigazgató megnyugtató felvilágosítást tudomásul vette a közgyűlés és végül a választásokot ejtették meg. Ezek során, mint fent is említettük, megválaszták alelnökké **Bujanovics** Sándort, az O. M. G. E. alelnökét, az igazgatóságba pedig **Wolfner** Józselet, a **Wolfner** Gyula és társa cég tagját, valamint **Vajda** J. ügyvezető igazgatót s a felügyelő bizottságba új tagul **Rubinek** Gyulát, az O. M. G. E. titkárát.

Közgyűlés. A Budapesti Hitelezői Közegylet április 27-ikén délután 6 órakor tartja közgyűlését az egyesület helyiségében (Peresz Mór-utca 1.)

Nemzetközi lóvásár. Május 5-ikén és 6-ikán a nyírármegyei Gazdasági Egyesület nemzetközi lóvásárt rendez.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára **Budapestben** 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban. **Bécsben** 39.80 korona pénzben, illetve 40.20 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártól vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 575 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürű 44 l-től 47 l-ig, kivételesen — l. 1 kg.-ként, (vagy 42 — k-től 47 — k-ig páronként), középminőségű ürű 40 l-től 42 l-ig, kivételesen — l. kg.-ként, vagy 32 — k-től 36 k-ig páronként, anyajuhok — l-től 42 l-ig, kivételesen — l-től — l-ig, vagy 32 k-től — k-ig, középminőségű gypjas — l-től — l-ig, kivételesen — l. kg.-ként, vagy — k-től — k-ig páronként, kosok legjobb minőség 39 fillérig, páronként 44 korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, kiselejtett juhokért 34—35 fillér gkrként (26 korona páronként) kecskéik —, — korona páronként. Az irányzat általában élénk volt, mivel külföldi vevők jóminőségű ürűket vásároltak. Silány juhokra a kereslet gyengébb.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székely-lóvásári sertés-konzumvásár aranyezése 1901. évi április 22. Készlet 372 darab. Erkezett 804 darab. Összesen 1176 darab. Eladott 800 darab. Maradt 376 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 68—70 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 87—92 koronáig, 320—350 kg. sulyban 88—93 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilés 78—85 koronáig. Malac — — kg-ig — — korona. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágomarhavásár. Április 22. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágomarhavásárra felhajtott: 4000 darab magyar fajtájú, 717 darab galiciai fajtájú, 78 darab bukovinai fajtájú, 805 darab német fajtájú, összesen 5893 darab szarvasmarha. Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizőkök I. minőségű 62—67—70 fillér, ki-

vételezen — — fillér, II. minőségű 52—61 fillér, III. minőségű 44—51 fillér, galiciai hizőkök I. minőségű 64—70 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 54—63 fillér, III. minőségű 46—53 fillér, német hizőkök I. minőségű 70—77 fillér, kivételesen 79 fillér, II. minőségű 62—69 fillér, III. minőségű 51—61 fillér. Legelő ökor 44—50 fillér bika és tehén 100 kilogrammonként 40—64 korona. Kivételesen 66 kor.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 23.

Kedvezőbb hangulat mellett 22.000 métermázs buza került forgalomba, néhány fillérrel drágábban, Rozs, tengeri és árpa változatlan.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 79.5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 1600 mm. 78.8 k. 7 K. 95 f., 230 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 500 mm. 78.2 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 8 K. — f., 300 mm. 78 k. 8 K. — f., 150 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 82½ f., 850 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 30 mm. 76.3 k. 7 K. 77½ f., 500 mm. 75.4 k. 7 K. 77½ f., 350 mm. 76.5 k. 7 K. 77½ f.

Hartai: 1500 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 750 mm. 76.5 k. 7 K. 93½ f., 770 mm. 76.5 k. 7 K. 87½ f.

Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 90 f., 140 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 77.5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 77½ f., 900 mm. 76 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 75.5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 71.5 k. 7 K. 25 f.

Fehérmegyei: 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Bihari: 100 mm. 77.8 k. 7 K. 80 f.

Bánsági: 1700 mm. 75 k. 7 K. 57½ f.

Paksi: 3000 mm. 75.8 k. 7 K. 70 f.

Erdélyi: 100 mm. 76.5 k. 7 K. 75 f.

Bajai: 1000 mm. 74 k. 7 K. 52½ f., 1400 mm. 74 k. 7 K. 52½ f.

Marosi: 3000 mm. 78.2 k. 7 K. 90 f.

Raktáru: 500 mm. 73 k. 7 K. 10 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 60 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 37½ f., 100 mm. 5 K. 40 f., 200 mm. 5 K. 27½ f.

Árpa: 375 mm. 6 K. 62½ f. 150 mm. 6 K. 55 fillér.

Rozs: 200 mm. 7 K. 50 f., 200 mm. 7 K. 60 f.

Köles: 500 mm. 4 K. 85 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
Tiszavidéki	6	75	7.45	70	7.80	7.85
"	"	76	7.55	70	7.90	8.—
"	"	77	7.65	81	—	—
"	"	78	7.70	81	—	—
"	"	79	7.85	79	7.80	7.90
Fehérmegyei	"	76	7.65	70	7.90	7.95
"	"	77	7.66	76	—	—
"	"	78	7.79	80	—	—
"	"	79	7.85	79	7.70	7.80
Pestvidéki	"	76	7.45	75	7.80	7.85
"	"	77	7.55	75	—	—
"	"	78	7.65	76	—	—
"	"	79	7.75	76	—	—
Bánsági	"	74	7.30	75	7.60	7.70
"	"	75	7.45	76	—	—
"	"	76	7.55	76	—	—
"	"	77	7.65	76	—	—
"	"	78	7.66	76	—	—
"	"	79	7.85	76	—	—
"	"	79	7.45	76	—	—
"	"	77	7.65	76	—	—
Bácskai	"	73	7.45	76	—	—
"	"	74	7.60	76	—	—
"	"	75	7.65	76	—	—
"	"	76	7.75	76	—	—

Egyéb gabonaneműk		Kiló	Kilogramm ára	
			K-től	K-ig
Rozs	új elsőrendű	70—72	7.50	7.61
	másodrendű	—	7.40	7.50
Árpa	alkalmány	—	6.85	6.95
	égetni való	—	—	—
Zab	sörtözőre való	—	—	—
	—	—	—	—
Tengeri	bánsági	39—41	6.60	6.71
	mánemű	—	6.30	6.44
Ropos	új káposzta	—	—	—
	bánsági	—	—	—
Köles	—	—	—	—
	—	—	6.10	6.30

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.61—7.62
Buza májusra	7.63—7.64—7.65—7.66—7.64
Buza októberre	7.69—7.70—7.71—7.69—7.70
Rozs áprilisra	0.—
Rozs októberre	6.69—6.68—6.70
Zab áprilisra	0.—
Zab októberre	5.55—5.56
Tengeri májusra	5.29—5.28—5.27—5.26—5.29
Tengeri júliusra	5.39—5.40—5.38—5.39

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza áprilisra	7.62 pénz 7.63 áru
Buza májusra	7.64 " 7.65 "
Buza októberre	7.71 " 7.72 "
Rozs áprilisra	7.74 " 7.75 "
Rozs októberre	6.69 " 6.70 "
Zab áprilisra	6.83 " 6.74 "
Zab októberre	— " —
Tengeri májusra	5.28 " 5.29 "
Tengeri júliusra	5.39 " 5.40 "
Itépe augusztusra	13.— " 13.10 "

Délután fél 5 óraker zárul:
Buza áprilisra . . . . . 7.61—7.62
Buza májusra . . . . . 7.64—7.65

Buza 1901. októberre	7.72—7.78
Rozs áprilisra	7.73—7.75
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab 1901. áprilisra	6.72—6.74
Zab októberre	5.58—5.60
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	13.05—13.15

A budapesti értéktőzsde.

Csekély forgalom és csökkenő árfolyamok jellemezték a mai előtőzsdét. A vezető értékek árfolyamai lemorzsolódtak.

A helyi piac üzletlenül volt. A déli tőzsde eleinte változatlan volt, végül berlini vételekre megszilárdult s igen szilárdan zárult. A helyi piac üzletlenül volt. A járadékpiac javult. Valuták és érováltók változatlanok. Az előtőzsde oszandes. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 699.50—700.—. Osztrák hitelrészvény 695.75—696.75. Államvasuti részvény 695.—695.50. Leszámitoló bankrészvény 447.—. Rimamurányi vasműrészvény 511.50—512.50. Közúti vasut 579.—579.50 korona.

A déli tőzsde változatlan, végül szilárd. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 698.25—698.50. Osztrák hitelrészvény 695.25—695.50. Államvasuti részvény 695.50—696.—. Leszámitolóbank részvény 447.—. Rimamurányi vasmű 512.25—513.—. Közúti vasut 575.50—577.— korona. **Forgalomba került:** Koronajáradék 93.—93.40. Kereskedelmi részvénytársaság 400.—410.—. Kereskedelmi bank 2510.—2520.—. Hazai Takarékpénztár 160.30—160.80. Kőbányai gőztéglá 600.—650.—. Városi vasut részvény 304.—305.— korona. **Utőtőzsde.** A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 775.—. Magyar hitelrészvény 702.50. Leszámitoló bank részvény 446.50. Rimamurányi vasműrészvény 512.—. Osztrák-Magyar államvasut 697.50. Közúti vasut részvény 575.—. Városi villamos vasut részvény 306.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű bangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemű 40.—45.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 48.—51.— korona, nagyszemű 52.—58.— korona. Disznózsír: budapesti: 53.50—54.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 44.—44.50. korona, 3 darabos 46.50—47.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.75 korona 120 darabos — korona, 100 darabos 14.—14.25 korona, 85 darabos 15.25—15.75 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.25—12.75 korona, 100 darabos 13.25—13.50 korona, 85 darabos 14.25—14.50 korona. Szilvaiz: szilvómiai 19.25—19.75 korona, szerbiai 18.—18.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén kedvezőbb az irányzat amerikai tudósításokra.

Déli tőzsdén is tartották az árfolyamok. **Zárlat tartott.**

Bécs, április 22. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjáradék 117.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 141.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 446.—. Rimamurányi vasműrészvény 510.50. Magyar koronajáradék 92.85. 4% os Magyar földieherm. kötvény 92.85. Magyar hitelbank részvény 698.50. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 173.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 359.—. Magyar kereskedelmi bank 25.10. Magyar cukoripar 1900.

Bécs, április 22. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% os papírjáradék 98.40. 4% os osztr. aranyjáradék 117.75. 1800-os sorsjegye 141.—. Osztrák hitelsorsjegye 398.—. Angol-osztrák bank 283.—. Bécsi bankjegyesület 494.—. Osztrák-magyar bank 1676. Déli vasut 101.50. Dunagőzhajózási részvény 346.—. Dohányrészvény 299.50 Császár- és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.55. 4 2/3% os ezüst járadék 98.10. Osztrák koronajáradék 97.50. 1864-iki sorsjegye 208.—. Osztrák hitelintézeti részvény 699.—. Unionbank 562.50.

Osztrák Länderbank 424.—. Osztrák-magyar államvasut 696.75. Elbavölgyi vasut 515.50. Alpesi bányarészvény 485.50. 20 frank. arany 19.00. Londoni váltóár 240.25. Bécsi Tramway Litt B. 287.—. Bécsi Tramway Litt A. 290.—. Lipót kohó 464.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, április 22. (A Budapesti Napló tudósításának telefonfelvétele.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 699.50. Magyar hitelrészvény 699.50. Angol-Osztrák bank 283.50. Bécsi bankjegyesület 494.—. Union bank 563.—. Länderbank 424.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 696.50. Lombard 102.—. Elbavölgyi vasut 516.—. Északnyugati vasut részvény 405.50. Dohányrészvény 300.—. Rimamurányi vasmű 512.50. Alpesi bányarészvény 485.50. Májusi járadék 98.40. Magyar koronajáradék 92.85. Török sorsjegyek 111.50. Német birodalmi márká 117.66. Napoleon d'or 17.08.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 22. (Tőzsdéi tudósítás.) A birodalmi bank kamatlábának leszállítása kedvezően hatott a 3 százalékos beföldi kölcsönre, de különben nem befolyásolta a forgalmat. Kőszénrészvények és ezek nyomán kohórészvények tovább is jelentékenyen hanyatlottak a kőszén-zindikátus termelésének redukója és a gelsenkircheni bányatársaság kedvezőtlen havi kimutatása következtében. Bankok szilárdak, különösen Deutsche Bank és Disconto-Commandit részvények. Járadékok nyugodtak. Vasutak közül transvaali részvények jóval magasabbak, meridionalis vasut és Kanada-Pacific szilárd. A második tőzsdéorában az üzlet nagyon korlátolt volt. Zárlat után szilárd volt az irányzat arra a hírre, hogy a hamburgi csomagzállító-társaság és az észak-német Lloyd a kőszénzindikátussal szerződést kötött nagy kőszénzállításra. Ultimópénz 4—3 7/8%, magánleszámitolási kamatláb 3 1/4%.

Berlin, április 22. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyjáradék —. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák-magyar államvasut 148.75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 84.90. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.—. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 188.80. Általános villamosági Edison 201.75. Gelsenkircheni 180.50. Laura-kohó 213.90. 4 2/3% os ezüstjáradék —. 4% os magyar aranyjáradék 98.50. Osztrák hitelrészvény 218.75. Déli vasut 24.80. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegye 216.75. 4% os új orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 96.10. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust —. Harpeni 178.90. Az irányzat szilárd.

Berlin, április 22. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjáradék 98.80. Magyar koronajáradék 93.50. Osztrák hitelrészvény 219.25. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Déli vasut 24.80. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegye készpénz 216.15. Buschtiehradi —. Orosz bankjegye —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, április 22. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyjáradék 100.10. Magyar koronajáradék 93.70. Osztrák-magyar bank 120.—. Déli vasut 24.80. Elbavölgyi vasut 130.—. Londoni váltóár 204.15. Bécsi bankjegyesület 124.75. Villamos részvény —. 3% os magyar aranykölcsön —. 4 2/3% os ezüstjáradék 97.90. 4% os magyar aranyjáradék 98.55. Osztrák hitelrészvény 218.10. Osztrák-magyar államvasut 148.70. Északnyugati vasut 121.80. Bécsi váltóár 849.—. Párisi váltóár 810.—. Uno bank —. Alpesi bányarészvény 242.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 22. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 219.60. Osztrák-magyar államvasut 149.30. Déli vasut 24.80. Osztrák aranyjáradék 204.75. Olasz járadék 189.60. Laura-kohó 149.—. Harpeni 153.75. Discont 181.60. Alpesi 180.—. Bécsi bankjegyesület 185.75.

Hamburg, április 22. (Zárlat.) 4 2/3% os ezüstjáradék 97.70. 1800. sorsjegye 141.—. Déli vasut 24.50. 4% os osztrák aranyjáradék 99.99. Osztrák hitelrészvény 219.30. Osztrák-magyar államvasut 148.75. Olasz járadék 95.70. 4% os Magyar aranyjáradék 98.70. Az irányzat szilárd.

Páris, április 22. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4% os osztrák aranyjáradék 99.50. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járadék 101.35. Ottomanbank 533.—. 3 1/2% os francia járadék 102.85. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 138.—. 4% os magyar aranyjáradék 99.80. Párisi bankrészvény 1078. Olasz járadék 96.45. Francia törleszt. járadék 99.97. Osztrák földhitelintézeti részvény 1293.—. Török dohányrészvény 325.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Április 22. A sertésüzlet irányzata lanyha. **A) Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 86—88 fillérig. Öreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 95—97— fillérig. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 92—94— fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként

320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérig. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 84—86 fillérig.

Sertésleltérszám 1901. április 20. napján volt készlet 43.812 darab. — 1901. április 20. napján felhajtott 1361 darab. 1901. április 20. napján kiszállított 707 darab. 1901. április 22. napjára maradt készletben 49.366 darab.

Napirend.

Napló: Kedd, április 23. Római katolikus: Béla pk. — Protestáns: Béla. — Görög-orosz: (április 10.) Ferenc. — Zsidó: Ijar 4. — Nap ké: 4 óra 48 percek. — Nyugszik: 6 óra 44 percek. — Hold ké: délelőtt 8 óra 22 percek. — Nyugszik délután 11 óra 55 percek.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. **Nemzeti Múzeum.** Régisztár. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekinthetőek meg. **Országos Képtár** az Akadémiában zárva. **Iparművészeti múzeum** az Ulóli-úton nyitva 9—11-g. **Teknológiai iparmúzeum** nyitva délelőtt 9—12-g. **Műegyetemi múzeum** nyitva délelőtt 9—11-g. **Földm. intézet** múzeuma nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közlekedési múzeum zárva. **Szabadalmi levéltár** d. e. 9—11-g. **Az Akademia Goethe-szobája** zárva. **Múzeum könyvtár** nyitva d. e. 9—11-g. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3—7-g. **Égyetemi könyvtár** nyitva délelőtt 9—12-g és délután 3—8-g.

Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára d. e. 10—12-g és este fél 7-től fél 9-ig. **Állatkert** a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár és keleti mintatár: V. kertély Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá s házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokát is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltség központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— **Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.** — Budapest, április 22.

A barometrikus helyzet változatlan, amennyiben a nyugati és délkeleti határok kivételével az egész kontinenst magasság nyomás borítja, amelynek maximuma keleti Poroszország felett áll.

Az idő ehhez képest európaszent, és így nálunk is — szórányos, gyenge pasztás eszokelt eltekinve — száraz és jobbra felhőtlen volt.

A hőmérséklet nyugatról tovább emelkedett. **Küldés.** Enyhe és jobbra felhőtlen idő várható, legfeljebb csak szórányosan kevés esővel.

Vizállás.

	Apr. 22. 24. méter	Apr. 22. 24. méter
Inn	Schöding 1.25 1.0	Tisza M-Szilget 0.50 0.95
Duna	Passau 3.13 3.53	Telchaha 0.50 0.90
	Linz 0.94 1.17	V-Namány 3.16 3.50
	Bécs 1.16 1.40	Tokaj 4.58 4.90
	Pozsony 3.60 3.8	Tisza-Füred 5.18 5.06
	Komárom 4.32 4.95	Szolnok 0.— 4.24
	Budapest 4.16 4.96	Csongrád 5.— 4.59
	Paks 4.70 4.95	Szeged 5.31 5.18
	Mohács 5.60 5.37	Türk-Bocsa 3.99 3.71
	Gombos 7.27 6.12	Tital 3.— 0.—
	Újvidék 4.25 4.14	Ondova Barta 0.70 0.69
	Pancevo 4.28 4.24	Topolya Hoór 0.26 0.05
	Orsova 4.05 4.12	Eodör Zemplén 4.24 4.35
Móra	Magyarfalva 3.27 3.22	Sajó Zsolca 3.62 2.90
Vág	Zelina 1.24 1.59	Hernád H-Nemetti 1.02 1.14
	Trencsén 1.16 1.21	Eberetty Margita 1.20 0.45
	Szered 1.54 1.5	B-Ujfalu 0.58 0.45
Rába	Sz-Gottföld 0.19 0.20	Ceusa 0.— 0.78
	Sárvár 0.58 0.84	Körös C. 0.— 0.94
	Győr 3.10 4.—	N-Várad 0.91 0.82
	Pettau 1.40 1.55	Bélnyes 0.98 1.—
	Zákány 3.02 0.80	Tenke 0.84 0.75
Dráva	Borca 1.64 1.88	Gurabona 1.59 1.60
	Eszék 3.08 2.84	Borosjenő 2.59 1.45
Mura	M-Szerhad 0.80 1.—	Békes 3.66 3.30
Száva	Zágráb 1.79 2.—	Gyoma 4.12 3.62
	Szék 5.19 5.10	Gy-Fehérvár 2.32 1.44
	Mitrovica 5.17 4.88	Branyicska 2.36 1.94
Szamos	Deés 0.96 0.70	Soborsin 0.— 0.—
	Számbar 3.04 3.00	Arad 0.84 1.—
Kraszna	N-Majdány 0.— 0.—	Mako 2.48 2.68
Latorca	Munkács 0.38 0.62	K-Kostály 1.48 1.30
Laborca	Homonna 1.67 0.72	Riszó 1.14 1.—
Ug	Ungvár 0.72 0.90	Temesvár 0.— 0.—
		Becskerek 0.90 0.75

Magy. kir. PONTOS KISZOLGÁLÁS!
Megrendelések legcélszerűbben postautalványon eszközöltetnek.

Osztályosorsjegyek

az I. osztályhoz

1/1 sorsjegye ára 12.—kor. | 1/4 sorsjegye ára 3.—kor.
1/2 sorsjegye ára 6.— „ | 1/8 sorsjegye ára 1.50 „

kaphatók

Mercantilebank

BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
Ney Hermína k. a. mint vendég.

Aida.
Opera 4 felvonásban. Zenéjét írta Verdi. Szövegét szerzte Ghislanzoni.
Személyek:
A király Kornai Radames Alberti
Amneris Bartolucci Ramphis Ney D.
Aida Ney H. Amonasro Beck

Kedzete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
A nők barátja.
Vígjáték 5 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor Fordította Kírthy Emil.
Személyek:
De Ryons Náday Jane de SimroseMárkus
Montégro Horváth Leverdetné Szacsayvayé
De Simrose Császár Hackendorf Nagy
Des Targettes Gyenes Leverdet B. Ligeti J.
De Chanturin Dezső József Faludi
Leverdet Vizvári Inas Pauyay

Kedzete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
A postás fiú.
(The messenger boy).
Operett 5 képből. Szövegét írták: James T. Tanner és Alfred Murray. Fordították: Saigó Ernő és Mérey (Merik) Adolf. Zenéjét szerzték: Ivan Caryl és Lionel Moncton.
Funchestown Erdős Bang, postásfiú Sziklai
Hooker pasa Mátrai Nóra Szozer
Cosmos bey Giróthy Daisy Dóry M.
Clive Rádnor Palásthy Lady Panches, Sziklainé
Pott kapitány Ráthonyi Mistress Bang Margó Z.
Stokfisch tanár Boros Róza szobaleány Rózsa L.

Kedzete 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zene műkereskedéseiben Kosuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
A berlini Deutsches Theater tagjainak előadása:
A segédtanár.
Kedzete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
Cirkusz-élet.
Operett 3 felvonásban. Írták: I. T. Tanner, W. Palings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerzte: Ivan Caryl és Lionel Moncton. Fordították: Fái J. Béla és Faragó Jenő.
Személyek:
Sir Wemyss Solymosi Drivelli Németh
Lady Diana Krecsányi Drivelliné Siposné
Dóra, leányuk Kúry Favorita Bojár
Roginald Raskó Lucille Kápolnai
Dikk Capel Szirmai Albertoni Kiss M.
Gustavo Marton Rudolf Gondos
Biggs Kovács M. August Ujvári
Gaston Deli Adolf Nagy V.
Flóbert Kovács K. Gundor basa Némedi

Kedzete 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kedd, 1901. április hó 23-án.
Zárva.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ.
Kedd, 1901. április hó 23-án.
A besület.
Színmű 4 felvonásban. Irta Sudermann.
Kedzete 7 1/2 órakor.

KORUTI FÜRDŐ GOZMOSO
Erzsébet-körút 51.
A gőzmosás gyorsan és pontosan teljesíti megbízásait.

Gőz- és porcellán kád-fürdők fűtött fedett uszoda, hidegvíz kúra, villamos-fürdők.

FOLIES CAPRICE.

Ma:
Die Familie Bernstein in Ostende.
Irta: CAPRICE.
Ezt megelőzi:
Bocskai traktéros.
És
Der schöne Ulrich.
Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás télikertben.

Somossy-Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnítás 7-ór. Kedzete 8-ór.

A szerződött balett és operett-személyzetnek hatásos sikere!
Ma: Tündéres kiállítással, új díszletekkel pontban 10 órakor:
Kappeller Károly zeneszerzőszemélyes vezetése mellett

Ferde világ.
(Die verkehrte Welt.)
Balett-operette L. Krenn és C. Lindantól, zenéje Kappeller Károlytól.

Nagy balett-egyveleg
rendező Gundlach Louis.
Fellépte a 18 személyből álló eredeti amerikai

Aurora Zuávoknak
kitűnő katonai mutatványaikban.
Ugyint az összes műsorok.
Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytűzsdéjében, Károly-körút 26., 15. és Andrássy-ut 28. és 38. sz. alatt ugyint a Somossy Mulató pénztáránál.

Kőbányai POLGÁRI serfőző-r.-t.
Központ: Kőbánya, Maglód-ut 17.
Városi iroda: Nepszínház-utca 22. sz.

Budapest 1896: Diszkolevál. Páris Grand Prix (legmagasabb kitüntetések).

ajánlja elismert kitűnő, pasteurizált
palacksőreit,
(eredeti töltés a sörfedőben)
különcsen a
Dupla Malátasört,
Szt. István védjegyvel.
Ajánlják: Angyán, Elischer, Herzel, Kétil, Korányi, Lufenzner és Liebman egyetemi tanár urak.
Kapható minden fűszer- és élelmiszer-üzletben és kávéházban. — Nagyobb vetőknek közvetlen szállítás a sör-fődéből.

DR. DREISZKER JÓZSEF
VIZGYÓGYINTÉZETE
KÖSZEGEN, (Vasmegye) vasúti állomás.
Rendészter Priessnitz és Kneipp.
Gondos orvosi felügyelet.
Teljes ellátás vizkezeléssel hetenként 50 korona.
Prospektus kéremre.

Prospektus legyen. E hird. megjel. minden kedden.
Arany-vulkanit-fogsorok.
A legideálisabb foghelyettesítés. Saját legrövidebb módoszer azent egyetl. hygien. összetételű-letta fogsor, miert keszesség vállaltatik. Egy fog 3 frt (fogsorossággal 4 frt). Készítők fogsorok 2 frt egy fog (fogsorossággal 3 frt). Foghúzás (corain) 1.50 frt. Aranyfogtömés 4 frtől kezdve. Aranykorona 12 frt. Híd fogak (nyelvények nélkül) aranyban 5 forint.
PITZYLE fogsorvos
Budapest, IV. Kosuth-Lajos-utca 10. lételelet.
(Bel- és külföldi oklevél). Hírneves fogsorvosok, mint dr. Chejzta, Fedotoff stb. von első assistense. Rendel: tel 9-9-12.
2-ik műterem Tomesvározt. Vezetője: Dr. Schwank.

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Szerda	A bor	Jancsi és Juliska	Kisértetek	San-Toy	Az asszonyrogemunt
Csütörtök	Endre és Johanna	A walkír	Elsülyedt harang	San-Toy	A denevér
Péntek	Ibolyafaló	Az álarcos bál	Ifjuság	Mézeshetek	A denevér
Szombat	A bor	Hoffmann meséi	A segédtanár	San-Toy	A denevér
d. n. Vasárnap este	Elektra		Ocskay brigadéros	Mézeshetek	New-York szépe
	Endre és Johanna		A prémes kabát	Télon	A denevér

Kevés gond!

!Kevés aggodalom!
nyugtalanítja az embert, ha a

Budapesti Naplóra
előfizet, mert
nagy megnyugvást
szerez az a tudat, hogy
2000 koronára
van biztosítva baleset ellen mindaddig, míg előfizetése érvényben van.

A Budapesti Napló minden előfizetőjét
ingyen biztosítja
baleset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadói hivatata fedezi.
Mindenki annyit időre van ingyen biztosítva, amennyi időre előfizet. A biztosítást a magyarországi vezérképviselet végzi. Minden előfizető, régi és új egyaránt, egy mint a következő jogérvényes biztosítási kötvényt

Kap:
Mannheimi biztosító-társaság Mannheimban.
Magyarországi vezérképviselet Budapest, VI., Kemnitzer-utca 10.

Alaptőke: Nyolc millió márká. Erre befizette: Két millió márká. Tartalékai: Két millió márká. A részvényesek vártóiban a még be nem fizetett részvénytőke fejében.

Balesetbiztosítási kötvény.
A Mannheimi biztosító-társaság biztosít jelen kötvény által, a tulajdoni általános feltételek mellett,

T..... urak urnóknak (lakóhely) — (a név saátkezüleg beírandó) mint a Budapesti Napló előfizetőjének az elhalálása esetére: Kétezer korona összeget; Kétezer korona összegnek életfogytiglani évesítését (teljes rokkantság) esetére: Kétezer korona összeget, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget. A biztosítás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizető díj lefizetett. — A biztosítás kezdődik az előfizető díj postára adását, vagy kiállítását követő del 12 órakor és végződik az előfizetés lejártá után való napon déli 12 órakor.

Mannheimi biztosító-társaság
magyarországi vezérképviselet Budapest.
Fényes, igazgató.
Előfizetési árak: egész évre 28 korona (14 frt), felévre 14 korona (7 frt), negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr.). Az előfizetési összegek a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. küldendők.

Nestlé-féle gyermekliszt

a legtekéletesebb táplálék kis gyermekek részére.
Tej hozzáadása fölülleges.
Az emlőtől való elválasztásnál a régen csecsemők részére bevált, több mint 30 éven át bevezetett és kipróbált tápláló szerrel könnyen végezhető.
Diarrhoe és hányás ki van zárva.
— A Nestlé gyárak — évi termelése 35 millió doboz. Napl tej felhasználása 132,000 liter.
Nestlé-féle gyermekliszt 1 doboz 1 kor. 60 fill. próbadohoz 1 kor.
Nestlé condensált cukor-tej 1 doboz 1 kor., Nestlé condensált tej cukor nélkül és Nestlé „Viking” ujdonság 1 doboz 1 kor.

Központi főraktár:
F. BERLYAK, WIEN, I., Naglergasse 1.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Dr. Budai fide
GYÖNGYVIRÁG (CRÈME)
Apolja, szépséget az arcra, eltávolítja a májfoltozt, a szeplőket, pattanásokat, bőrtöréseket és az arcnak bájt és üdöséget ad.
Próbátégely 50 fillér, nagy tégely 1.20.
BUDAPEST,
Városi gyógyszerár
Váci-utca.

KASZÁLÁSHOZ!!!!

Fűkaszálók, acél szénagyűjtők
eredeti „Johnston” gyártmány és
Hollingsworth
szénagyűjtők
olesón, szavatolt és utol nem ért minőségben, kedvező feltételek mellett
BÄCHER és MELICHARNÁL
Budapest, Nagymező-utca 68.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Fürdőidény:
MÁJUS-OKTÓBER.
Asvány- és iszapfürdő:
DARUVÁR,
SLAVONIÁBAN.
A os. és kir. szab. délvasspályai állomás. Vastartalom. forrás hőfok 42-50° C. Porcátlan, kő-, tükör-, iszap-, moor- és villanyos-fürdő. Sikeres gyógyhatással bír az egész nőtájaknál. Már a római idők óta reghird. jobbatlan fürdő, a szlovéniai közepesek gyógyhelyét, völgyében, erdős magasságoktól körülvéve. A gyógyhelyet egy román, ártókos odán közepén fekszenek. A fürdőpark, fürdő szálloda és az összes lakohelyiségek acetylen-élezzéssel világítottak. Kiváló, olcsónak hiszolgáias. Az elő- és utóévi alkalommal letemes áruugdmány. Prospektusokkal és felvilágosítással szivesen ingyen és bérmentve szolgálnak.
a fürdőigazgatóság.

SÁRKÁNYDEZŐ
ELSŐ RANGU
GÍPÓ RAKTÁRA
BUDAPEST
IV. Kosuth Lajos-utca
2 SZ.
ALAPÍTOTT 1880.
ELISMERTE SZÁZAD ÉS ELEKTRONIKUS KESZÜLTÉSEK
NEMZETI ÉS VILÁGOSÍTÁS
NEMZETI ÉS VILÁGOSÍTÁS
NEMZETI ÉS VILÁGOSÍTÁS
NEMZETI ÉS VILÁGOSÍTÁS

